

DEBRECZENI UJSÁG

ELŐFIZETESI ÁRA HELYBEN ÉS VIDEKEN
HÁROM PENGŐ, NEGYEDÉVRE 9 PENGŐ,
EGYES SZÁM VÁSÁRLÁSÁNÁL ÁRA
HETKÖZNAP 10 FILLÉR, VASÁRNAP 20 FILLÉR
KIADÓHIVATAL KOSSUTH-U. 3. I. E. T. 147

W. N. MUSEUM
HIRLAP CSZÁRNÁ

HÁJDUFÖLD

FŐSZERKESZTŐ:

THAN GYULA.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

VITÉZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY.

SZERKESZTŐSÉG ÉS NYOMDA: 1028
KIR. HERCEG-UTCA 16. SZÁM ALATT.
SZERKESZTŐSÉG TELEFONSZÁMA 9-45
A NYOMDA TELEFONSZÁMA 9-47
KIADÓHIVATAL KOSSUTH-U. 3. I. E. T. 147

Jézus megérkezései

Az utolsó vacsora elfogyasztása után Jézus tanítványaival elment a Getsemáné kertbe és egy helyen tanítványait hátrahagyva, kérte őket, hogy maradjanak ott és vele együtt legyenek éberek, mert számára ugyanis nemsokára megkezdődnek a szenvedések órái. Aztán Jézus egy kissé tanítványaitól távolabbra ment, ott egyedül a földre borult és buzgón eszedezett az Atyához. Imája után visszatért a tanítványokhoz, de azokat már alva találta. Erre felköltötte őket és szemrehányólag figyelmeztette, hogy egy óra hosszáig talán csak képesek remmaradni? Ekkor Jézus másodszor is elment könyörögni és mikor ismét visszajött tanítványaihoz, azokat megint alva találta. Most már fel sem ébreszti azokat, békét hagy nekik és harmadszor is eltávozott imádkozni. Mikor végre ebből is megtért, akkor felkelt a tanítványokat, mivel immár elközelített a szenvedések ideje (Máté 26. Márk 14. Lukács 22).

Csudálatos tanulságok rejlenek e látszólag jelentéktelen eseményekben.

Jézus újra és újra elő valahova, valakihez vagy valakikhez. Nem is váratlanok, nem meglepetésszerűleg történnek az ő megérkezései. Előre bejelenti magát: csak egy kicsit várjatok, talán egy órácskát kell virrasztanotok, mindössze parányi kitartásra van szükségetek és én már is ott leszek, hogy veletek maradjak mindig, örökké. De a várakozók letörnek, az éberek elnehezdednek s nemcsak a lelki, hanem a testi szemek is lecsukódnak. És Jézus hiába jön, mert először, másodsor, századszor és ki tudja, hogy hanyadsszor, de folyton csak alvókat talál. Még az apostoli lelkek is elszunnyadnak. Péter is, a köszikla is, elálgyl, megpuhul az álom csábító karjai közt.

Ez egy nagy, általános, emberi tragédia. De ezen belül egy rettenetes, különleges, magyar szomorujáték.

Közel kétezeresztendő az evangélium, amióta a betlehemi csillag először ragyogott fel az első karácsony éjjelén és Krisztus országa még ma is merőben eltérő, idegen a mi világunktól: „az én országom nem e világból való.” Kell-e erre súlyosabb és meggyőzőbb bizonyíték, mint a világháború pokoli tombolás s a véres harcot megszüntető ugynevezett „békék”. A pogányok sokszor megsértették és kicsufolták a kereszténységet, de azok legalább nem hazudták magukat Krisztus követőnek. Átkeresztények azok csupán, akik ekkora vérözönt meg tudtak indítani, mint amilyen a világháború volt és az evangélium meggyalázói azok, akik a Páris-környéki békediktátumokat gazságuk kohójában kifőzték.

Magyarországon nem lesz diktatura -- mondja a miniszterelnök

Karácsonyi nyilatkozatában a hágai konferenciáról, a gazdasági és politikai helyzetről beszélt gróf Bethlen István

Budapest, december 24.

Gróf Bethlen István Magyarország miniszterelnöke a karácsonyi ünnepek előtt hosszabb nyilatkozatban számolt be a sajtó képviselőinek az aktuális problémákról. Így szólott mindenekelőtt a jóvátétel kérdéséről, amely ma leginkább érdekli az ország közvéleményét és amelynek elintézése először aggodalommal néz a magyarság. Erre nézve a miniszterelnök a következőket mondta:

Bethlen István a hadisarcról

— Magyarország álláspontja pénzügyileg és jogilag annyira erős és gazdaságilag annyira alá van támasztva, hogy megfelelő képviselő mellett Hágában Magyarország érvényesítheti a maga igazát. Mindenesetre szívós felvilágosító propaganda van szükség, mert az ellenünk folyó sajtópropaganda arra törekszik, hogy Magyarországot úgy állítsa oda egyfelől, mint amely megtagadja a békeszerződésből folyó kötelesség teljesítését, másfelől pedig akadályt annak, hogy Közép Európában egy békeesebb légkör teremtesék. Mindebből természetesen egy szó sem igaz. Magyarországnak érdeke, hogy pénzügyi téren szuverénitását visszanyerje, illetve, hogy megszabaduljon a zálogjogoktól. Ezért azonban külön áldozatot meghozni nem hajlandó, mert ennek automatikusan kell megtörténni. A békeszerződés egyetlen szakaszából sem tűnik ki az, hogy az előirt kötelezettségeken felül külön kellene még fizetni azért, hogy a zálogjogok alól az ország felszabadíttassék. Ha valaki ezt követeli, úgy ez visszaélés az adós szorult helyzetével, amihez semmiféle magyar kormány segédkezet nem nyújthat. Remélhető Olaszország jövőbeni támogatása is jogos érdekeink clérését illetően.

A magyar kormány a hágai konferencián is kitart azok mellett az el-

vek mellett, amelyek állásfoglalásában eddig is vezették.

A gazdasági helyzet

A gazdasági helyzet megjavításával kapcsolatban Magyarország örömmel üdvözölte a Népszövetségnek a vámmentés elleni törekvését. A túlzott vámvédelem a feszült politikai atmoszféra következménye és csak lépésről-lépésre enyhülhet. Be kell rendezkedni export kereskedelmünk megszervezésére, az exportjuttatás kiépítésére és termelésünknek világgiaji márkákat reprezentáló cikkekre való átszervezésére.

A vámvédelem leépítése

Iparodnunk kell, hogy a túlzott vámvédelem leépítése után mezőgazdasági termelésünk versenyképessé váljon a külföldön. Ezt azonban úgy kell végrehajtani, hogy hazai iparunk csorbát ne szenvedjen. Ezért kell, hogy a vámrevíziós bi-

zottság, valamint az iparfejlesztési tanács harmóniában működjenek.

A Ház munkarendje

A demokratikus fejlődés során a gyülekezési és egyesülési jogra, továbbá a sajtótörvényre vonatkozó javaslatok ki vannak dolgozva és a Ház plenáris tárgyalására várnak. A fővárosi javaslat tárgyalása után minél előbb a költségvetés tárgyalására kerül a sor, mert ez országos érdek.

A diktatura ellen

Az ellenzéki munkára és a kritikára feltétlenül szükség van. Előfeltétele azonban, hogy az a tények alapos ismeretén nyugodjon. Meglepett az, hogy a diktatúráról szóló híresztelések nyugtalanságot kelthettek a közönségben, mert diktatúráról Magyarországon nem lehet szó, de nincsen is senki Magyarországon, akinek ez érdekében állana.

A villamosság korában nem lehet egyes kérdéseken rágódni, hanem cselekedni kell

hangoztatja vitéz Gömbös Gyula karácsonyi nyilatkozatában

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
A magyar politikai élet legkiemelkedőbb, markáns vezéralakja, jákfai vitéz Gömbös Gyula honvédelmi miniszter igen érdekes nyilatkozatot tett karácsony alkalmából a baloldal részéről legelősebben kezelt kérdést, a „diktatúrát” illetőleg.

— Többször nyilatkoztam már erről a kérdéssel, — mondotta Gömbös, — és határozottan megmondtam már akkor, amikor ellenzéki voltam és a kormányparton is annak idején, amikor nekem ilyen velleltásokat imputáltak, hogy én abszolúte elítéltem az ugynevezett diktatúrát.

— Azt a kormányzati rendszert azonban, amely a lelkek összelogadásában és egyetértésében, valamint a tekintélyeknek magas piedesztálra

való emelésében rejlik és amelyet sokan hajlamosak diktatúrának nevezni, — valójában azonban a nemzet érdekében folyó rendszeres munkának pregnáns kifejezése, helyesnek tartom. Ezt sokan diktatúrának érzik, különösen azok, akik hozzá szoktak, hogy egyes témákon sokáig ráhatja: Itt diktatura van. Pedig amikor az ország bizonyos szabadságjogaira hivatkoznak, azok voltaképpen nem az ő érdekeiket szolgáló szabadságjogok, hanem csak arra való eszközök, hogy egyeseknek garanciát nyújtsanak a szabadsággarázdálkodáshoz.

— A villamosság korában — folytatta vitéz Gömbös Gyula — nem lehet egyes kérdéseken rágódni, hanem cselekedni kell. Ezt kívánja különben mindenki a kormánytól. Ha

Mily tenger szenvedés, egyénekre és egész nemzetekre egyaránt kiható borzalomnak tömege áradt és árad még ma is az oksági kapcsolatok vaskényszere alatt ez alias és galád rendelkezések nyomában. Közben a második tizednek is már a derekán járunk: 1914. óta a 15-ik karácsony ünnepeljük, Jézus mindig eljön, újra meg újra megérkezik, de ismét csak alvókat talál. Ez az emberiség tragédiája. Ha azok a nagyok és vezetők, akik népek földi sorsát irányítják, csak egy óra hosszat bírnának a Jézussal bensőségesen, alázattal és bünyösségük bevallásában együtt ma-

radni, akkor a siró, kintől eltorzult arcok szerte e világban nevető, boldog ábrázatokká alakulnának át.

De a betlehemi csillag nálunk, a magyar égbolton is, fel-felragyog minden karácsony éjjelén. Krisztus hozzánk is meg-megérkezik Kinálja a lelkét: ime itt van, fogadjátok be, térjétek hozzám és én megvigasztalak, meggyógyítalak benneteket. De a magyar ég alatt, a magyar földön is csak alvókra lel a Jézus. Keresi a szeretetet: a köz- és a magáéletben, a szegényeknél és gazdagoknál, a hatalom polcain és a szolgasárongyai közt, a szellemi és anyagi

világban, az erkölcs és a művészet terén, mindenütt és mindenkor és nem találja — sehol és soha. Csak alusznak; alszunk mindnyájan. Milyen jó is Petur bánnal azt mondani: „Aludjunk, jó éjszakát!”

De nem! Nekünk nem magyar éjszaka kell, hanem magyar hajnal és magyar nappal. Nekünk virrasztókra, várni, kitartani, cselekedni tudókra van szükségünk. Jézus megint eljött, újra itt van köztünk: óh, add Uram, magyarok Istene, hogy ne találjon itt ismét csak alvó magyarokat!

vitéz dr. Bessenyei Lajos

valamit meg akarok valósítani, akkor azt végre is kell hajtani. Ha pedig a végrehajtás esetleg egyéni érdeket érint, de az ország javát szolgálja, az egyén mondhatja: Itt diktatura van. Pedig az ország szempontjából hangsúlyozom újból, nincs diktatura.

A tiszti fizetések rendezése

A honvédelmi tárca egyes aktuális problémáiról beszélt ezután a miniszter.

— A megjelent hírek — mondotta vitéz Gömbös Gyula — hibásak és beállításuk sok tekintetben tendenciózus. Akkor, amikor a miniszterelnács az én javaslatomra elhatározta, hogy a 40 éves szolgálati időt be kell vezetni a honvédségnél, természetesen feladatommá vált a hosszabb szolgálati időt teljesítő tiszti-

kar fizetésének szabályozása. Az erre vonatkozóan megjelent adatok azonban tévesek, amennyiben még nincs is kész a tervezet, amelyet ebben a tárgyban kidolgozunk. Mindenesetre ez a rendezés a tisztikarnak és az országnak az érdekeit legteljesebb mértékben szolgálja fogja és végeredményben a nagy nyugdíjtétel a költségvetésben redukálódni fog.

Végül kijelentette vitéz Gömbös Gyula, hogy a hadnagyi sarzi száállítás most már mindenesetre megtörténik, még pedig már a jövő év augusztusában. Ez is összefügg természetesen azzal a reformmal, amelyet a katonai szolgálati idő tekintetében az egész vonalon megvalósítani óhajt.

Humoros karácsonyesti obstrukció volt az angol alsóházban

London, december 24.

Az alsóház karácsonyi ülése a technikai obstrukció minden humorát megcsillogtatta. Majdnem valamennyi miniszter megjelent, hogy válaszoljon a száznál több interpellációra, amelyek az alsóház éttermi konyha-titkaitól a singaporei flottabázisig minden elképzelhető tárgyat érintettek. Az ülés egyetlen vitája Churchill és Snowden szóharca volt. A volt kincstári kancellár most reflektált utódjának, Snowdennek mult heti támadására. Mi volt eddig Snowdennek teljesítménye? — kérdezte Churchill. Hiszen elődjétől jelentékeny felesleget örökölt. Hat hónap alatt nyolc és félmillió font többlet-kiadással sikerült nagy dicsélet biztosítani a költségvetésben. A jövő évet már előre megterhelte 30-40 millió font teljes improduktív kiadással. Az első karácsony, amelyet az ország szocialista uralom alatt ünnepel, a legzavarosabb idő képét ünnepel.

Snowden válaszában tékozlónak

nevezte elődjét, aki, mint mondotta, az államkincstár összes rendelkezési alapjait megdézsmálta. Snowden végül biztosította a Házat, hogy a mai és korábbi összekocanásaik ellenére nagyon szereti Churchillt és ezért kellemes karácsonyi és boldog új évet kíván neki. A viharos derűség elültével a Ház január 21-ig elnapolta üléseit.

FOG-huzás 2 pengőtől feljebb
22 kar. aranykorona 16 " "
Műfogak. 4 " "

Váry János

államilag vizsgázott fogműtermében
Debrecen, Rothermere-utca 12. szám.

(Volt Darabos-utca)

Kollégium mögött.

Felvilágosítás díjtalan.

TARCA

Délibáb

Irtá: Marschalkó Lajos.

A márciusi hajnal ködfátyola mögül már előködlött a debreceni Nagytemplom tornya. Görgei fázosan húzta össze a gyűrött, sáros, barna köpenyét. Aztán újra csak neki kezdett a beszédnek. Tiszafüredtől idáig zotyókölte őket a rázós paraszti szekér. Tiszafüredtől idáig nem szünt meg csevegni a tábornok. A hallgatag komor ember, mintha átváltozott volna a hosszú utazás alatt. Valami ismeretlen belső tűz fűtötte. Talán ezt a kemény vas-embert is megbabonázta a párba ködlő pusztaság. A szárnysegéd meg csak hallgatott nagy alhatattal.

— Látja, százados ur, ez a pusztaság, ez a magyarság igazi arca. Zord, rideg, viharhoz szokott. De ha kísüt a nap, délibábot ringat a távol. Most még köd fedi, de ki fog sütni a napja. Most jön a mi időnk. Előttünk ott a délibáb. Utat törni Európában. Ha ezt megcsinálja Kossuth, akkor méltó vezére volt a nemzetnek.

— De vajon megcsinálja-e? — kérdezte csendesesen a szárnysegéd.

— Hinni kell, százados ur! Hinni. Látja, ha másba nem, valamiben niszek: a katonáimban. Meztláb, éhesen, farkasordító hidegben vereked-

ték végig a Felvidéket... Mikor a legrosszabbul ment nekik, akkor danoltak leghangosabban. Azóta kezdem hinni, hogy ez a fajta meg tud állani a maga lábán.

Egy ideig esend lett, csak a szekér zörgött az uton. Aztán megint Görgei szólalt meg. Hirtelen, átmenet nélkül kérdezte:

— Mondja, százados ur, mi vágya van önnek az életben?

— Menyasszonyom van! — felelte csendesesen a szárnysegéd. Itt lakik Debrecenben.

— Ugy, ugy...! — bólintott helyeslőleg a tábornok, majd élénkebben mondta: — Önre nem lesz szükség a mai paradén. Keresse fel a menyasszonyát. Mert ez az élet igazi értelme. Aztán később, majd később, két tiszta gyerekszem. Ennek a fénye többet ér, mint a többi. Hir, dicsőség? Semmi! Semmi, az egész. Látja, engem azért hívtak ide, hogy unnepeljenek, kitüntessenek, ordót akasszanak a mellemre. Pedig, higgye el, az egészséget szívesen odaadnám azért a másik fényességért. De előbb nekünk kötelességünk is van. És az életben ez a legelső... aztán...

— Aztán? — szaladt ki önkéntelenül a szárnysegéd száján.

— Álmai vannak mindenkinek. Nekem is. Rózsákat ültetni a kertben. Csak hogy előbb. Nézzen csak oda. Ott van előttünk az is. Ha nem is látjuk. A délibáb.

A szekér most dögött a Látóképcsárdá mellett.

— A délibáb! — suttozta maga elé a százados.

Görgei pedig hirtelen felkapta a fejét. Cvikkere alatt megvillant a szemé. Aztán csak ennyit mondott:

— Bolondságok ezek, százados ur!

Bent a debreceni városháza nagytermében ragyogtak már a fényes uniformisok. Fekete magyar ruhák feszültek a mellemek, szépséges hölgykoszoru szorongott a karzaton, lent a képviselő urak leffentyűs kapujain hivalkodva libegtek a nagy vörös tollak. Kossuthot várták.

Görgei meg csak ült, ült az egyik sarokban. A kardját odatámasztotta az ablak párkányához, hosszú lovagló csizmáján még ott éktelenkedett a tiszafüredi sár. Nézte, nézte ezeket a pohos hasu népképviselőket, akik hol a hazafiai fájdalmat öklendezték magukból, hol a dicsőség fényét mázolták zsiros arcukra. Nagyokat kacagtak és főként mindenhez hozzászakértettek. Mellette éppen két potrohosa alak beszélgetett, s Görgei fület megütötte a hang:

— Te is eljöttél? — kérdezte az idősebb.

— Tudod, most már tisztult a hadi konstelláció. Eddigél nem valami biztonságos hely volt Debrecen. Sohase lehetett tudni, miként perdül a kocka. És barátockám, a magamfajta embernek gondolni kell a családjára, a jövőjére is.

— A jövőre a miénk! — harsozott amaz. A felkelt nép, a szabad-

ság diadalmas zászlaja lobog a honban.

— Közben meg az én katonáim lába kilóg a bakkancsból! — csattant fel mögöttük Görgei borotva-hangja.

A két honfi megfordult, egy percig szembe nézett a tábornokkal, akinek az arcán valami rettentő gunyos mosolygás vonaglott:

— Galgóczy képviselő vagyok! — mutatkozott be kihívóan a fiatalabbi.

Görgei pedig mindkét kezét belehelyezte a kopottas zubbony zsebébe.

Végigmérte a két embert, aztán sarkonfordult hirtelen. Távozóban még fülébe csengett az öregebb hangja:

— Ezek a gögös katonák rontják meg a hont.

Odább a képviselőház egyik közismert külügyére csevegett valamely nyeszlett kis hírlaptudósítóval. Az újdondász, mikor meglátta a feléjük közelítő tábornokot, hirtelen odavillantott a szemével:

— Görgei!

Amaz kitárta a karját:

— Itt jön a hősök hőse. A nemzet vezére! — aztán, mint a vízfolyás ömlött belőle a szó.

— A katonák fegyvere megszerezte a diadalt. Most itt az ideje, hogy a nemzet megtorolja a sérelmeket. A felkelt nép odakiáltja a zsarnok fülébe: Le a trónról bitórló!

— És ha jön a muszka cár? — kérdezte fagyosan a tábornok.

— Megesszük, tábornok öcsém!

Valaki
 Valahol
 Végtelesen
 Várja

Liener

műtermében

az Ön arcképét
 Készíttessen egyet **Csapó-utca 1.**

Az optánsügyről nyilatkozott Henderson

London, december 24.

Az angol alsóházban Sir Robert Goower azt kérdezte Henderson külügyi államtitkártól, tett-e lépéseket és ha igen, milyeneket a népszövetségi tanács szeptember 19-iki javaslatának megvalósítására, amely szerint Magyarország és Románia képviselői az ő vezetése alatt kezdenek újabb tárgyalásokat az optáns

ügy újabb elintézésére.

Henderson válaszában utalt arra a feleletre, amelyet Mander képviselő hasonló kérdésére korábban adott. Henderson Mandernek annak idején azt válaszolta, hogy a külügyi államtitkár érdeklődésben áll a két érdekelt kormányval és ezért nem tartaná helyesnek, hogy jelenleg nyilatkozzék.

Magoss György lesz Debrecen város felsőházi tagja

Póttaguz Kesserü Lajost kívánják megválasztani

A közigazgatási törvény értelmében az újjáalakult törvényhatóságoknak tudvalevőleg újra kell választani felsőházi tagjaikat. A felsőházi tagok választására Debrecenben már megindult a mozgalom és a közgyűlés összes pártjai megegyeznek

abban, hogy Debrecen város felsőházi rendes tagjává dr. Magoss György ny. polgármestert kell megválasztani. Magoss György személyét azok az érdemek, amelyeket a város szolgálatában szerzett, felül emelték a pártpolitika keretein, s minden vonalon úgy ítélik meg a helyzetet, hogy egyedül ő méltó arra, hogy mint felsőházi rendes tag Debrecen városát képviselje.

A póttag személyét illetően még nem történt a pártok, sem pedig a többség részéről állásfoglalás, azonban már is komoly akció indult meg, hogy a póttagságra dr. Kesserü Lajos törvényeszkéi enkönt válasszák meg. Kesserü Lajos dr. 16 éve elnöke a debreceni törvényeszkének s mint a város társadalmának kiemelkedő vezetőalakja, sokirányú munkásságával a legszélesebb körök tiszteletét, becsülését és elismerését érdemelte ki.

Karácsonyfa ünnepélyek Debrecenben

Több ezer szegény ember részesült szeretetadományban a „Mindenki karácsonyfája” alatt

December 24. Karácsony szent ünnepeit üljük. Meghitt, meleg lakásokban áll a fényes karácsonyfa, tetejében a Jézuska, rajta csupa csillagszóró és alatta az ajándékok sora. Boldog, mosolygó gyermekek örülnek a karácsonyfa alatt, míg künn nagy pelyhekben hull a hó. Tíz fokkal hideg dermeszti a kezeket az utcákon, de a kora délutáni órákban, már egy óra előtt is hosszú sorokban ácsorognak az emberek a Szent Anna-utca két oldalán. Két órára körülbelül kilencezer debreceni szegény ember gyűlt össze a Szent Anna-utcán, fele a templom előtt, másik fele pedig a Svetits oldalán. Öreg emberek, akik mankóval is alig bírják magukat vonszolni a sikos utcán, tőpörödött öreg anyókák és a hidegtől kékre dermedt arcn gyermekek beláthatatlan sora várja a Mindenki Karácsonyfaian a piros, fehér, zöld lángocskák kigyulladását. A nagy bérpalota előtt áll a karácsonyfa, mellette hosszú deszkasorokon ezer és ezer ajándékcsomag, hennők élelmiszerek, sütemények és cukorkák. Mások és vajaskalácsok tömege, kiflik és cipók várják a szegény embereket, hogy nekik is legyen holdog karácsonyestjük.

Fő a 400 adag gulyás leves

Két óra előtt pár perccel megérkezik a debreceni tüzérsztag hatalmas tábori konyhája és már benne fő, három hatalmas üstben négyszáz adag finom, forró gulyásleves. Étvágygerjesztő illatot áraszt és tőlük felmelegszik a hidegtől dermedt test. A zsuppos kalyibákból, földbeásott vermekből jönnek a karácsonyfa alá Debrecen szegényei. A szerencsétlenek hosszú sora. Csak ilyenkor látja az ember, hogy a szegénységnek milyen aratása van ebben a gazdag városban. Két órákor megindul a sor, tizesével járulnak a

szegények a karácsonyfa alá, ahol különbség nélkül, katolikusok, reformátusok, lutheránusok stb. a szegények megkapják az ajándékokat karácsony estére.

A hatalmas karácsonyfa piros-fehér-zöld lánghoz égnek az apró tüzeeskék, mellette pedig szeretet szívé, jótékony asszonyok fürgé keze osztogatja az ajándékcsomagokat. Könyvelőbábad a szegények szemé, hálát rebeg az ajkuk, amikor átveszik a szeretet-adományokat, amelyeket Debrecen nemes szívé és könyörületes emberei juttattak a nyomorultak számára.

A szeretetadományok kiosztása

Than Gyula főszervező, aki a Mindenki Karácsonyfája akcióját megszervezte, nagy agilitással működik a szeretet-adományok kiosztása felől. Ha a nagy tömegben valaki nem kapott volna cipőt a csomagja mellé, ő ügyelmezteti a kiosztást végző hölgyeket és a következő pillanatban már megfellek a szegényes szatyor, — lesz mit emi karácsony estére. A csomagokban luszneműek, teperők, szalonna, zsirnak való, burgonya, sütemény és sokszor még cukorkák is vannak. A csomagkiosztó helytől jobbra a debreceni tüzérsztag tábori konyhájánál derék tízezer hatalmas kanállal mérik a sajkákba a forró gulyásleves. A három gyermekes szegény asszony egy egész vederrel is kaphat belőle. Sokan a bérpalota kapuja alatt fogyasztják el a párolgó levest és utána felmelegedve, boldogan viszik haza a kapott csomagokat.

Rendőrök ügyelnek fel a rendre. Egy ember kétszer nem kaphat ajándékot, mert a Szent Anna-utcáról jövő szegények az adományok kiosztása után csak a Piac-utca felől távozhatnak. Nincs sehol rendez-

varás, elégedetlenség, mindenki megköszöni, még a legszerényebb ajándékot is. Aki tévedésből csak egy cipőhöz jutott karácsonyi csomagot is, még az is hálásan köszöni a jó nagyságos asszonyoknak a szeretete és a gondoskodást.

Négy óra van. Elfogynak a szeretet-csomagok és még a Szent Anna-utcán legalább ötszáz szegény ember várja a karácsonyi Jézuska eljövételt. Sívárgó szemekkel néznek a karácsonyfa kialvó lángjai felé, de csakhamar megnyugosznak, mert értésükre adják, hogy a Pavillon-laktanyánál felállított második Mindenki Karácsonyfája alatt még hozzájuthatnak a szeretetadományokhoz.

A Pavillon-laktanyánál

A Szent Anna-utcán mintegy 5000 ember részesült karácsonyi ajándékban. A második „Mindenki Karácsonyfája” a Pavillon-laktanya előtt volt felállítva, ahol szintén körülbelül 3—4000 szegény jutott szeretetadományhoz. Ott is több száz személyre főztek a pompás gulyásleves és már korán délután megkezdtek a szeretetadományok kiosztását. A Pavillon-laktanyai karácsonyfaánál is legalább 3000 ember kapott ajándékot. Ilyenformán a Mindenki Karácsonyfája akciójából az idei karácsony estén legalább 9—10,000 szegény ember kapott ajándékot, — hála a nemes szívé, agilis rendezőségnek és a város könyörületes, megértő közönségének.

Itt említjük meg, hogy a Pavillon-laktanyánál a Szociális Misszió Társulat, a Szent Anna-utcán pedig a Szent Erzsébet Nőegylet agilis hölgytagjai látták el a kiosztás teendőit.

Karácsonyi szeretetünnepély az állami gyermekmenhelyen

Élelkező karácsonyi ünnepély volt vasárnap délután 4 órákor a debreceni állami gyermekmenhelyen, ahol körülbelül kétszáz árvagyermeket ajándékoztak meg. A nagyszámú, előkelő közönség zsufozásig megtöltötte a termet és megalhatottsággal gyönyörködött a műsorban, melynek szereplői egytől-egyig árvagyerekek voltak.

A Zita-hadiárvaház karácsonya

A debreceni római katolikus Zita-hadiárvaház megható karácsonyi ünnepélyt rendezett szombaton délután az intézet Péterfia-utcai székházában, ahol megjelentek: dr. Lindenber-

Megrücsköljük. Ha Önök félnek tőle, hát itt vagyunk mi. Mi, a nemzet! A felkelt nép! A szabadság!

Görgei csak nyelt egyet, a cvikere végig villant a fényes gyülekezeten, de mégse látta az uniformisokat, a diszmagyarokat, a hölgyek gyönyvös, gyémántos pártáit. Szüntelen csak egy alak lebegett előtte. Valahol ott látta a táborban, amint posztolt a vártán. A bakancsába befolyt az eső, az arcán az éhség vonaglott, rongyos mundérjába belefűtyölt a tavaszi szél.

Aztán csak összefutott a szeme előtt minden. Kossuth, a tábornoki kar, a kitüntetés átadása. Hallotta, amint a kormányelnök csendesesen mondja neki:

— Engesztelődés, a haza nevében! Érezte, hogy a mellén habráll az ujja, amint odatüzi a kitüntetést, hallotta az éljen-rivalgást, aztán megint csak a honvédet látta. Rongyosan, éhesen. Megint csak azt az undort érezte, ami a két népképviselő beszéde hallatán belévonaglott. Még egyszer végigjártatta szemét az ittvalókon, de most már érezte, tudta, hogy vége... vége. Hiába minden!

Mikor az utolsó éljen is elhangzott, mint az eszeveszett vágta keresztül magát a tömegben. Az ajtóban még belékarolt a debreceni főbíró:

— Tábornok! Csak nem megy el a lakoma elől?

— De igenis. Elmegyek! — mondta hágyosan, durván, visszautasítón.

Lent, az ékhós szekér aljában a

szárnysegéd most bucsuzott egy napvirág-szemű, szőkefürtös fiatal lánytól. Görgei felugrott a hágesóra magára rántotta a barna köpenyét, aztán csak odafermedt a kocsisnak:

— Hajts!

Márciusi eső verte a tájat, az ékhós szekér meg csak döcögött nagy lassan Füred felé. Görgei komoran meredt maga elé. Iszonytató volt, ahogy hallgatni tudott. A szárnysegéd szinte megdermedt, ahányszor rája nézett.

S amikor odaértek a Látóképcsárdához, ahol reggeliben abba hagyta a beszédet, a tábornok egyszerűen csak felkapta a fejét:

— Emlékszik, százados ur, mit mondtam reggel?

— Igen!

— Valami olyasmit, hogy most előttünk az ut! Ha most vezetőkre talál a nemzet, helyet törhet magának Európában. — Kesernyés mosoly húzódott végig a száján:

— Azóta megjártam Debrecent.

— És...?

— És most már nem hiszek semmibe sem!

A szárnysegéd hangja riadtan csattant fel:

— Akkor hát mit akarunk? Minek megyünk? Mi volt, amiért eddig véreztünk?

Görgei belenezett a párába ködlő messziségbe, aztán komoran mondta:

— Délibáb, százados ur, Csak délibáb,

Célszerű ha

Aspirin

mindig kéznél van.

Tabletta alakjában

kényelmesen magánál hordhatja és ezenfelül az előirt adagolás állandóan rendelkezésére áll. Ugyeljen a

BAYER keresztre és az eredeti csomagolásra, a zöld szalaggal.

ger János apostoli kormányzó, pápai főpap, vitéz Sipos Árpád altábornagy, vegyesdandárparancsnok, Szentkirályi Tivadarné, a Szociális Misszió Társulat elnöknője, özv. Majerszky Mihályné, a Szent Erzsébet Egyesület elnöknője, Horváth Antal százados és felesége, Erdődy-Bakacs Iván szentszéki bíró, az árvaház igazgatója, a Szociális Misszió Társulat, Szent Erzsébet Egyesület, Katl. Leányklub tagjai s a város társadalmának még igen sok előkelősége. Az ajándékok kiosztását műsor előzte meg, melynek keretében a hadiárvák szindarabbal, szavalatokkal és énekszámokkal gyönyörködtek a jelenvoltakat. Az ünnepi beszédet dr. Lindenberger János apostoli kormányzó mondotta, aki lélekelmező szavakkal magyarázta meg a kis árvagyermekeknek a karácsony jelentőségét. Az ünnepély megrendezéséért elsősorban Horváth Antalné, Szentkirályi Tivadarné, Majerszky Mihályné s lelkes hölgytársadójukat illeti meg az elismerés.

Karácsonyiünnepély Vámospércsen

A vámospércsi református tanítótestület a szegény gyermekek fölsegélyezésére december 22-én, vasárnap délután az új iskola nagytermében karácsonyiünnepélyt rendezett, hol az érdeklődők mindkét termet zsufozásig megtöltötték. Öt órákor műsoros estély volt, melynek feleltetetlen szépségeiben gyönyörködött a közönség. A 82. dics., „Az Istennek szent angyala” éneklésével kezdődött az ünnepély. Majd Vida Kálmán ref. tanító mélyérzésű imája emelte fel a lelkeket Jézushoz. Csodaszép élőképben gyönyörködött ezután a közönség. „Hóthérlke és a hét törpé”-t mutatta be Fekete Imre ref. tanító növendékeivel. Varga István ref. tanító növendékei egy ötfevonásos szindarabot játszottak el: „Levél a mennyországba”. Változatokban gazdag jelenetek követték

Itt a disznóölés ideje,

siessen a legelőnyösebben beszerezni a legkiválóbb

rizskását és borsot

Pálffy Tibor

fűszer és csemege üzletéből

KOSSUTH-UTCA 7.

TELEFON: 13—49.

Benyáts Emil ciposztálya

Debrecen.

Nagy választék mindenfajta cipőkben.

Egyedül
az árak klr-
detése semmit
sem jelent, miért
is azt ez esetben
elhagytam.

Önök
meg kell
győződnie jó
minőségeimről,
hogy felismerje ja-
tányos árai-
mat.

...mást. Apró gyermek-színészek vágyai emelkedtek a Jézuskához. A ...ket Vida Kálmán ref. tanító növendékei mutatták be: „A tanító álma”, irredenta élőkép. A csónka haza térképe mint vörös kérdőjel állott a közönség előtt, piros-fehérszöldruhás angyalok hozták az elszakított területeket sorba. Közben buszmagyar dalok zendültek, majd az angyalok imádkoztak Istenhez, hogy szép hazánkat adja vissza. Ezután vitéz Dobos Sándor igazgató-tanító magasszárnyalású beszédben ismertette a szeretetünnepély történetét, köszönetet mondva a nemesszivű adakozóknak és a tanítótestületnek fáradtságos munkájáért. Majd Fekete Imre ref. tanító hívta közénk buzgó könyörgéssel a szeretet nagy Istét. Mikó Imre ref. tanító felolvasta az adakozók névsorát. Ezután meg-

kezdődött a karácsonyfa-ünnepély. Boldog gyermekajkak énekeltek „Szállj, szállj magasra szívünk reménye” és a tanítótestület tagjai kiosztották a szegény gyermekeknek az ajándékokat. 12 pár csizma, 9 uj, 10 használt ruha, 5 télikabát, 5 nagykendő, harisnyák, fehérneműk, 40 kenyér, 60 kalács, 65 szeretetsomag kerültek kiosztásra. Hogy mit érzett kis szívében 90 szegény gyermek, azt csak a jószágos Isten tudja, de az bizonyos, hogy érezték sápadt arcukon a Jézus simoagtó kezét. Isten áldása kíséri Bartha Dezsóné, vitéz Dobos Sándorné tanítónők és vitéz Dobos Sándor, Vida Kálmán, Fekete Imre, Varga István, Béres Antal, V. Szabó Imre református tanítók munkáját, kik ugy a gyűjtésben, mint a rendezésben fáradhatatlanok voltak.

Százhatvanöt elítéltek adott kegyelmet a Kormányzó

Budapest, december 24. Magyarország Kormányzója a karácsonyi ünnepek alkalmával 165 elítéltet részesített kegyelemben. A kegyelem részint a bíróságok által kiszabott szabadságvesztés, vagy pénzbüntetés egészében vagy részben való elengedésében, részint a szabadságvesztésnek pénzre való át-

változtatásában nyilvánul meg. A kegyelmet nyert elítéltek között hat olyan egyén van, akiket politikai, illetőleg sajtó utján elkövetett bűncselekmények miatt ítélték el. Ezenkívül két esetben pertörlés útján engedte meg az államfő a még folyamatban levő bünvádi eljárás megszüntetését.

Kocsmai rádióval nem szabad istentiszteletet közvetíteni

A kereskedelmi miniszter rendeletet adott ki, amely kimondja, hogy a rádió hírmondó állomások útján közvetített istentiszteleteket, szentbeszégeket és vallásos szertartásokkal összefüggő egyéb közvetítéseket kocsmaiban, kávéházakban, vendéglőkben, mulatóhelyeken s ezekhez hasonló üzletekben felszerelt rádió-berendezéseken felvenni tilos.

A rendelet megszegése, amennyiben a cselekmény súlyosabb beszámítás alá nem esik, két hónapig terjedhető elzárással és 20—240 pengőig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő kihágás. Az eljárást elsőfokon a közigazgatósági hatóságok mint rendőri büntetőbíróóságok folytatja le. Harmadfokon a kereskedelmi miniszter jár el. A rendelet kihirdetése napján életbelép.

Olasz anarchisták merényletet terveztek Umberto trónörökös esküvőjén

Brüsszel, december 24. A brüsszeli rendőrség néhány nappal ezelőtt letartóztatott egy Berneri nevű olasz anarchistát. Most kiderült, hogy Berneri merényletet akart elkövetni a belga és az olasz királyi család ellen és Rocco olasz igazságügyminiszter ellen is.

Jaspar belga miniszterelnök, Jansen és De Brocqueville belga miniszterek már hónapokkal ezelőtt névtelen leveleket kaptak, amelyekben halállal fenyegették őket, ha nem akadályoz-

zák meg Mária José királyi hercegnő és Umberto trónörökös házasságát. — Ezek a fenyegető levelek Berneri anarchista bandájától származnak.

JANUÁR 3-ÁN NYILIK MEG A HÁGAI ÉRTEKEZLET
Páris, december 24.

Hivatalosan jelentik, hogy a második hágai értekezlet megnyitása január 3-án lesz. Az első plenáris ülést január 3-án délután tartják.

Karácsony éjszakáján baleset érte Faller Gusztáv főmérnököt

A villamosban ráesett a kalauz és eltörte a forgócsontját

Karácsony estjén különös körülmények között sajnálatos baleset érte dr. Faller Gusztáv főmérnököt, a Nagyalföldi Bányakutató kirendeltség városszerte közbecsülésben álló vezetőjét. — Faller Gusztáv villamoson utazott a Kossuth-utcai vonalon. Utközben a villamos hirtelen fékezett, egy perc alatt megállott és a nagy lökődés következtében Faller Gusztáv, aki a kocsi-
baleset, szerencsétlenség vagy öngyilkosság nem történt.

az a körülmény is, hogy Faller főmérnökre ráesett a kocsi kalauza is és pedig olyan szerencsétlenül, hogy Faller főmérnök forgócsont törést szenvedett. A szerencsétlenül járt főmérnököt a mentők szállították ki a sebészeti klinikára.

Ettől az egy balesettől eltekintve, a mentőknek egyébként úgynevezett „fehér napjuk” volt, mert semmiféle más baleset, szerencsétlenség vagy öngyilkosság nem történt.

A kifinomult izlés

herceg Esterházy huskonzerveiben találja meg gastronomiai ideálját. A legfinomabb nyersanyagok szakértelemmel felhasználva a legjobbat nyújtják, ami e téren elérhető. Hus, készítményei változatossága is meglepő:

Székelyfalat
Sonkacsülök
Borjurgout
Szalontüdő
Sertéskaraj babbal
Borjupörkölt burgonyával
Ökorszaj saláta
Szardellás pástétom
Parmezános
Szarvasgombás " stb

Kontsek Géza

k. r. t.

Általános Forgalmi Bank

R. T.

Debrecen, Ferenc József-ut 32.

Érdeklődésben

a Magyar Általános Hitelbankkal.

Bank és Váltóüzlet
Telefon 4—78, 7—20.

Áruosztály
Telefon 5—96.

GYÁSZROVAT

Oláh Irénke életének 16-ik évében elhunyt. Temetése folyó hó 26-án délután 2 órakor lesz a Bethlen-utca 48-ik számú háztól a református egyház szertartása szerint tartandó ima után, a Hatvan-utcai temetőbe. A temetést Csurka „Kegyelet” tem. váll. rendezi.

Fülöp Sanyika életének 1-ső évében elhunyt. Temetése folyó hó 26. napján délelőtt 10 órakor lesz a Szotyori-utca 46. számú háztól a református egyház szertartása szerint, a Hatvan-utcai temetőbe. A temetést Csurka „Kegyelet” tem. váll. rendezi.

Medvés Pál életének 56-ik évében elhunyt. Temetése folyó hó 25-én délután 2 órakor lesz az Olajútó 60. számú gyász háztól a református egyház szertartása szerint tartandó gyászima után, a Kossuth-utcai temetőbe. A temetést „Dankó” temetkezési vállalat rendezi.

Bakk Lacika életének 5-ik évében elhunyt. Temetése folyó hó 25-én délután 2 órakor lesz a Közvágóhídon lévő gyász háztól a ref. egyház szertartása szerint tartandó gyászima után, a Várad-utcai temetőbe. A temetést „Dankó” temetkezési vállalat rendezi.

Ózv. Kura Istvánné szül. Kiss Julianna életének 56-ik évében elhunyt. Temetése folyó hó 25-én délután 3 órakor lesz a Kossuth-utcai temető halottasházától a református egyház szertartása szerint tartandó gyászima után, a Kossuth-utcai temetőbe. A temetést Fehértői temetkezési vállalat rendezi.

Nagy Andrásné szül. Vida Julianna életének 63. évében elhunyt. Temetése folyó hó 25-én délután 2 órakor lesz a Vulkán-telep 14. számú háztól a ref. egyház szertartása szerint, a Hatvan-utcai temetőbe. A temetést Gebauer temetkezési vállalat rendezi.

Hj. Husi József életének 19. évében elhunyt. Temetése folyó hó 26. napján délután 2 órakor lesz a Csalogány-utca 12-ik számú gyász háztól a református egyház szertartása szerint tartandó ima után, a Hatvan-utcai temetőbe. A temetést Fehértői tem. váll. rendezi.

Gépirást, másolást, sokszorosítást olcsón vállalok. Érdeklődni lehet minden délután 2 óráig 4 óráig a Debreceni Ujság (Hajdúföld) szerkesztőségében, József királyi herceg-utca 16. szám. Telefon: 3-48.

Eiveszett

A hajduböszörményi határban az ujfehértói országuton elbitangolt egy 153 cm. magas pej kanca ló, nyírott farka és sörénye volt és a bal nyereg táján R. L. bélyegzőt viselt.

A lovon szerszám is volt.

Becsületos megtaláló vagy nyomra vezető illő jutalomban részesül. Megkereséseket — táviratilag is — a kiadóhivatal továbbítja.

Gyertyán,

őlig, tüzelő anyagok bűkk, kiváló minőségben jutányosan kaphatók

Központi fa- és széntelepen

Károly Ferenc József-ut 18-b. István gőzmalommal szemben. Telefon 4-64. Tulajdonos: Gáspár Imre.

Pár hónap múlva megnyílik a 150 ágyas debreceni állami közkórház

Az új közkórházat az állam létesíti 1 millió 240 ezer pengő költséggel Scholtz Kornél népjóléti államtitkár tárgyalásai Debrecenben

(A Debreceni Ujság tudósítójától)

Hétfőn délben a budapesti gyorsvonattal Debrecenbe érkezett dr. báró Scholtz Kornél népjóléti miniszteriumi államtitkár, a kórházügyek országos intézője és Majorossy Ferenc főmérnök, hogy a város vezetőivel megbeszéljék a közkórház létesítésének régóta húzódozó kérdését. A vendégeket dr. Vásáry István polgármester és dr. Láng Sándor tisztifőorvos fogadták az állomáson. Megérkezés után Scholtz államtitkár és Majorossy főmérnök Vásáry polgármesterrel és Láng tisztifőorvossal a városházára mentek, ahol dr. Hadházy Zsigmond főispán részvételével értekezlet volt s ezen megbeszéltek azokat a kérdéseket, amelyeknek a megoldásával hamarosan fel lehet állítani Debrecenben a közkórházat.

Állami közkórház lesz Debrecenben

A hétfői debreceni tárgyalásokat megelőzően két héttel főtájt Budapestben dr. Vásáry István polgármester s gróf Bethlen István miniszterelnökkel, a népjóléti és a belügyminiszterrel eljárat, hogy az állam vegye meg a várostól a volt közkórház telkét és épületeit s maga, az állam állítsa fel a közkórházat. A kormány gróf Bethlen miniszterelnök közbenjárására, aki, mint a város képviselője, mindent elkövetett a közkórház ügyének kedvező elintézésé érdekében, a legutóbb tartott minisztertanácsban úgy döntöttek, hogy az állam 800 ezer pengőért megveszi a várostól a közkórház telkét és pavilonjait és azokat 400 ezer pengő költséggel modern kórházzá alakítja át. Százötven ágy lesz a közkórházban.

A telek és az épületek megvételéhez és a kórház berendezéséhez szükséges, közel 1 millió 300 ezer pengő rendelkezésre is áll az államnak s így pár hónapon belül, mielőtt a berendezési és átalakítási munkálatokkal elkészülnek, 150 ágyval meg is nyitná a kórházat. Az állam a kölcsönösen létrejött megállapodás megkötése után nyomban kifizeti a városnak a 800 ezer pengőt.

Az újonnan létesítendő debreceni közkórház állami lenne. A város semmiféle befolyást nem gyakorolna annak vezetésére, csupán azt fogja kikötni, hogy a közkórházba feltétlenül fel kell venni azokat a betegeket, akiket a városi tisztifőorvosok beutálnak. A közkórházban belgyógyászat, sebészeti, bőrgyógyászati, szemészeti és elmeosztályok lesznek. Külön járványpavillont és fertőtleni-

tő intézetet is állítanak fel.

Helyszíni szemle a közkórháznál

Hétfőn délben a főispán, a polgármester és a tisztifőorvos a városházán tartott értekezleten általánosságban beszélték meg Scholtz államtitkárral és Majorossy főmérnökkel a teendőket a közkórház megnyitása ügyében. Délután pedig a közkórházi telepet tekintették meg a budapesti vendégek, Vásáry polgármester, Láng tisztifőorvos és Szegedy Gyula világítási vállalati mérnök kíséretében, hogy a helyszínen megállapítsák az épületek átalakításának és berendezésének módjait. A közkórházi telepen dr. Korpássy László tb. tisztifőorvos, az ideiglenes járványkórház vezetője kalauzolta Scholtz államtitkárt és kíséretét. A helyszíni szemle után a népjóléti miniszter kiküldöttjei újra tárgyaltak a városházán a polgármesterrel és a tisztifőorvossal.

A kora tavasszal megnyíló debreceni közkórház közrendészeti jellegű lesz, úgy, hogy a kórház igazgatósága tartozik fölvenni minden osztályára a tisztifőorvosok által beutalt

összes betegeket. Egyelőre 150 ágyval nyitják meg, de később a szükséghez képest fölemelik az ágyak számát. A bel- és bőrgyógyászati pavillonokban lesz férfi és női osztály. A fertőző osztályon tifuszos, orbáncos, skarlátos és diftériás betegeket fognak elsősorban elhelyezni. Az elme megfigyelő osztály részére 20 ágyat biztosítanak. A város egészségügye szempontjából óriási jelentőségű, hogy az új közkórház belgyógyászati osztályán külön helyet tartanak fenn mindaddig, a tuberkulózisos betegek részére, amíg meg nem nyitja a város a tüdőbeteg-kórházat.

A népjóléti kormányának az az intézkedése, hogy 3-4 hónapon belül Debrecenben megnyitja az állami közkórházat, nemcsak Debrecen, hanem a város egész környékének és Hajdumegyének az egészségügye szempontjából is óriási jelentőségű. Másrészt pedig a város az államtól járó 800 ezer pengőt a Vásáry polgármester által már régebben tervekbevitelt egészségügyi és népjóléti intézmények létesítésére, illetve kiegészítésére tudja fordítani.

A kereskedelmi és iparkamara tiltakozása a keleti jóvátételi terhek ellen

Debrecen, december 24. (A D. U. tudósítójától.)

A keleti jóvátételek címén ránk erőszakolni akart jogtalan terhek ellen a debreceni kereskedelmi és iparkamara tiltakozását fejezte ki gróf Bethlen István miniszterelnökhöz intézett felterjesztésében. A felterjesztés a következő:

Nagyméltóságú miniszterelnök ur!

Sötét gond ül ma minden kereskedő és iparos üzletember mögött. De különösen akkor szorul össze a szívünk, ha arra gondolunk, hogy minket körülvevő oly sok mindenünket elvett szomszédaink még a keleti jóvátétel címén újabb elképzelhetetlen és minket teljesen a pusztulásba döntő terheket akarnak ránk rakni. — Minden magyar kereskedő és iparos üzletember nehéz sora és válságos küzködése elő és eleven tiltakozás minden ilyen szörnyeteg elgondolás ellen.

Mi alig tudjuk a magunk állami létét fenntartani, mi tőlünk már elvettek mindent, mi nem adhatunk, mi nem fizethetünk a belőlünk megdagodottaknak semmit. Legyen a mi nyomorúságos nyomorúságunk ki-

meríthetetlen erőforrása a keleti jóvátétel ellen küzdő kormánytényezőinknek.

A debreceni kereskedelmi és iparkamara 6 vármegyes területének kereskedői és iparosai nevében mély tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat, hogy a nemzeti létünket fenyegető keleti jóvátételi terhektől alampérfiumi tudásának és bölcsességének minden ereje megfeszítésével mentse meg megcsönkített hazánkat.

Debrecen, 1929 december 23. A keleti kereskedelmi és iparkamara nevében: Sesztina Jenő felsőházi tag, m. kir. kormányfőtanácsos, kamarai elnök, Dr. Radó Rezső királyi tanácsos, kamarai főtitkár.

A kamara azonos felterjesztést intézett a külügyminiszterhez, a kereskedelemügyi és a pénzügyminiszterhez.

Eiveszett

minden remény, mely az idő enyhülésével hízott.

Mig nem késő, idejében beszerezheti téli tüzelőanyag szükségletét.

Ferencsik József

fatelepen (máv. állomás belső fatér)

Telefon 7-33. szám.

A Gazdasági Takarékpénztár Rt.

DEBRECEN,

Király-utca 2. sz.

Folyósít váltókölcsönöket és elfogad betéteket a legelőnyösebb feltételek mellett.

Öt és fél évi fegyházra ítélték Tökés Vincét

Mikepércs sikkasztó fő jegyzője a tábla előtt

(A Debreceni Újság tudósítójától) A debreceni kir. ítélőtábla dr. Perjessy Mihály büntető felelőbíró tanácsa több napig tartó tárgyalás után kihirdette Tökés Vince, volt mikepércsi főjegyző és három társa: Parentézi Imre segédjegyző, Fene József községi gazda és Mikolai István fogyasztási adókezelő büntetőjében az ítélőtábla ítéletét. Mint ismeretes, Tökés Vince a község pénzével súlyos visszaéléseket követett el s hogy sikkasztásait leplezze, bűntársaival egyetemben nem riadt vissza a köz- és magánokiratok hamisításától, hamisítványokra való rábírástól, sőt még a csalástól sem.

A debreceni kir. törvényszék mintegy 36 rendbeli különböző büntetelményekért öt és fél évi fegyházra és tíz évi hivatalvesztésre ítélte Tökés Vincét. Parentézi Imrét három évi fegyházra, Fene Józsefet héthónapi börtönre, Mikolai Istvánt pedig egy évi és hathónapi börtönre ítélte a törvényszék.

A fiatalok bandavezér kifosztott egy József kir. herceg-utcai lakást

Debrecen, december 24. (A D. U. tudósítójától.)

Hétfőn este hat és hét óráiban vitéz Nagy Béla szijgyártómester József kir. herceg-utca 56. szám alatt lévő lakásában betörő járt. Ebben az időben senki sem tartózkodott a lakásban és a betörő átkulccsal nyitotta fel a lakás ajtaját s két szobát teljesen feldúlt. Mindkét szobában két-két szekrény volt. Az egyikben a kulcsot is bennhagyták, a másik hármát felfeszítette a betörő. Rengefű ruhaneműt vitt magával, köztük vitéz Nagy Bélának egy teljesen új kék kőrölytönyt, amelyen rajta volt a vitézi jelvény is. Ezenkívül hat darab fehér párnahuzatot, harminc méter vásznat és igen sok fehérneműt.

Este nyolc órájában tért haza vitéz Nagy Béla felesége, aki a lakás ajtaját tárva-nyitva találta, mire

Felebbezés folytán a debreceni kir. ítélőtábla tárgyalta a nagyszabású sikkasztási bűnt. Az ítélőtábla több napos tárgyalás után helybenhagyta a törvényszéknek Tökés Vincére kiszabott büntetését, míg a többi vádlottak büntetését leszállította a felelőbírói bíróság Parentézi Imre büntetését 3 évi fegyházról 2 évi fegyházra s a védelem indítványára, — tekintettel a vádlott előrehaladott betegségére — elrendelte azonnali szabadlábrahelyezését az ítélőtábla. Fene József 7 hónapi börtönbüntetését 6 heti fegyházra, Mikolai István 1 éves és 6 hónapi börtönbüntetését 1 évi börtönre szállította le. A vádlottak Fene József kivételével megfeleltek a felsőfokú bíróság ítéletét a legfelsőbb magyar bírósághoz, a királyi Kuriához. Fene József megnyugodott s így az ő büntetése jogerőre emelkedett. Minthogy pedig büntetését az előzetes vizsgálati fogással kitöltötték vették, az ítélőtábla azonnal szabadlábra helyezte.

annyira megijedt, hogy nem mert bemenni a lakásába, csak egy jó órával később, mikor már férje is megérkezett. Ekkor fedezték fel a betörést. Azonnal a rendőrségre siettek feljelentést tenni. A rendőrség nyomozása rövid idő alatt meghozta az eredményt és bár a tolvait nem sikerült elfogni, a lopott holmik már mind a rendőrségen vannak.

Kedden korán reggel ugyanis a detektívek végigjárták az összes zálogházakat és leírást adtak a lopott ruhaneműekről és így jutottak a betörők nyomára. Déli fél 12 órájában a Csapó-utcai zálogházba bevitt egy Balog Miklós nevű 18 éves szücs-tanuló egy hatalmas csomagot és azt a zálogházba akarta beadni. A ruhákról a zálogház tisztviselője rögtön felismerte, hogy azok Nagy Béla lakásából származnak s erre figyel-

meztette is a fiatalembert. Balog Miklós zavarba jött és kijelentette, hogy neki egy barátja adta át a csomagot és az most kint várakozik az utcán. Utána is siettek, de már a fiatalembert nem találták. A zálogházból telefonáltak a rendőrségre, ahonnan detektívek mentek ki és megállapították, hogy Balogh Miklós csak véletlenül keveredett bele a lopási ügybe, mert egy Sz. K. nevű 17 éves barátja kérte fel, hogy a csomagokat a zálogházba vigye, ő azonban a lopásról nem tudott semmit. A fiatalok tolvaj lakásán házkutatást tartottak s ott egész csomó lopott holmit találtak, köztük a Méliusz-

cserkészcsapat otthonából elvitt apróságokat, így a csapat körbelyegzőjét, eserkész nadrágokat, különféle okmányokat, úgyhogy ezzel a rendőrség egyszerre két betörésről rántotta le a leplet.

A fiatalember már ismert alakja a debreceni rendőrség büntető osztályának. Másfél évvel ezelőtt egy kis büntetőkezelő alakitott és több társával együtt a félországot bejárta, hamis igazolványokkal gyűjtött és sok hatóságot is becsapott, míg végül a jugoszláv határon elfogták a határőrök.

A megszőkött Sz. K. körözését a rendőrség elrendelte.

Ünnepélyesen avatták fel a debreceni törvényszéki fogház imatermét

Az ünnepélyen több mint kétszáz szeretetszomságot osztottak ki a foglyok között

Hétfőn délután lélekemelő karácsonyi ünnepély keretében avatták fel a debreceni törvényszéki fogház újonnan berendezett internátusát. A bensőséges ünnepélyen megjelentek: dr. Szentpéteri Kun Béla egyetemi tanár, felsőházi tag, dr. Kölesy Sándor, a Debreceni Ügyvédi Kamara elnöke, Márk Endre ny. polgármester, dr. Kesserű Lajos törvényszéki elnök, dr. Balogh Béla törvényszéki tanácselnök, dr. Balogh István táblabíró, dr. Demjanovits Miklós járásbíró, dr. Kádár István kir. ügyész, dr. vitéz Kovács Elemér és dr. K. Nagy Zoltán törvényszéki bírók, azonkívül az ügyészség egész tisztviselői kara.

Az új imateremben összegyűlt közönségnek és a letartóztatottaknak gyönyörű imát mondott dr. Baltazár Dezső püspök, akiknek szavai a könnyekig meghatották a foglyokat. Az imateremben tartott vallásos ünnepélyt a „Nemzeti Hírszerző” elnöklésével fejezték be.

Majd az ünnepélyen megjelentek és a foglyok kivonultak az imateremből a fogházfolyosóra, a gyönyörűen feldisznított karácsonyifához, hol Uray Sándor lelkes lélekemelő beszédet intézett a foglyokhoz és a letartóztatottakhoz a szeretetről és a

karácsony jelentőségéről. Utána Törös Irma hatásos szavalata és Király Erzsébet harmóniunkiséréttel előadott énekszáma következett. — Majd egy nő- és egy férfifogoly szavalt a gyönyörűen feldisznított, cukrokkal megrakott és gyertyafényben csillogó karácsonyfa mellett. Az ünnepély lezajlása után kiosztották a letartóztatottak és a foglyok között a szeretetszomságokat. Több, mint kétszázán kaptak kalácsot és cukrot.

A gyönyörű karácsonyi ünnepély sikere dr. Mező Sándor ügyész elnöknek köszönhető, aki mindent elkövetett, hogy a karácsony szeretetéből és bensőségéből a foglyoknak és letartóztatottaknak is juttassanak. A fogházmisszió munkáját teljes siker koronázta. Külön dicséret illeti Kovács Gyula fogházgondnokot, aki sok fáradsággal és szeretettel készítette elő a hétfői karácsonyi ünnepélyt.

— LEGSZEBB ÚJÉVI AJÁNDÉK egy fényképezőgép, fényképalbum, fényképezési szakkönyvek, nagytű készülőek. Kérjen árjegyzéket ingyen, Springer papír-, fotoszaküzletéből, a főposta mellett. (Telefon: 10—57.)

Budapest Székesfővárosi Községi Takarékpénztár R. T.

Telefonszám 81. debreceni fiókja. Sürgőncim Főtakarék

Mint a Budapest székesfőváros tulajdonát képező pénztár, a legbiztosabb hely a betétek elhelyezésére. Takarékbetéteket a legnagyobb kamatozás mellett fogad el. Pénzkölcsönt folyósít váltókra, házra, földre, nagy- és kisbirtokra, folyószámlára a legolcsóbb feltételek mellett. — Jelzálogkölcsönök folyósítása Visszleszámítás. Safe Deposits.

Szent Anna-utca 13. Saját palotájában

Kellemes karácsonyi ünnepet kiván

Del-Ka

Ajándékul

Del-Ka

cipőt adjatok

Vége ismét Del-Ka egység cipők

14⁵⁰ 19⁵⁰ 24⁵⁰ 29⁵⁰

Női és férfi
cipők
utólérhetetlen
minőségben!

Minden árcsonortban elsőrendű munka

ERZSÉBET-KRT. 28. **Del-Ka** BAKÓCZI-ÚT 6.

DEBRECZEN, FERENCZ JÓZSEF ÚT-16.

Harisnyát is csak Del-Ka-nál.

Tóth János

Váratlanul száguldott át az egész országon a szomorú gyász: Tóth János v. d. t. t. nyugalmazott miniszter, az Országos Földbirtokrendező Biróságának elnöke alig 66 éves korában elhalálozott. Vidéki kuriából kiindult, hatalmasan ivelő, az egész magyar körleletet átfogó pályát szakadt meg a halálával.

Kortársai mint a férfiszépség mintaképét emlekeznek meg. Csak lelki nagysága volt nagyobb és szebb testi alakjánál. Fiatalon kivált kortársai közül, a jog végeztével politikai pályára lépett. Mint lelkesedő fiatal politikus az ellenzékhez csatlakozott, amely élet-halálharcot vívott a dualizmussal szemben. Ebben a pártban az alelnöki méltóságig emelkedett. Emellett a párt mellett híven kitartott mindaddig, amíg politikával foglalkozott. A nemzeti ellenállás sokszoros szervezésében tevékeny részt vett és gróf Apponyi Albert oldalán sokat dolgozott a függetlenségi párt irányításában. Ideálja az önálló, független Magyarország, Ausztriával való minden kapcsolatának megszüntetése.

Gróf Apponyi Albert kultuszministersége idejében a kultusz-kormány politikai államtitkára volt. A háború végeztével alakult koalíciós kormányban pedig a belügyminiszeri állást vállalta igen nehéz időkben. Ez utóbbi tisztjében nagy feladata volt: destruáló elemekkel szemben a társadalmi rend felbomlásának megakadályozása. Sokszor igen energikus eszközöket kellett igénybe vennie és az összeomlás előtt már jelentkezett destruktív elemekkel szemben író hadjáratot folytatott.

A forradalomnak és a kommunizmusnak természetesen gyűlölt ellene volt, úgyhogy internáltak és Mezőtúron, szőlővárosában, amelynek diszpolgára volt, a községében megfestett hatalmas olajfestménye mellé akarták a forradalmi elemek felakasztani, csak a jó véletlen és egy hűséges embere mentette meg ebben a sorsában. De nem kerülte el a Markó-utcai kommunista fogság szomorú kenyerét, annak minden borzalmát sem.

Az ország rekonstrukciója magas feladat elé állította Tóth Jánost ismételtén.

Mint az Országos Földbirtokrendező Biróság elnöke elévülhetetlen érdemeket szerzett, az ő működésének értékét csak későbbi időkben lehet majd kellően méltányolni, de már most megállapítható, hogy bírói működése a történelem fényében fog ragyogni.

Kezdetben, amidőn az Országos Földbirtokrendező Biróság működését még bizonyos elzárkózottság vette körül, az ő szíves ajtaja nyitva volt minden panaszkodó számára, mindenkit nyugalommal és türelemmel hallgatott meg, nyomban intézkedett a sérelmek kivizsgálásáról és azok megszüntetéséről. Az Országos Földbirtokrendező Biróság döntését éles judiciummal számtalanszor vitte elnöki tanácsa elé, amely elnöki tanácsban ő maga elnökölt. — Emlékét nagyon sokan fogják áldani, akik panaszuikkal az ő ítélő jogára elé járultak.

Elég fiatalon hagyta itt szenvedő embertársait, elnémult ajkán a szó, amellyel olyan szórakoztatón, olyan gyönyörűen tudott anekdotázni, hogy a legegyszerűbb történetek az ő szaván keresztül színes képekben valósultak meg a hallgatók előtt. Kivált az Új-magyarország egyik hatalmas törzse, a magyar nemzet és a református egyház hűséges, tevékeny fia.

Aldás legyen emléke fölött.

— A Magyarországra, Nemzeti Újságra, Budapesti Hírlapra előfizetéseket felvesz a debreceni fiókiadóhivatal Piac-utca 77. Megrendelések telefonon is. (Telefon 11-97.)

Fohász

Uram, gyomláld a szívem kertjét,
Ha benne bü és düh terem,
Nem akarom, hogy más is nőjön
Beume mostmár, csak szerelem.

Hadd bántsanak, akiknek tetszik,
En már vissza nem üthetek,
Mert itt van az a drága Asszony,
Aki nekem rendeltetett.

Templom legyen most már a házam
S az ő képe: oltári kép,
Ne lásson semmit a világból,
Csak szépet és jót, ha belép.

Engedd, hogy minden szenvedést
Feneketlen mély sirba ássak
S engedd, hogy gyönyörű szemem
Soha többé könnyet ne lássak.

KIRÁLY TOBOR.

A gyónás hatalma vallomásra kényszerített egy bestiális gyilkost

A debreceni tábla tíz évi fegyházra emelte fel a büntetést

Debrecen, december 24.

(A D. U. tudósítójától.)

Páratlanul érdekes körülmények között derült világosság egy bestiális gyilkosságra. Erről az esetről valóban el lehet mondani, hogy *Isten nem ver bottal.*

Éjjeli vendégek a kocsmá-pincében

Lukács János és Jakab István kocsisok voltak Abaújlakon *Firtkó* Andrásnál. A két kocsis között elválaszthatatlan jóbarátság szövődött. Egy napon *Reinhardt* Miksa korcsmáros új mindenestől lányt fogadott szolgálatába. Többen udvaroltak a leánynak a falusi legények közül, de a leány szíve Lukács János kocsishoz húzott. Őt tüntette hát ki kegyeivel. A szolgálóleányt *Hobiák* Margitnak hívták, aki egy álkulcsot adott át szerelmesének, amellyel ki lehetett nyitni a korcsmáros pincéjét. Lukács jóbarátját, *Jakab* Istvánt is beavatta a titkába s ettől az időtől kezdve *hármásban látogattak le éjszakánként a korcsmáros pincéjébe.*

A leány, Lukács és Jakab István. Egyik éjszaka *Reinhardt* gyanus zajt hallott a pincéből, felármázta a szomszédokat, akikkel lementek, hogy elfogják a bortolvajokat. Ezek azonban még idejében megleptek, de a nagy sietésben *Jakab* István ottfelejtette a bögréjét. A csendőrök e bűnel alapján megindították a nyomozást s csakhamar megállapították, hogy a boros bögre a *Jakab* István kocsisé. A csendőrök ki akarták hallgatni a kocsisot, de az megszö-

kött. Félelmében elbujdosott.

A „világgá bujdosott” legény

Több hónap telt így el, mikor *Jakab* megtudta, hogy szeretője, *Hobiák* Rozál — ama előbb említett *Hobiák* mindenestől lánynak az édes testvére, — az ő távollétében hűtlen lett hozzá. Erre visszaszökött a faluba. Éppen bucsu-napra érkezett vissza. Volt barátjánál, Lukácsnál szállott meg.

Késő estére járt már az idő, amikor Lukács azt indítványozta a társaságnak, hogy menjenek az ő szeretőjéhez a kocsmába. Reggel felé innen távozott el a két jóbarát. Azóta *Jakab* Istvánnak nyoma veszett. Eltűnt, mintha a föld nyelte volna el. Lukács azt mondta mindenkinek, hogy a barátja világgá bujdosott. A szerelmese után epekedő lánynak ezt az üzenetet adta át:

— *Bocsáss meg. Nem látsz soha többet, mert elkerülöm ezt a falut és ha sikerül, kimegyek Amerikába.*

Lukács János nem akar gyónni

Időközben Lukács is annyira belehabarodott a szeretőjébe, hogy el akarta venni feleségül. Az esküvőnek azonban súlyos akadály volt az, hogy *Hobiák* Margit azt kívánta a szolgálóleánytól, Lukács Jánostól, hogy térjen át az ő vallására, a római katolikus hitre, mert másként nem megy hozzá feleségül.

A kocsis hamarosan beleegyezését adta a hitcserébe. Szorgalmasan eljárt a paphoz és tanulta a vallást.

Mielőtt fizetésképtelen lesz

készítse el vagyonmérlegét a

„Könyvviteli Szakiroda”-val

Piac-utca 32.

Telefon 5-18

Névnepokra, Ajánlom Ujvra
disznótorra, Ajánlom és Szilveszterre

dusan felszerelt pincészetemet, vámospércsi, ujléti és kecskeméti vidéki 14 féle különleges uradalmi új és ó fajboraimat.

Egyszeri vásárlásnál meggyőződhetik boraim kiváló jóságáról és elismert olcsó áraimról.

Debrecen legnagyobb

boreladási helye

(Ez évi borfogyasztása eléri a 70 ezer litert)

Közismert

Némethi József

italmérése,

„Hullaház” Timár-utca 31.

DEBRECEN

Az áttérés alkalmából meg kellett gyónnia.

— *Aki áttér, annak meg is kell gyónni az összes bűnét a papnak, hogy megáldoztassuk!* — tanította az új hitét a pap.

Ez már aztán nem ment sehogysem a kocsis fejébe.

— *Hogy ő meggyónja a gyilkosságot?* — azt már nem!

Ettől kezdve abbamaradt a tanítás, mert a kocsis nem járt el több hittani leckére, a házasságot pedig huztalasztotta a legkülönbözőbb kifogásokkal. Közben a leány elpartolt az áttérni nem akaró vétegeitől egy másik legényhez.

Jelentkezik a gyilkos

Ezzel aztán csorduitig telt Lukácsnak a keserűség pohara. Ezt már nem bírta elviselni. Részegeskedett s egy ilyen borközi állapotában elmesélte szerelmének, hogy ő bizony azért nem tér át a katolikus hitre, mert meg kellene vallania a gyilkosságot. A leány faggatta a legényt, aki a sok unszólásra elmondta neki, hogy *Jakab* Istvánt akkor este, amikor elváltak, ő maga szívével agyonverte. A szolgálóleány elmondta a titkot a testvérének s így pár nap múlva arról kezdtek suttogni az emberek a faluban, hogy Lukács a gyilkos.

Mikor ezt a hírt a kocsis meghallotta, annyira megijedt, hogy Miskolcon önként jelentkezett az ügyész ségi fogházban.

— *Tartóztassanak le — mondta — feladom magamat, mert Jakab István cimborámat megöltem.*

Gyilkosság miatt emeltek vádat ellene s a miskolci törvényszék nemrégiben tárgyalta ezt a bűntényt.

A kocsis azzal védekezett a főtárgyaláson, hogy azon a végzetes napon, mikor a gyilkosság történt, részegen ballagott hazafelé a dülönton *Jakab*bal. Utközben összeszólalkoztak s a vitaközös hevében *Jakab* botjával fejbesujtotta őt.

Erre aztán ő — saját magát védve — többször fejbevágtá társát, aki az ütésekől összerogyott és véresen terült el a földön. A vértől Lukács — elmondása szerint — egyszerre kiőzánodott s megpróbálta eszméletlen társát élesztgetni. Ekkor látta, hogy *Jakab* koponyája az erős ütés következtében teljesen szétroncsolódott s ebből rájött arra, hogy meghalt. Ijedtében egy szénakazal mellé vonszolta a halott embert, majd elásta, jó mélyen a kazal alá.

A bíróság erős felindulásban elkövetett emberölés büntetésében mondotta ki bűnösnek Lukácsot s 4 évi fegyházbüntetésre ítélte.

Felelősség folytán a debreceni kir. ítélőtábla dr. *Perjéssy* Mihály tanácsa elé került ez a gyilkossági bűntény. Az ítélőtábla a bizonyítási eljárás lefolytatása után megsemmisítette az elsőfokú bíróság ítéletét és szándékos emberölés büntetésében mondva ki bűnösnek a gyilkos kocsisot, 10 évi fegyházbüntetésre ítélte.

KARÁCSONY

KARÁCSONY

Irta: Raffay Sándor püspök.

Ha a világ Megváltójának születéséről szóló bibliai történet pusztán költemény volna is, akkor is az volna a legszebb költemény, melyet emberi elme valaha kigondolt. Amde Krisztus születésének szent története valóság. Történetirók jegyezték föl. Tudósok tették az időszámítás tengelyévé. Hatását évezredek át érezték a népek és érezni fogják mindaddig, míg hívő lélek jár ezen a sárteken. A születés történetét angyalok hirdették az alvó világnak. Az angyalok hirdése így szolt: Ma született nektek a Megváltó! És a karácsonyi öröm diadalénekét így zengték az angyalok: Dicsőség az Istennek, béke az embereknek!

Mert a Megváltó születése előtt nem az Istené volt a dicsőség, az embernek pedig nem volt béke. A dicsőségben a föld hatalmasai osztoztak, a békességet pedig közösen tarolták le. Még a szívben is, amelyhez pedig olyan nehéz hozzáférni. Dehát a szívben gyülemlik békétlenség a baj, a gond, a bánat és minden fájdalom. A szívben viharzik az embertelenség és a gonoszság, a szeretetlenség és a bántás keserűsége.

És az emberek lelki sötétségben ültek, amit csak a reménykedés csilлагfénye tört át némi derengéssel. A Megváltó születése hozott az emberiség életébe fényt és ragyogást, mikor új élet, új törvénnyel azt írta be a szívünkbe: Istennek dicsőség, embernek béke!

Ahol nem ez az élet törvénye, ott nincs igazi emberi élet. Amely korban nem volt ez a vezető gondolat, ott még a Krisztus születését megelőző idők homálya borong a lelkeken. Pedig ma sincs béke, sem a társadalomban, sem az egyéni, sem a közéletben. Nincsen béke a népek és nemzetek között, nincsen béke a lélek gondolataiban, a szív érzéseiben, az emberek egymáshoz való viszonyában. Ahol pedig nincsen béke, ott még máig sem született meg a Megváltó. Mert mi válthatná meg az embert a földön a keserűségtől és a békétlenségtől, ha nem Krisztusnak a lelke. Az a lélek, amely megérti és elveszi az emberek inségét és nyomorúságát. Az a lélek, mely nem tiporja meg szertelenül a másikat. Az a lélek, amely nem igaztalanodik a maga igazával. Az a lélek, amelyből a jószágos, az elnéző kimélet úgy sugárzik a felebarátaira, mint anyai szívből és anyai szemből sugárzik a szeretet.

Ez a krisztusi lélek a világ Megváltója. Ahol nem ez él és nem ez diadalmaszkodik, ott úgy hervad el az élet minden öröme, mint sötétben a virág. Virulást, életet békességet csak a jézusi lélek hozhat a világnak.

De ennek a léleknek nemcsak áldásai vannak, hanem vannak áldozatai is. Ha áldásaira vágyunk, áldozataiktól sem szabad megriadnunk. Jézus élete azért volt olyan nagyon áldott, mert áldozatos élet volt. Tanuljunk tehát áldozatokat hozni, hogy békességet szerezzünk.

A magyar ma nem boldog, mert nincs békessége. Békétlenségét azonban nemcsak az okozta, hogy megszűkült határain kívül nem uralkodik Krisztusnak a lelke, hanem az is, hogy határain belül sem ez a lélek az ur. Nemcsak mások tipornak bennünket, hanem magunk is tiporjuk egymást. Azt kívánjuk, hogy mások megértsék és orvosolják keserveinket, holott magunk sem járunk egymással szemben a megértés útján. Politikai, világnézeti, felekezeti szemszögből ítélgetjük egymást. — Nem tudunk lélekben összeforrni. Nem tud mások tiprása sem testvérekké édesíteni. Ezért nincs és ezért nem is lehet békességünk. Ezért nincs és nem is igen lehet igazán boldog karácsonyunk.

A krisztusi lélek senki békességét nem bántja. Csak a megátalkodott gonoszokét és az istentelenekéét. Jézus csak a farizeusok és a templongyalázók ellen fakadt ki indulattal. Mert ezek nem az Istennek adták a dicsőséget, tehát nem is voltak méltók a békességre. Nekünk ebben is a Megváltót kell követnünk. Ne

bántunk senkit, aki akármilyen módon is, de Istennek adja a dicsőséget. Ne ítélünk el senkit, aki megszentelt akármilyen módon is az Urnak hállékát. Mert az ilyen mind az Isten népe. Ezekkel építgeti az Isten a békesség és a szeretet hállékát az emberek között. Ne bántunk senkit, ha nem a mi oldalunkon épít is, de mégis csak épít. Azok ellen forduljunk, akik megtámadják a templomokat és nem akarják alázatos gyermeki szívvvel megadni az Istennek az őt megillető dicsőséget. Aik egymás hitét bántják és ítélgetik, azok nemcsak a békességet rongálják, hanem Krisztus lelkét is megszegyenítik. Igaz magyar ember nem tartozhatik ezek közé. Igaz magyar ember nem rongálhatja a belső békességet, mikor ki-vülről ugyanis olyan sok az ellenségünk.

Éljünk tehát úgy, amint hívőkhoz illik: adjuk meg az Istennek a dicsőséget, ne vegyük el az emberektől a békességet, hogy legyen egyszer már igaz karácsonyunk.

DICSŐSÉG ÉS BÉKE

Irta: Dr. Tóth Tihamér

Pázmány egyetemi ny. r. tanár.

Közel kétezer év óta csendül a Glória a Betlehemi angyalok ajkán — de egy évtizede, mintha csak a félt énekelnék!... „Dicsőség a magasságban Istennek!”

A másik fele: az embernek kívánt békesség hol maradt, hová veszett?

„Csendes éj, szent nyugalom. Hall-

gat a völgy s halom.” Égő tüzes csillagok ringanak az ég sötét óceánján, nesztelenül virraszt a decemberi éjszaka... Ünnepeles várakozással teljes csend... Az istenek alkonya ez.

Pislogó olajmécs, szegényes istálló, didergő kisgyermek a jászolyban, előtte áhitatosan térdelő pásztorok... Az emberiség hajnala ez.

Karácsonyi ballada

Irta: Pintér Ferenc.

— Nagy égzengés támadt, egy angyal jött elő a fényes felhőből... — Öreg Laky Áron mesélte az álmát, a többiek hegyes siphájukat hónuk alatt szorongatva hallgatták. A tűzön párolgott a fűszeres bor, a gőztől fahajszaga volt a szobának.

Márika elkészült a szálak fölvetésével, kibújt a szövöszék hátából, megeresztette vissza a nyüstöket, majd a tűzhelynek fordult, kóstolót szűröcsölt a fakanállal a borból s adogatni kezdett belőle a vendégeknak.

— Vajh szép lehetett biz a.

— No s osztán árnyékok voltak ott körülöttünk, de nagyon setétek, épp mintha a hegyekből jöttek talán volna, hármat a bocskorukon, haján szakálán, ködmönin, tüszőjén mindnek, de vérből, vérharmat volt az, még az arcuk is foltos tőle.

— Mit kívántak vajh?

— Már az olyan volt, mikép az álom, szemhunyasban nem látja az ember fia, mit akar a más, csak érzi igen erősen a szívében, hát így ezek is megszorítottak magamat a szívemen. S osztán az angyal pántlikát vett elé, ragyogott, nem lehetett nézni reá kis ideig. Más idő múlva kezdte magát viselni a pántlika, mint a

színes. Már ezen csodálkoztam, s mondom úgy fektemben: „Ebből pedig jó származik nekünk mindnek, mivel, azt tudtam, nem valék magamba.” De kibomlott a pántlika, hát az árnyékok csak futni kezdenek, sebesen, akár a menekvők. Ekkor az angyal nagyhangon kiabálni kezd: „Békesség!” A szorongatás megszűnt, felébredék.

Elhallgatott öreg Laky Áron, nagy csöndesség támadt a szobában. Ernyei Samu, Damokos Izsák is vele hallgattak, de még a Sajó is elnyulva szedte a széklábánál csendben a levegőt.

— Hány óra vajjon? — megnézték: tizenegy fele inalt a mutatópár s kevéssel utóbb, zengő bűgással megsuhogott a levegő.

— Harangoznak! Mégis lesz éjféli mise! — Nagy kiáltásuk azonban megtört, nem is érték a mondat végére, ahogy a harang ijedt csörrenéssel az első vers közepén megakadt. Megajdult a nyelve a hirtelen megállástól.

Ijedten nyomakodtak kiéle, a garádcson majd egymásnak estek. Az uszályos tejuton lassan sétált a hold, a csillagok éles fényvel szikráztak, elkésett kakasok környékáltak a kertek alján, béke és esendnek látszott minden. De a vigyázók valamiféle

bajt neszeltek. Nyomban igazuk is lett!

Nagy esörtetéssel szaladt egy szakas pikás oláh katona futólépést, — rendetlenkedve a közön által. A fejük meg a szuronyuk hegye a palánk fölött szaladt, amiut elvonultak.

Öreg Laky Áron visszakarta magát, oldalt terpesztette kezét, nyomkodta vissza vendéghiveit a házba.

— Veszedelem van! A templom miatti!

Azért csak nem mentek be, ott álltak az ámbitus alján, fülükkel az éjszakát szimatolva, minden kis neszt megmérve, hogy mit jelent az.

Kis percek múlva fujtatva nyargalt a harangozó, a közbe kanyarodásnál rápisszegték. Odasugta az újságot lélekfogyva: — az új lokotinent befogatta a papunkat, mert tilos az éjféli mise. „Éccaka legyen otthon, aki magyar, nehogy magyart kántáljanak a templomban!”

Szomorkodva mennének a házba valahányan, de utjokat megállja valaki-előtűk, akit nem ismertek, nem is gondolták, honnan való, vagy mikor jött. Az utasnak látszott, ládikót takart a ködmöne alatt, arca meg nem vidékről való volt, bár nem idegen. Söt. mikor a szobában megülledtek, „Hozta Istennel” megtisz-

telék, mintha már látták volna a közelben, kevéssel előtt.

Adott neki Márika egy almát, igen pirosat, mint a vér, egy választotta a halványok közül a szakajtóból, mert megszívélte az utasnak kedves arcát.

— Ne szomorkodjatok, — szolt az utas és a hangja rögtön mosolygást fakasztott. Jó, szép mosolygással látták, hogy eszi az almát, de a csomagját nem teszi a szobába.

— Bort is adjatok egyhamar, mert messziről jöttem. Más emberfiának megtört volna lába, ahonnan én jöttem, ma éjszaka, az uton.

Nem is csodálkoztak rajta; vélték, természetes, ha messziről jön az utas, legalább is „odaátról”.

— Odaát, hej!

— Nincs pedig olyan messze! Két óra járás, ha kilépünk!

— Kakaštolások kérdik, de édes magyarul, miáratban, testvér. Az éjszaka meg-fojtás-pufog, de örömmel lett ám, hogy megszületett a Krisztus!

— Atal kéne menni, elénekelni még egyszer: „Krisztus, Jézus született, örvendezzünk!”

— Veszedelemnek mennének, maradiatok, — rendelkezett az idegen és kékszemében igazi gyöngy csillogott.

Mióta az ember kiesett Isten kegyelméből, epedve várta ezt a pillanatot: meglátni újra az elvesztett Istent! Ezért faragott bálványokat, ezért égette engesztelő áldozatait, ezért vágyott szent epedéssel a hihetetlen után: hogy ég és föld békecsókban egyesülhessen.

S ezen a misztikus szent éjszakán megtörtént a hihetetlen: Isten maga jött el közeánk. Barlangjára nem tett ajtót, hogy mindenkinek szabad bemenete legyen hozzá; s ahova ez a kis Jézus lépett, lába nyomán eltűnt a hó, elolvadt a jég. Értünk jött, letünkért jött, hogy megtanítson örök értékkel, időt álló kinccsel megtölteni földi életünket.

Mikor Rómába győztesen vonult be a hadból megtért vezér, elébe járult a Via Triumphalis az egész szenátus, a császár pedig fönt a Capitoliumon babérkoszorúval várta a Győztes Vezért. Nem méltán cseng-e tehát a mai szent éjszakán a világ győzdiéhez az angyalok himnusza: „Dicsőség a magasságban Istennek!”

A Glória elhangzott az angyalok ajkáról s békét hirdetve repült szét a föld kerekén. Emberek! Örüljétek! Eljött közétek az irgalmas Isten, aki a piszlálkozó mécses nem fogja kioltani; aki a végzett munkákat nem fogja összetörni, aki lehajol a tövisbokrban vergődő báránykához, aki megtanít titeket egymást szeretni; aki tágra tárja két karját s mindnyájatoknak mondja: „Jöjjetek hozzám mindnyájan, kik fáradtak és terheltek vagytok és én megnyihlek titeket.” Dicsőség az Istennek, békesség az embernek! — énekelték az angyalok az első szent éjszakán.

De a békesség ma miért veszett el?

Mert elveszett a dicsőség! Dicsőséget és békét együtt énekelték az angyalok. Nem lehet hát békéje annak az emberiségnek, amelyik elfelejti megadni a dicsőséget Istenének.

Vagy talán el mered mondani, hogy a mai ember megadja a dicsőséget Istenének? Nézz körül falvakban, társaságokban, családokban, olvasd

a törvényszéki tárgyalások megdöbentő eseteit, halljad a tobzódás és bűn féktelenkedéseit, nézd az erkölcsi romlás fölfakadó kelevényeit, — ez az a „dicsőség”, amellyel Istennek hódol a mai ember? És akkor panaszkodni mer, hogy nincs békeség? Békesség, amit az angyalok csak a jóakaratu embernek ígértek.

Karácsony van, — így mutatja a kalendárium.

Valóban karácsony van-e? Mutatja-e az emberek élete is? Emberek ezreit látom földrehorgasztott fejjel, gondtól barázdás homlokokkal. — Ezeknek is megszületett Krisztus? Emberek ezreit látom, akik a gonoszság csillagatlan éjében élnek s az erkölcsi léhaság háborgó tengerén fuldokolnak, ezeknek is megszületett Krisztus?

Egy egész világot látok magam körül, amelyben elsötétül a betlehemi csillag, amelyben gyűlöletté vált a szent éj szeretete, amelyben emberek, népek úgy élnek, mintha még az első karácsony előtt élnek, — ezeknek is megszületett Krisztus?

Mióta Krisztus itt járt a földön, mióta rajta keresztül az ember ismét alálkozott Istennek, azóta nem szabad olyanoknak maradnunk, mint voltunk azelőtt: oly gyűlölködőknek, szeretetleneknek, keményszívűeknek, megbocsátani nem tudóknak! Családokban és népekben, gyárakban és irodákban, iskolákban és parlamentekben... Mindenütt várjuk, egyre várjuk, hogy Krisztus megszülessék.

De tebened is, Testvér!

Karácsony van.

Valóban karácsony van? Krisztus születése? 1929 évvel ezelőtt az volt. Megszületett Krisztus.

De megszületik-e ma benned Krisztus? Mert ha Krisztus százszor is született volna Betlehemben, de benned nem, akkor menthetetlenül elvesztél.

Csak aki Krisztusban és Krisztussal él, annak fénylik az örök karácsony csillaga. Ember! Akarsz magadnak békét?

Adj Istennek dicsőséget!

Avval maradtak, dudolástak halak maguknak a csordapásztorokról, nagy örömről, éjjel a mezőkön...

— Olyan ez, aminőt az éccaka álmodtam, — ismert rá öreg Laky Áron a békességes estében a tulajdon álmára.

— Csak az angyal hibázik, aki énekelne nekünk főnhanggal, magyar szót, hogy megértsék mindenek.

— No mostan tovább megyek, maradjatok vesztog éjfélig, oltsatok gyertyát, világot, de el ne aludjatok, tegyetek alvás-szint, — szólt az utas.

— Hová mégysz? — kérde Mária megriadtan, mert féltette. — Maradj még velünk.

— El kell mennem, de a kerten megyek át, meg ne lássa nyomát senki. Hanem van-e vermetek odakinn?

— Van bizony, tetején szalma, a boglya mellett.

— Hát csak maradjatok, legyetek setétben és vigyázzatok, mert én elküldöm néktek a hangot!

— Miféle hangot? — De az idegen már kiment, Mária elfújta a lámpát és megnyugodtak abban, hogy várnak. Kuporodtak a székeken, a lócán, sőhajtoztak. Egyszer csak Mária megszólalt: — Már éjféli is lehet!

Azon nyomban pedig fölzendül a kert, nagy harangzó támad, utána orgona zúg, mintha az égből szólna, a szomszéd házakban is megnesze-

lik, kicsapják az ablakokat, megint visszabujnak, nem mer hangos szót tenni senki.

Hát egyszer mind eljedenek az örömtől, egy hang kezd meg az éneket, de százszor erősebben, mint az ember: „Mennyből az angyal”, utána ismeretlen sereg, ki vékonyan, ki vastagon tovább „Lejött hozzátok, pásztorok”...

Alig álmélkodtak rajta, új orgona szól s így megy ez tovább, míg nem a pikás mőcök káromkodva özönlenek utcán, közön és piacon, hajkurásszák, ki énekel. De nem találják. Bezörgettek akkor minden házba, halálra keresték azokat, akik énekelnek s magyarul teszik, de senkit sem lelnek, az ének pedig foly tisztán, ismeretlen közéről, valóban az égből. Nem térnek meg a csodálkozásból és sirnak valahányan.

— Az utas tette ezt, — sóhajtozék Mária.

— Az ám, akárcsak az éccakai álom...

Sokáig rejtve maradt így a dolog, míg Szent Karácsony másnapján öreg Laky unokája alatt bé nem szakad a verem játék közben. Az bizony ki volt vájva, benne egy összefórt nagy tölcser és egy fényes ládik, mindenféle villanydróttal.

Attól kezdve nem szólt többé a hang.

Hajdúvármegye új alispánja a ménkanélüliség megoldását tekintő legelső feladatának

Rásó István nyilatkozata a Debreceni Ujság számára

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
Amióta a megyei választás lezajlott, Hajdúvármegye vérkeringését felrészítette az a jótékony szellem, mely új tempót diktál a magyar közigazgatás menetének. A tradíciók s a régi keretek megmaradtak, de létezőbb lett az élet, hogy megújítsa a közigazgatás rendjét és érvényt adjon az új törvény akaratának. Hajdúvármegye székháza ezt a szellemet tükrözi vissza. A magyar stílusu palota reggeltől-estig hangos. Mintha a nagy költő prófeciáját visszhangoznák a falak: most lesz „új értelmük a magyar igéknek” — új program, új élet indul, hogy továbbvigye a megyei szervezet ősrégi hivatását, mely egyet jelent a magyar államjog ezerezstendős történetével.

Hajdúvármegye székházán sohasem tollászkodott a „napszédítő” páva szent öreg turul-madarát eddig is becsülni tudtuk. Most azonban, az új élet hajnalán ez a megérett ősmadár szárnyalni készül. Az újonnan választott tisztikar chogálta hivatalát és hozzáfogott a programhoz, mely a közigazgatás nagyvonalú és élettel telített reformkorszakát jelenti.

A „Debreceni Ujság” munkatársa felkereste hivatalában Rásó István felsőházi tagot, a vármegye alispánját, aki munkatervével kapcsolatban a következőket volt szíves elmondani.

Megyevárosi választások

— Sokaknak feltűnt, — mondotta Rásó István alispán, — hogy megválasztásom után azonnal elfoglaltam a hivatalomat. Ennek oka abban rejlik, hogy az új törvény értelmében a megyei városokban 1930 január 15-ig meg kell ejteni a tisztújítási választásokat. Ezeknek előkészítése rengeteg feladatot ró az alispánra s minthogy a nyugalombavonuló régi alispánt, Pákozdy Sándor örméltóságát meg akarom kímélni a fáradtságtól, ezért léptem azonnal hivatalomba, holott az tulajdonképpen január elsejével kezdődnek meg.

Az utépitési program

— Ami a jövő programot illeti, folytatta Rásó István — annak sarkpontja a munkanélküliség kérdése. Erre azonban csak a kora tavaszi időben kerülhet sor, mert télen például utépitési munkálatokat végezni nem lehet. Mint ismeretes, már folyamatban van 53 kilométer hosszúságú

vármegyei ut kiépítése. Ezt a leg-sürgősebb tempóban akarom lefolytatni. Ezenkívül még a december 30-i rendes közgyűlés elé terjeszték egy újabb tervet is 50 kilométernyi ut kiépítéséről. Szándékom, hogy ez az építés ne meghitelezés útján, hanem az évenként befolyó jövedelmek terhére szukcesszív történjék. Így minden évben 4—5 kilométernyi ut jog kiépülni s az egész terv ennek következtében tíz év alatt valószínűleg meg.

Gazdasági bajok orvoslása

— A válságos gazdasági állapotok, a vármegyei gazdáközönységének nehéz helyzete, úgy érzem, fokozott kötelességemmel teszik, hogy e helyzetben, amennyire hivatalos hatásköröm megengedi, szívvel, lélekkel segítek. Ugy látom, hogy a vármegyei gazdasági életnek egyik legfőbb baja, hogy annak tagjai nincsenek egy oly szervezetbe tömörítve, amelynek keretében egységesen, tehát egyesült erővel léphetnek fel panaszuk és jogos kívánságaik tekintetében.

— En ezt az egységes szervezet a vármegyei stagnáló Gazdasági Egyesület életrekeltesésén látom és erre vonatkozóan meg is teszem a szükséges lépéseket. A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamarában a gazdasági élet érdekében a legszorosabb és egyetértő működést óhajtom.

Közegészségügyi reformok

— Hajdúvármegyében a közegészségügyi állapotok meglehetősen rossz képet mutatnak. Ez — úgy látom — nem az orvosok hibája, hanem főleg a lakosság e tekintetben való elmaradottsága, nemtörődősége, a kuruzslások, gyógyítóbabonák, s az orvosoknak emiatti mellőzése idézi elő. Egyes járványos betegségeket az egészséges ivóvíz hiányának kell tulajdonítanunk. Különös gondoskodásom tárgyát fogja képezni a csecsemő- és gyermekvédelmi intézmények ellenőrzése és támogatása.

— Rövidesen be fogom utazni a vármegyét — fejezte be nyilatkozatát Rásó István alispán — s ott, a helyszínen kívánok meggyőződni a szükségletekről s ha a vármegye egyes városainak s községeinek állapotairól minden tekintetben tiszta képet alkotok, tulajdonképeni programmal csak akkor fogok előállni, merthízen komoly ember, aki nemcsak beszélni, hanem cselekedni is akar, ezt másképpen nem is teheti.

Három szegény magyar ember

Lesz-e hajtás több az ágon?
A virágon lesz-e méz?
Három ember a világon,
Napvilágon, holdvilágon
Összenéz.

Hordja egyik a keresztet.
Ha megunja: viszem én...
Öregember, keze reszket,
Pápaszem van a szemén.

Apja könnye másik arcán,
Régi harcán fény ragyog:
Szent remények bús kudarcán
Ez a másik én vagyok.

Kis szobátul nagyvilágig
Eltipeg a harmadik:
Megy az élet törzstül ágig,
Kis virágtul harmatig.

Három egy-vér egyberéved,
Egy a lélek, egy a név.
Két esztendő, harminc évet
Egybefoglal hatvanév.

Reng a föld és zúg a tenger,
Fáj az élet, ha nehéz...
Gyáva ember, aki nem mer:
Három szegény magyar ember
Összenéz.

LISZT NÁNDOR.

— AZ ÉN ASSZONYOM SZEMEI

Az égen a csillag úgy nem ragyog,
Mert én a szememben vagyok.
Hogy égnek, tüzelnek, szeretnek,
Azok a szemek.

Gyerekszem, Tavasz kacagás,
Áldó nap sugar, égi látomás.
Könnyesen fájó, bánat tell éjék,
Azok a szemek.

Bennük él az élet bája
S az asszonyok szelid leányága.
Tüzesen forró, sötét gyöngyszemek,
Azok a szemek.

Ha hámulom és visszahámul engem,
Szerelmet látok abban a szép szemben.
Es-jóság az élő gyönyörnek,
Azok a szemek.

Hogy örülök, ha engem átnak,
Belém néznek és belém tálnak.
S örökön égnek, csillogón tüzelnek:
Azok a szemek.

SZÉKELY MOLNÁR IMRE.

**Még nem késett le
de siessen
eljőfizetni a
'Rádió Amatőr'-re**

ha mint egész éves
előfizető a páratlanul
értékes

AJANDÉKRA

igényt tart.

Kérjen
mutatványszámot és ajándékjegyzéket

**Rádió Amatőr
Kiadóhivatala**
Budapest, VI., Andrassy-ut 10.

MAGYAR PROBLÉMÁK Nemzedékek harca vagy nemzedékek összefogása

Irta: vitéz Bajcsy-Zsilinszky Endre,

Lehet, utódaink egykor még irigylő fognak minket, azért a mi számunkra a legfőbb szomorúság és fájdalom: hogy vajudó korszakban élünk. Ok már jobban és tisztábban fogják látni: mi az, ami a régiből összeomlott és mi az, ami újból született bennünk.

Az emberiség s benne nemzetünk egy roppant méretű és egyetemes válságban vívódik. Valamely fel-sőbbrendű gondolkodó számára, aki ki tudná magát szakítani az élet közösségeiből s páholyt ácsolna a magaszámára, ahonnan az okori istenek, vagy a természeti erők rideg és fenséges közömbösségével tudná nézni, figyelni mozdulásaiban és indulásaiban a vajudó újvilág véres, verejtékes születését, ez valóban Istennek való gyönyörűség volna.

Mi azonban azon felül, hogy a nagy organizációk korát éljük, ahol az egyén nem isten többé, még magyarok is vagyunk, akik a világválságnak minden örömetől és nagy-szerűségétől megfosztva, csak ezerszeres szenvedéseinken keresztül érezzük, hogy itt valami régi halálód és valami új születik. Vége régi életünk nyugalmának, előre való kiszámíthatóságának. Elmúlt fölöttünk az a néhány utóbbi évszázad, melyben a magyar derűs pipafüst felhőibe burkolhatta a maga cselekvésről leszorított és sarokba vetett életét. Az életnek nem maradt egyetlen sarka sem, ahol pipafüsttel elűzhetnénk hétköznapiaink keserves munkakényszerét, bajaink és szenvedéseink éles sajtását. Az élet parancsa szüntelen cselekvésre és mozgékony-ságra ösztökél s mert szárnyainkat balvégzet és gonosz kezek egyre bémítják és nyelik, ezerszeresen szenvedünk a szárnyas cselekvés hiányában. És közben ingerülten és idegesen egymást okoljuk: nemzedékek egymásra hártják, a labdajáték keserves paródiájával egymásnak dobálják a felelősséget mindazért, aminek történnie kellene és nem történik.

A nemzedékek fogalma is ötesztendő, vagy tizesztendő átfogó korszaltályokra tördelődik s míg nemrégiben még a 30 évesek kiáltották ki magukat külön osztállyá és

nemzeti és szociális fejlődés egyetlen hordozójává, a faji megújulás egyetlen forrásává, rövidesen meg fogjuk érni, hogy a 15. és 16. évesek is vitatni fogják a maguk külön messiási hivatását. Közben az öregek még mérgeőbb elzárkózottsággal szemlélik a fiatalság növekedését és szárnyabontását s a tapasztalat jogán vitatják, hogy annak a nemzedéknek kell kezére adni az ország és a társadalom vezetését, amely szerintük a háboru előtti „dicsőséges” korszakot vezényelte, szerintük pedig Nagy-Magyarországot eltékozolta.

Nemzedékek vitája alapjában nagyon is természetes jelensége az életnek, örökös vonása az emberi történelemnek és kovása a fejlődésnek. Az sem kétséges, hogy az ifjúság győzelmét végeredményben nem lehet megakadályozni, mert ha nem az élet szeretete lendíti az ifjúságot az élet nyergébe és előre, akkor megteszi azt a halál, amikor elfagyadja a véneket. De bizony szomorú dolog, ha az irigy vének kezéből csak a halál tudja kiesavarni a társadalom, az állam vezénylésének pálcáját. Mert, ha kivételes, nagy öreg emberek életük végéig meg őrzik a szellemi fiatalságukat s a nagyszerű vének, egy Clemenceau, egy Briand, egy Lloyd George, egy Hindenburg, egy Apponyi egyéniség erejével és eredményeivel szüntelenül cáfolják is az ifjúság gondolatának kezdetleges évekhez kötését: ezek az egyéni kivételek még nem cáfolhatják azt az elemi igazságot, hogy az emberiség óriási zöme, erije javát fiatalságában és erős férfi nemzedékében bírja. S ahol nem ezek a fiatal tömegek, az ő életfelfogásuk és iriss tetterűük viszi, ragadja az élet szekerét, ott valami nagy bajnak kell lennie, a nemzedékek természetes váltása s általában a természetes kiválasztás körül.

Azt sem szabadna az idősebbeknek feledniük, hogy különösen történelmi fordulópontok idején egyszerűen lehetetlen a régi világba gyökerezett s annak hibáiban és illúzióiban megcsontosodott idős nemzedékre bízni a nemzet vezetését. Ahol Európában a háboru óta valóban nagy lendületű új élet indult, ott mindenütt

az ifjúság van az élen: Törökországban, Olaszországban, Kinában, Lengyelországban.

Ha ez megáll így általánosságban, százszorosan igaz Csonka-Magyarországon, ahol ezerféle beteg beidegzettségű, üres babonától és látást zavaró káprázattól kell szabadulnunk, ha valóban új és valóban magyar életet akarunk ezen a földön. Annál keservesebb látni, hogy nemcsak a szorosabban vett ifjúság, de maga, a legnagyobb iskolát járt háborus nemzedék is egyenesen kiszorult az élet javából, s ami még sokkal nagyobb baj: az élet irányításából.

E bajoknak azonban nem orvososága az, ha szűk pár esztendő képvisező „korszaltályok” valami furcsa rendekbe és céhekbe akarnak szerveződni s mindegyik vitatja a maga egyedülvalóságát, ám, szinte kimerül az élet javainak harsány követelésében. Ahelyett, hogy munkához látna és bizonyítani ország-világ előtt, hogy olyan újszerű feladatokat tud megfogalmazni és megoldani, amelyekre a régi nemzedékek képtelenek, s amelyek az ő munkáját egyszerűen nélkülözhetetlenné teszik. Van a magyar életnek rengetek olyan tere, ahol lehetetlen az emberhiány s ahol az elhagyatott és szervezeten magyarság milliói sóhajtának és jajonganak vezetőik, irányítók, szervezők, felvilágosítók után. Csak az a szövetkezeti szervezeti munka, aminek pár év alatt megszűnt gazdasági egységekké és magasabb hierarchiákká kell fejlesztenie a mai atomizált mezőgazdaságot és földművelő rétegeket, ezreit tudná foglalkoztatni a művelt és lelkes magyar ifjúságnak.

Egyáltalán: az ifjúságnak nem szabad azzal a furcsa és kényszeredett orthodoxiával felelnie az öregebb nemzedékek értetlenségére és kicsinyes féltékenységre, hogy egy maga teremtette jártéktrónusról folyton új és mindegyik más „magyar igazság”-ot *enunciáljon* s olyan fajtá mesterkélten mindentudóságot és mindenhatóságot tulajdonítson magának, amely valahogy hasonlít a francia forradalom halvaszületett eszkuultúrához. Az sem lendítheti előre a magyar életet, ha ifjúságunk úgy harsoglyozza a maga külön életlátását és eredetiségét, hogy suthadobja a magyar történelem örök igazságait, vagy legalább is félreállítja azokat s a közelmúlt egyoldalúságaira, a 67-es korszak állami-közjogi egysíkúságára más egyoldalúságokkal, állammentes egysíkúsággal, a múlt szociális érzéketlenségére szociális kizárólagossággal felel. Ha már az idősebb nemzedék nem tudja az ifjúság erejét sem méltányolni, sem felhasználni nagy, nemzeti célok számára, legalább ifjúságunk ne folytassa elmult évtizedek kicsinyes, tovább porlasztó klikk-világát, hanem emelkedjék fel arra a történelmi magaslatra, ahonnan tisztán látni: a hazai és európai magyar kérdés szerencsés megoldását csakis minden valóságos magyar erő összefogásával és nagyszerű szervezett rendjével lehet — akkor is csak irtózatos erőfeszítéssel s talán vér árán — a végzet kezéből kicsikarni. Ehhez pedig nem az egyes nemzedékek és korszaltályok elzárkózása, hanem azok szerves összekapcsolódása és egyetlen rendszerbe sűrűsödése kell mulhatatlannal. Ez a rendszerbe szerveződés az igazi tehetségek és az igazi erők szerephez jutását s benne az ifjúság teljes győzelmét is fogják jelenteni.

**A legszebb és leghasznosabb
ujévi ajándékait**

legjobban

Kontsek Kornél

**divatáruházában
szerezheti be**

Halló Amerika!...

**Óriási gyermek-kultusz az Océánon túl
— Huszonötezer dollár négy hónap alatt**

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)

Amikor még nem volt az ugynevezett bevándorlási kvóta megállapítva az amerikai bevándorlókra nézve, tömegesen lepték el a hajókat a magyarországi kivándorlók, akiknek legnagyobb része azt gondolta, hogy ott van az aranyvilág és ha valaki oda kijut, az egy-két év múlva mint dollármilliomos fog hazatérni. A vége az lett, hogy hazatértek ugyan az „amerikai magyarok”, de szegényebben, mint ahogyan kimentek. Ma is az a helyzet, hogy az a néhány száz szerencsétlen magyar, aki itthon nem tud boldogulni, kimegy nagy költségek árán Amerikába, abban a reményben, hogy csakhamar dúsgazdag ember lesz belőle s a maga pompázó élete mellett még tekintélyes összegeket is tud küldeni az óhazai rokonoknak. A legtöbben ma is csalódnak a vérmes reményekben. Kimennek Amerikába, Kanadába, ahol azután csaknem éhen halnak. Nagyon kevés az a kiválasztott, akinek sikerül az új világban pozíciót teremteni magának.

A múlt nap Debrecenben volt egy Amerikába kivándorolt magyar ember. Ott kivételesen jól megy a sora, mert dolgozik. A munkát pedig Amerikában jobban megbecsülik, mint bárhol a világon. Most Newyorkban él és boldogan, gondtalanul tölti napjait. Ismeri a nagy Metropolisz életét, hiszen több mint egy évtizede él már Newyorkban. Olyan szokásokat, eseményeket és momentumokat mondott el munkatársunknak, amelyek minden tekintetben megszívlelendők volnának nemcsak Magyarországon, hanem egész Európában.

Az amerikai gyermekkultusz

Amerikában óriási méreteket ölt a gyermekkultusz. Ott a gyermekeket és utána a nőt úgy tekintik, mint sérthetetlen embereket. Newyorkban például egymást érik a gyermek játszóterek, amelyek úgy vannak felszerelve és berendezve, hogy ott a gyermek minden játékszert megtalál. A játszótereken külön erre a célra kirendelt rendőrök ügyelnek a gyermekekre. Ha a térről egy labda kigurul a forgalmas utcára és a gyermek utána szalad, a közlekedési rendőrnek nem kell inténie, mert a soffőrök maguktól is le-

állítják a forgalmat, amely mindaddig szünetel, amíg a gyermek meg nem találja a labdáját, amikor is a rendőr jelzi, hogy a forgalom ismét megindulhat.

Egy utcában igen gyakran három iskola is van azért, hogy a gyermekeknek ne kellessen nagy távolságot megtenniük lakásuktól az iskoláig. Az iskolák pedig minden tekintetben, különösen pedig higiéniai szempontból minden modern eszközzel fel vannak szerelve. Azoknak a gyermekeknek a rendelkezésére, akik gyengék s akiknek napfényre van szükségük, az iskolaépület tetején tágas területeket tartanak fenn. Itt tartják az iskolai előadásokat és szünetekben a gyermekek rendszeresen napfürdőzhetnek. Tavasszal, nyáron és ősszel úgy néznek ki ezek a tetők, mint valami napfürdők, strandok. A gyermekek valóságban ellepik a szabad területet, ahová akadálytalanul hatol a napfény és ahol igen egészséges levegőhöz jutnak a gyermekek.

Délben a szegény gyermekek ebédet kapnak az iskola épületében. A szegény gyermekek teljesen díjmentesen kapják az ebédet. Érdekes, hogy a new-yorki *George Washington*-intézetben, ahol elemi és középiskola is van, mindenféle modern sportfelszerelés áll a tanulók rendelkezésére: uszoda, fürdő, zuhany, — és mindezeket úgy tekintik, hogy csaknem kötelező a növendékeknek. — Természetesen mindezeknek a használatát teljesen díjmentes, mert Amerikában azt tartják, hogy az ifjúság szellemi nevelésével együtt és egyforma eréllyel kell vezetni az ifjúságot a sport terén is.

Az amerikai gyermek-otthonok

Jellemző az amerikai gyermekkultuszra az is, hogy New-Yorkban számtalan csecsemővédőintézet van. Ezeket azoknak a gyermekeknek tartják fenn, akiknek a szülei napközben munkában vannak, úgyhogy nem tudják gondozni a gyermekeiket. Egy napi ellátási díj egy kisgyermek után tíz cent és ennek fejében olyan ellátást és olyan pontos felügyeletet biztosítanak a gyermekeknek, amilyent csak a legtrikább otthon biztosíthat. A szegény gyermekek természetesen itt is teljesen

díjtanuln kapják az ellátást és gondozást.

Mozivilág az Óperencián túl

Amerikai érdekességek: Most épül New-Yorkban, a nagy Metropolisban a világ legnagyobb mozgószínháza: a Roxy-mozgó. A Magyarországból elszármazott Zukor Adolf építtette fel. Ez a világ legnagyobb és legmodernebb mozija, mely a legkényesebb igényeket is kielégíti. Velencei tükrök, márvány-falak, drága mozaikok, perzsa szőnyegek díszítik a hatalmas színházat, amelynek oly nagy méretei vannak, amilyenhez hasonlót nemcsak Magyarországon, de egész Európában is hiába keresnénk. A színházban mintegy tízezer ember fér el a nézőtérrel s reggel 11 órától éjjel 1 óráig van nyitva. 11-től 6 óráig a belépődíj 50 cent, 6 órától 1-ig pedig 1 dollár. De aki lefizeti délután 6 órakor az egy dollárt, az hét órán át tartózkodhatik a moziban s nem három, hanem husz filmet is végignézhet. Természetesen beszélőfilmet.

Az előcsarnokban a világ minden országából egy-egy követ helyezték el hatalmas kö-gulában. Ennek a gulának a közepén, a legfeltűnőbb helyen hatalmas kö áll, rajta magyar nyelven a következő felírás: „*Magyarország. — Hiszek Magyarországot feltámadásában!*” Naponta ezer és ezer ember nézi ezt a pazarul kivilágított kö-gulát. Bent a moziban pedig dohányzó- és társalgó-szobák állanak a vendégek rendelkezésére, külön női és férfi mosdóhelyiség, ahol meleg gőzzel szárítják a kezét. Azonfelül a beléptidőben benne foglaltatik egy csésze legfinomabb kávé is. Külön élvezetül szolgál a közönségnek az, hogy például az eddigi szokástól eltérően a mozgó-színház erkélyén és páholyaiban dohányozni is lehet.

Hollywood

Hollywoodban, a hatalmas filmvárosban nemrégiben letelepedett egy

Alexander Pantoges nevű görög. Az unokaöccsével ment Amerikába, akit szintén Alexander Pantoges-nek hívnak. Az első Pantoges, a nagybácsi, hatalmas filmvállalatba kezdett s nemsokára megnyitotta a neve alatt Hollywood legnagyobb mozgószínházat. A színház remekül ment és Pantoges mester alig egy év alatt horribilis vagyona tett szert. A másik Pantoges, az unokaöccs azonban akármibe fogott, mindenkor csődöt mondott. Végül is megunva a küzködést, felment a nagybácsihoz és kért tőle 400 dollárt, hogy ezzel hazautazhassék Görögországba. A nagybácsi azonban a szó szoros értelmében kihajította azonos nevű öccsén. A második Alexander Pantoges, mit tehetett egyebet, nyitott egy cipőpuccoló üzletet az első Alexander Pantoges nagystíliú mozi-jával szemben. Cégtábláján a következő felírás állott: „Aki azt akarja, hogy tiszta legyen a cipője, csak Alexander Pantogestől tisztíttassa!”

Pár nap múlva valóságos népvándorlás indult meg Hollywoodban a „hires Pantoges” cipőtisztító üzemehez, mert mindenki azt hitte, hogy a nagy mozi cipőpuccolással foglalkozik. — Végül is perre került a sor, de az unokaöccs bizonyította, hogy őt is Alexander Pantogestnek hívják és hogy ugyanilyen neve van a nagybátyjának is, az csak pech.

Egyszer azután, — ez néhány héttel ezelőtt történt, — a nagybácsi és az unokaöccs hosszas tárgyalások után kiegyeztek: az unokaöccs kapott 25.000 dollárt.

— No lásd, — mondta a nagybátyjának, — ezelőtt négy hónappal még 400 pengővel meguszhattad volna az ügyet, ami most 25.000 dollárodba került...

A nagybácsi azonban még így is boldogan fizette ki a hatalmas összeget, az unokaöccs pedig még boldogabban vitoriaozott haza Görögországba, ahol a város egyik leg-gazdagabb embere lett.

Ez nem mese: ez Amerika!...

Benyovszky László.

Korcsolyák -- kerékpár táblák
Bészler és Dávid vaskereskedésében

vaskereskedésében, Piao-utca 7.

Háziszemetet jutányosan és pontosan szállít Debrecen sz. kir. város köztisztviselői és fuvarozási vállalata. Iroda: Szent Anna-utca 12. félémelet 3. Telefon: 4-81.

Városi Takaréék és Hitelintézet R. T.

Debrecen, Csapó-u. 4. sz.

ALAPÍTÁSI ÉV 1873.

Résztvénytőke: 2.380,000 pengő.

Külön osztály: ZALOGHAZ.

Elfogad betéteket könyvecskére és folyószámlára. Folyósít kölcsönöket a legelőnyösebb feltételek mellett. Foglalkozik a bank és takarékpénztári üzlet minden ágával.

AZ ORSZÁGOS IRODALMI VÁLSÁGRÓL NYILATKOZIK OLÁH GÁBOR

Az Ady-ellenesnek kijátszott debreceni remete-poéta érdekes véleménye a jelenlegi magyar irodalomról

Oláh Gábor már régen elérkezett arra a patnásszint magaslataira, ahol őt csak a hódolat ünnepelesen köszöntő szava illeti meg. Robusztus tehetsége, nemes veretű munkái régen megkapták a klasszikusság félméltóságát. Az előtlen *Adyval* szemben neki volt elődje, őse: *Csokonai!* Az első nagy magyar és modern poétának, Csokonainak késői méltó utódja Oláh Gábor. Bár ő maga is „titkok, északok, idegenség” a zseniknek „*Jidérces messze-ténye*” mégis csodálatos a lelki rokonsága és kapcsolatai *Csokonai-val*.

Ugy jár-kezel közöttünk társtalannul ez a hatalmas szál ember, mint egy magányos cédrusfa Libanon erdeiben.

Még fiatal diák, mikor feltűnik a „*Bokrétéval*” s az élre kerül társai közül. A „*Keletiek nyugaton*” egy csapásra országos hírvé teszik s kritikájában maga *Herczeg Ferenc* hajtátja meg előtte az elismerés fohozóját. E hatalmas sikerre egymásután ontja Oláh Gábor verses kötetét és sorban kerülnek ki keze alól súlyos veretű, nagy regényei, melyeknek sorát a „*Szegény magyarokkal*” kezdi s ennél monumentálisabb regény kevés akadt az utóbbi évtizedek irodalmának termésében. A „*Deák György*”, „*Két testvér*”, „*A táltos fia*” és a többiek utabb állomásai felfelé igyekvő karrierjének. „*Jróiarcok*” címmel esztétikai tanulmányait foglalja össze s *Beáthy Zsolt* szerint ezzel a munkájával az esztétikai irodalom terén is maradandót alkotott.

Időközben felcsap *Thália* papjának is Oláh Gábor és sikeres kirándulásokat tesz a színpad berkeiben. Ő ma az a magyar író, aki még mindig nyugtalan és viharzásai között írói pályafutásának csúspontját még nem érte el. Még mindig a *Sturm und Drang* korszakát éli, akinek fejlődési lehetőségei a jövőre nézve hihetetlen prespektivákat nyitnak fel.

Irodalmi életünk válságos napjaiban, amikor minden vajudik, különösen érdekesnek tartottuk felkeresni Oláh Gábort, *Ady* Endre kortársát, hogy mi a véleménye a mai irodalmi viszonyainkról. Nyilatkozatát, mely éles szemmel világít bele irodalmi problémáinkba és bírálja a jelenlegi viszonyokat, szinte történeti érzékkel, — az alábbiakban adjuk:

Milyen irodalmi munkán dolgozik jelenleg?

Ez az esztendő „regényes” esztendőm volt, most írom a harmadik regényemet 1929-ben. Az év első felében verses históriával dopingoltam hanyatló életemet: a munka sokszor felejteti a halált, sokszor a halál diktálásából fakad. A nyáron megírtam a második, prózai regényemet; most a harmadik szintén prózai kezd kikerekedni ceruzám alól. Ez diák-regény lesz. Egy pár érdekes alakra bukkan majd benne a nyájas olvasó, ha megjelenik. Ez a három új könyvem több, mint ezer lap: jórészt odakint írtam meg a Nagyerdőn. Az elmúlt nyár olyan gyönyörű volt nekem, mint Zuboly-nak a nyárközép-éji álmok athénei rengetege. Ellenben az arrajáró debreceniek el nem tudták képzelni: mit körmölhet a szerelmesek dombjának a padján az a pápaszemes pasas?

Hol és mikor jelenik meg a legközelebbi műve? És mi lesz a címe? Miről szól?

Falán a verses regényem jön legközelebb, a Csokonai-Könyvtárban. A címe? Még nem biztos. Lehet: „*Urak és szolgák*”. Rólunk szól, ma magyarul szól.

Foglalkozik-e jelenleg színpadi szerzéssel?

Hogyan. Mindig. A színpad az én titkos szerelmem. Kardos Géza mindenképen meg akar győzni, hogy nem születtem drámaíróknak, mert nem szabályos formájú darabokat írok. Én pedig azt valloim, hogy pont a legformátlanabb darabjaim a legkülönbek. Sajátságos, de a fantasztikumot szeretem színpadra vinni leginkább. Van egy mese-dramám, a magyarság sorsa tündérmesében: nagyon szeretném színpadon látni. Hevesi Sándor elő akarta adni *ifjúsági előadásnak*, de azután meghökent tőle — kissé homályos és elhervadna a színpad éles fényében. Érdekes. A Goethe *Faust*-ja nem hervad el, sem a Maeterlinck *Kék madara*... Ezeket persze már megpróbálták, az enyémet még nem. Debrecenben? Fázna a kiállítás költségeitől. Hia, nem operett!

Mi a véleménye Debrecen irói életéről?

Ezelőtt husz évvel Than Gyula képviselte Debrecen irodalmát. Ma már három irodalmi társaság kitélik az iróinkból. Csakhogy nagyon szerények és csöndesek ezek a debreceni irók. Széthullnak, alig ismerik egymást, alig ismerik önmagukat.

Mi a véleménye a Csokonai Kör és az Ady Társaság idej működéséről?

Magam ugyan a Csokonai Körnek vagyok régi tagja s alelnöke, mégis — csodálatos — sokkal jobban izgat és érdekkel a fiatal Ady Társaság mozgolódása. Mintha ott lappangana a jövő. Pedig a Csokonai Kör sem feküdt a földre, mert éppen most indította meg a Csokonai Könyvtárát, pályázatot is hirdet, a hivatalos irodalmi nagyságokat leleszölítia Debrecenbe s a Csokonai-kultusz lángját sem hagyta kialudni. Mégis — mintha kevés volna benne a bátorság az új, a fiatal irók irodalmával szemben fogódzik s Debrecen husz fiatal költője közül tizenhatsz ott melegszik az Ady tüze lángjánál. Az volna szép, ha ez a két társaság nem versenyre kelne s minden hónapban két felolvasó estét tartana a Zeneiskolát szétvető közönséggel.

Mi a véleménye tanár urnak az évek óta húzódozó Ady-vitában?

Az, ami a Vajda Jánosé az igazi költő sorsát illetőleg: „Halhatatlannok bírja az idő. Csak akkor tudjátok meg, hogy mi ő, ha elmerültek hosszú századok s hozzá hasonlót még nem láttatok.”

Van-e reménye tanár urnak, hogy az irodalom egészséges decentralizációját végre lehet hajítani?

Ez a vidéki nagy városoktól függ: Debrecenről Szegedről, Győről. Ha ezeknek a városoknak a közönsége annyi könyvet vásárol a maga iróitól, hogy azok érdemesnek tartják tenni a küzdelmet, az életet: akkor lesz Magyarországnak is Weimaria. Sajnos, a vidéki művelt emberek még mindig csak a budapesti jelzésű szellemi terméket tartják pénzzel megvásárolhatónak, a saját faikat lekiicsnylik vagy kinevetik. Dánia, Norvégia: picit kis ország, mégis világírú vidéki irói vannak, mert ott a kormány ösztön-líjakkal segíti a szegény vergődő zárnytalánokat, a közönség pedig negyvenezer száma vásárolja könyveiket. Pedig azok két millió vannak; a magyarok e nyolcezer példányt, még a legnépszerűbb író könyvéből is. Kendermag nélkül a kanári madár sem énekel.

Kiket tart ma a magyar irodalom legnagyobb értékeinek?

Ma? A költők közül feltétlenül Babits Mihályt; hatalmas műveltség, széles szellemi horizont és a hangszerén Liszt Ferenci-módra iátszani tudás teszi ezt az embert vezérré. A regényírók közül Mórincz Zsigmond a legsúlyosabb, bár én soha nem tartottam kész íróknak; mindig hiányzott belőle valami. Valami... nem tudom én azt kimondani. A drámaírók közül? — senkit sem szeretek igazán, mert nem elégtének ki. Itt valahogy zsákuccába juttunk.

Mit szól tanár ur a „Nyugat” válságához?

Roppant kíváncsian várom: ho-

gyan sikerül és mivé zilálódik a Mórincz Zsigmondék irodalmi „koncentrációja”. Ez a gondolat biztosan Babitstól indult ki: szeretné összeforrasztani a kettészakadt magyar irodalmat. En ezt nem értem. Hiszen Bessenyiék korában, a nagy nemzeti föllendüléskor, nem két, hanem négy fő irányban vágatott előre a költészetünk. Illés-szekere, mégis Vörösmartyhoz és Arany Jánoshoz jutott el, Petőfi villámva-kító felcikázása közt. Most két irány is sok? Uniformisba akarják rázni a magyar bárdokat? Csak hadd vivjanak, versengjenek az öregek a fiatalokkal; a továbbhaladás, a föllődés föltéte az, hogy a fiuk soha se értsék meg az apákat. En ma már nem értek egyet huszonkét éves hajdani magammal. Változás a természet, az élet törvénye. Minek elébe állani a folyamnak, hogy már nem patak? Vagy szidni a patakot, hogy miért nem folyam?

Mi a véleménye a Kosztolányi-téle Ady-támadásról?

Gyermekkoromban láttam, hogyan építik a tornyot. A Kosztolányi uccai templom szememláltára épült föl. Nem is olyan nagyon magas ez, gondoltam sokszor, mikor elmentem mellette. Kavicsot ragadtam, megpróbáltam áthajítani. A kavics a torny tövéig sem repült; a sugár, felkiáltójel-szerű csillagtartó mérhetetlen magasságban ragyogott. Haragudtam, mire dobtam, de dobásom még alacsonyabbá fáradt. Kosztolányi as megpróbálta áthajítani a maga kis kavicsát az Ady csillagtartó tornyán; azt hiszem: nagyon bosszanthatja, hogy a derekáig sem sikerült felparittyázni. A látszat gyakran csal. Ady igen magas torny.

Mi a véleménye tanár urnak: lesz-e kivézető ut a lírai költészet s a színpadi termelés országos válságából?

Nem volnék Oláh Gábor, ha azt mondanám: nem lesz. Mikor a Stevenson gőzmasinája megindult, ki hitte volna, hogy valaha expresszvonat, vagy pláne repülőgép lesz belőle? Mégis lett. A mai lírai költészet nem olyan reitenetesen tökéletes, hogy ne lehetne még emelni. Az emberi lélek ezer meg ezer titka vár még kiaknázatlanul; ha a XX. század robbanó ekrazitja kevés a kiobbantáshoz, majd hozzátut a XXI, vagy XXII-ik. Hogy a versforma megfeneklett? Ez csak időleges elfáradás jele. Még Babits és Tóth Árpád után is van versacsnikái „lehetőség”. A mi nyelvünk mindenre képes, — de még nem érte ám el a legfelső fokát. Addig pedig ne busuljunk. Lángeszű újítók különbözőben sem születnek minden évtizedben. Ady azt mondta: „Ötven évig nem jön utánam nagy költő”. Várjunk legalább 1960-ig.

A dráma? Azt mondják, világ-

Debreceni Angol Magyar Szállítványozási Részvénytársaság

M. kir. államvasutak szállító hivatala.

Debrecen, Ferenc József-ut (Plac-utca) 72. szám.

Vámkezelés, butorszállítás, fuvarozás, autófuvarozás.

Iparvágányos raktár.
Telefon 37.

Nemzetközi szállítványok.
Táviratcim: „ULSELIG”

szerte válságban van. Csakugyan nincs Shakespeare-ünk, vagy Sophokles-ünk. Még pedig azért nincs, mert a színpadi művek elszakadtak a vallásos érzésünktől; az Istentől való függésünk koporsóba menekült. Már pedig nagy dráma csak akkor támad, ha az emberek nagyon érzik a véges és végtelen irtózatosszédítő viszonyát. Korunk: szakadékok; ezen is átjut az emberiség s ha megpillantja a fényben ragyogó tetőt: emelkedett lélekkel ujjra hangot talál a fenségesig. A mai irodalomból csak egy hiányzik: a fenség. Adyban megvolt, mert Istennel is csatázott.

Mi az oka az irredenta-költészet cinémulásának?

A megszokás. Ha tíz évig egyetlen hangot fuvunk: belefárad a fuvó, s megunja a hallgató. És még egy: a programszerűség átka nehezül rajta. Nagy költő irhat irredenta verset, de azt hiszem: egyet vagy kettőt. A nyul szapora, az oroszlan egyet fiadzik, azt is ritkán.

Mi a véleménye professzor urnak a megszállott területek irodalmi életéről?

Az erdélyi írók két új dolgot hoztak: gyökeres népiességet a stílusban és történeti levegőt a témában. Nagyon szeretem Tanyi Áront és Nyíró Józsefet: ezek igazán magyar írók. A költők közül Végvárnak nemzeti hivatást akasztott lelkére a végzet; Áprily Lajos pedig igazi erdélyi parnasszista. Legalább ilyen hangunk is van már. Baj csak az, hogy minden megszállott területbeli írni akarót nagy költségek harangoznak. A nagy költő nem olyan gyakori, mint a jó fűszerkeskedő.

Mi a véleménye Szabó Dezsőről?

Szabó Dezső igen nagy író lehetne, ha kiirtaná magából sötétebbik felét: a marakodó, veszekedő Koppányt. Ahol tisztán művészi révületben ír: gyönyörűt ad. Soha nem tudom elfelejteni Segítség! című regénye II. kötetét, azt a részt, ahol Boór Bálint hazamegy Kolozsvárra előregedett anyjához. Az egy mástól csillagtávolságba szakadt anya és fia találkozására: a legmagasabb rendű művészet. Alig tudok hozzá hasonlólt Európa regényköltészetében is. Talán Ibsen Peer Gynt-jének az a jelenete ér vele föl, ahol Peer halálba ringatja meséjévei haladók édesanyját.

Gyertyán,

tölgy, tüzelő anyagok
bűkk,

kiváló minőségben jutányosan kaphatók

**Központi fa-
és széntelepen**

Károly Ferenc József ut 18-b.

István gözmalomai szemben. Telefon
4-64. Tulajdonos: Gaál Imre.

**PATKÁNY, EGÉR, MEZEI EGÉR-
IRTÓ „RATINOL”**

Biztos hatású
irtószer, — mely
fertőző betegsé-
göket plántál az
állatfaj
közé és gyökere-
sen kiirtja. Szigorúan tudományos ala-
pon előállítva. Más állatra, emberre
ártalmatlan!

Éváb, Csotány, Ruszai, Poloska, Hangya
irtószer „RUSSIN”

Ökölletesen irt. Szagtalan! Nem piszkít!
Napiárban szállítja: Rational Laborató-
rium, Budapest, Murányi-u. 26.

Ujabb áremelkedés várható a tüzelőanyagok piacán

**A cseh és oláh kereskedők nem adnak hitelt a magyar kereskedőknek. —
Egyre növekedik a hazai köszén fogyasztása**

(A Debreceni Ujság tudósítójától.) megfelelő mennyiségű fával és hazai, valamint porosz szénrel. Természetesen megdrágítja a tüzelőanyagot az körülmény, hogy az oláh és cseh kartell ma is működik, ha talán nem is olyan intenzíven, mint a múlt esztendőben. A tüzelőanyagot nem adják hitelbe a magyar viszonteladókknak s emellett fel is emelték az árakat. Ezért van az, hogy a tavalyi 4 pengő 20 filléres fa az idei télén 4.70 pengőbe kerül, azaz, mintegy 20 százalékos áremelkedés tapasztalható. Ugyancsak emelkedett a porosz szén ára is. Ez mázsánként 8 pengő volt a múlt télén, az idén pedig 8 pengő 40 fillér.

Husz százalékkal emelkedett a fa ára

A Debreceni Ujság munkatársa felkeresett több elismert, nagy debreceni fa- és szénkereskedő céget, ahol a következőket mondták:

A tüzelőanyagok beszerzése ebben a szezonban csak december első napjaiban indult meg, amikor már erősebben kellett fűteni. Addig nem igen gondoltak az emberek arra, hogy megvegyék a fát, szenet, mert hiszen pénzük sem volt rá. Most azonban a parancsoló szükség rákényszeríti őket erre az újabb és meglehetősen nagy kiadásra. A fa- és szénkereskedők pedig, okulva a múlt tél tapasztalataira, amikor volt olyan hét is, hogy egész városban jóformán teljesen kifogyott a tüzelőanyag, most már jóelőre gondoskodtak arról, hogy ellássák magukat a

A tüzelőanyagok drágulásának okai

A poroszszén drágulásának az a legfőbb oka, hogy a behozatalnál az áru négyszeres vám alá esik, amennyiben megvámolják a német, a lengyel, a cseh és végül a magyar vámhatóságok. Az így kifizetendő vám az áru értékének négyszeresét teszi ki s ehhez járul még természetesen a magas fuvardíj. A fa és szén drágulásának másik igen súlyos oka, amit megéreznek nagyon a magyar kereskedők is, hogy a cseh-román kartell teljesen beszüntette a hiteletet a magyarországi kereskedők részére s épen ezért, a közönségnek sem tudják hosszabb lejáratu hitel mellett eladni az árut. Ezt nehéz ugyan bevezetni a gyakorlatba, de föltétlenül szükséges, mert a keres-

kedőknek is készpénzzel kell kifizetnie a tüzelőanyagot. Ezért van az, hogy egy év óta a hazai szén fogyasztása óriási mértékben megnövekedett s különösen a borsodi szénnek van nagy kelendősége. Azonban itt is mutatkozik egy körülmény, amely egyáltalán nem szolgálja sem a kereskedők, sem pedig a közönség érdekeit. Az tudniillik, hogy a magyar szénbányák felismerve a helyzetet, amely a külföldi áru nehézségeit mutatja, szintén felemelték az árakat, úgy, hogy az idén a magyar szén is lényegesen megdrágult a múlt szezonhoz képest. A hazai szén ára ma mázsánként 3,60—5,20 pengő között mozog s például a debreceni üzemeknél most már csaknem kizárólag belföldi szenet használnak.

Nem kap hitelt a közönség

A debreceni kereskedők most azt szeretnék meghonosítani, legalább addig, amíg a viszonyok kedvezően meg nem változnak, hogy a közönség szakítva a régi szokásával, ne három-hathónapi hitellel vásárolja meg a tüzelőanyag-szükségletét, hanem ehelyett egyszerre csak kis téfelt szerezzen be s azt jobban ki tudja fizetni készpénzzel is. Annál is inkább üdvös volna ez, mert a fa és szénárak terén most is emelkedő tendencia mutatkozik s a kereskedők nemsokára egyáltalán nem tudnak hitelben adni árut a közönségnek.

Emelkedett a belföldi szén fogyasztása

Itt említjük meg, hogy Debrecenben egy esztendő alatt 12,000 vagon szén és körülbelül ugyanilyen mennyiségű fa fogyik el, ami olyan hatalmas mennyiség, hogy ha ezt — mint ahogy történik is — készpénzzel kell kifizetniük a kereskedőknek, úgy a legválságosabb helyzetbe kerülnek abban az esetben, ha viszont a viszonteladás alkalmával hat hónap alatt kapnák meg az áru értékét a közönségtől.

Ami pedig a belföldi szén fogyasztásának nagy emelkedését illeti, az a belföldi széntermelés szempontjából, de meg az általános kereskedelem tekintetében is igen öröndetes jelenség. A múlt évekhez képest ma már mintegy hetvenegy százalékos emelkedés tapasztalható ezen a téren s nemsokára elérjük azt, hogy minden magyarországi üzem át fog térni a hazai szén fogyasztására, amely üzemeknél nemhogy kiadásemelkedést, hanem egyenesen csökkenést jelentene, mert bár a külföldinél kisebb kalóriája van a magyar szénnek s így nagyobb mennyiség szükséges belőle, azonban még ez a nagyobb mennyiség is sokkal kevesebbe kerül, mintha a porosz szenet használnák.

Remélhető, hogy ennek figyelembevételével a magyar szénbányák is meg fogják szüntetni az árak emelését s arra fognak törekedni, hogy minél nagyobb mennyiségben fogyaszták a hazai köszent, miáltal a behozatalunk is lényegesen csökken.

A közönség szempontjából nézve mindezekből csak az a legsúlyosabb, hogy megint áremelkedés előtt állunk és nincsen hitel. Kinek van anynyi készpénze, hogy a többi fontos kiadások mellett akár csak egyhónapi tüzelőanyag-szükségletét is ki tudná fizetni?!

Csapó-utca 67. szám

Bálint József

asztalos

ajánlja saját készítésű
butorait.

UJÉVI

ruhaszükségletét
már most
szerezze
be

mélyen leszállított árak mellett

Hajdusági

árúházban.

Piac-u. 67.

Megyeházzal szemben.

Kis Vörös Abécé

Szovjetikai betűvetés

Mint hogy Oroszországban nemcsak komunisták, de elemisták is vannak, a szovjet-nyelvű a latin írásmód bevezetése alkalmából vörösabécét készítettek. A szovjetikai szempontból igen nagybecsű pedagógiai munkát magyar fordítása a következőleg hangzik:

A, a.
Aszat, atka, rühtetü,
Kész a katasztrófa:
Ipp olyan az „a” betű,
Mint az akasztófa.

B, b.
Büdös burzsuj tanuló,
(Ha ugyan még él itt):
Bolsevik nébulo,
Taposd ki a bétl!

C, c.
Círesz-córesz, apuci
Fura-murít látott:
Kiirtotta a cucit
A cári családot.

D, d.
Dirincseli fülcink
Puskagolyó, dum-dum...
Megölik a szüleink,
Csínadratta bum-bum.

E, e.
Édesapa pityereg,
Most folyik a vére
Bolsevik gyerekek
Igaz öröme.

F, f.
Frászkarika, fenefanc...
(Versikét citálunk.)
Illedelmes gyerekek
Erre táncikalunk.

G, g.
Itt a gerstli, egyetek,
Legyetölő gombát,
Vesse szét a begyetek,
Ha dobunk egy bombát.

H, h.
Hóhér bácsi csupa szív,
A pipája makra, —
Kitekeri a fejünk
S hurkot rak a nyakra.

I, i.
Jiddisch nyelven povedál
Jajtelesz, a jampec:
Hogyha megnő, — proletár!
Tenedek is kampac!

K, k.
Iriatok egy „kó” betűt
Kuminista Pisták, —
Vesszenek meg rakásra
A kapitalisták.

L, l.
Lenin bácsi jó bácsi,
Ő vezérel jóra:
Leányokat, fiukat
Prostitúcióra.

M, m.
Mhoch! Mhoch! Levonás!
Egyre csak ezt hajtom.
(Jó, hogy nálunk a lopás
Mind magántulajdon...)

N, n.
Valóságos édenkert:
Itt folyik a Néva...
Búnhe viszi Schlézingert
A Rosenberg Éva.

O, o.
Oroszország a tetűt
Kinevezte lónak, —
Ha leírsz egy „I” betűt,
Kimondhatod „Ó”-nak.

P, p.
Poros padban üljtek,
Kis pajesztes párok...
Egyesülve-süljtek,
Világproletárok!

R, r.
Vedd elő a dikieset:
Répa van a tálba...
Rohadjon meg a ricsett
S aki kitalálta.

S, s.
Akinck van mázlija,
Pingália le körbe:
Kraszín bácsi mázlija
Ippen ilyen görbe.

Sz, sz.
Szép kis leány a Szonia,
Itt ül az ölemben...

Hogy aszongya — aszongya
Szabadszerelemben.

T, t.
Torony, templom, temető:
Ez a foci-pálya.
Szép az oltár-terítő,
Samuka cibálja.

V, v.
A Voronoff operál,
Sok is az irigye.
Majomarcu proletár:
Majom a mirigye.

Zsé, zsé.
Ettől van a nevednek
Friss zamata, nedve:
Ez az orosz szovjetnek
Domináló betve...

LISZTIUS.

Hogy élnek a debreceni szellemi munkanélküliek

Akik egy liter tejen és egy kiló kenyéren élnek — Szomorú képek az intelligens emberek nyomoráról

(A Debreceni Újság tudósítójától)
Debrecenben legutóbb szaporodott a társadalmi egyesületek száma. Vagy talán nem is így, hanem: teljesen ki-kapcsolódott a társadalomból az a száz ember, akik a „munkanélküli levő szellemi munkások” csoportjába tartoznak. Rövid újsághírek számolnak be létezésükről, ahogy jelentkezésre szólítják, verbuválják az új tagokat... S ez a tábor napról-napra szaporodik.

Legutóbb küldöttség állott össze belőlük, akik alázatos szóval — talán piruettet is vágva — memorandumot nyújtottak be a polgármesternek. Munkát kértek. Az ipari munkások után, talán nekik is jut valami munkalehetőség, munkaalkalom...

A polgármester ilyenformán válaszolt:

— Nagyon nehéz az effajta intelligens emberek baján segíteni, mert igen sokan vannak. Az államnál és magánhivataloknál igen sok, szinte főlétszámukban.

De megígérte, hogy a memorandumot felterjeszti a belügyminiszterhez s ha az megengedi, akkor nyújt munkalehetőséget. Mert munka volna a

városnál. Huszonöt embert akár azonnal is el lehetne helyezni ideiglenesen két és fél hónapra, havi 80 pengő fizetéssel.

A szellemi munkások azóta várják a belügyminiszter engedélyét s akkor huszonötön, ideiglenesen meg lesznek mentve az éhenhalástól.

A szellemi munkanélküliek vezetőjénél

Kovács István tanárral, a szellemi munka nélkül levő tábor vezetőjével beszélgettünk. Milyen szomorú nemhogy szétszéledne a szélrózsa minden irányába: kitaranak a vég-sőkig a vezér mellett, sőt gyűlnek napról-napra, egyre többen és többen.

Megkérdezem, milyen végzettségű emberek vannak a táborban.

Kovács tanár pápaszemet bigygyeszt az orrára s előveszi az asztal fiókjából a több ivnyi lajstromot.

Akik nem kapnak munkát

Mikor pedig végigszalad fiatalos fürgeséggel az iver foglalkozást feltüntető rovatán, így válaszol:

— Több gyógyszerész, szolgabíró, tanár, sok államszámvetési vizsgáló

Mi pénzt adunk

Önnek kölcsön!

Mi megtanítjuk Önt, hogy lehet takarékoskodni és betenként félretett fillérekkel tőkét gyűjteni. Kérjük, lépjen be tagjaink táborába.

Most alakul meg tizennyolcadik évtársulatunk

Heti törzsbetét ötven fillértől, mindazon jogokat biztosítja tagjainknak, mint a nagyobb betétek. A heti törzsbetétekre is kamatot adunk. Foglalkozunk a bankszakma minden ágával. Könyvbetétekre magas kamatot térítünk. Nagyon előnyös feltételek mellett kölcsönöket folyósítunk ingó és ingatlanokra, arany és értéktárgyakra stb. Tagjainkat olcsó tüzfával és prima szenekkel szolgáljuk ki és temetkezési osztályunk segélyt fog nyújtani.

Szövetkezetünk állami ellenőrzés alatt áll, mert tagja a Pénzügyi Központnak.

Felvilágosítással készséggel szolgál

Debreceni Népszövetségi Hitelszövetkezet

Pénzügyi Központ tagja

Debrecen, Varga-utca 1. Telefon 11-32.

rendelkező egyén, aztán gazdasági akadémiát végeztek, könyvelők és egész csomó jövő kapujában álló, fiatal, érettségizett ember. Legtöbbje ideszakadt, menekült! Olyan hazátlan, földönfutó.

Miből éltek ezek az emberek eddig?

— Van, aki a szüleinél, többen megnősültek s ezeket vagy anyósa, vagy apósa támogat, legtöbbször pedig koplal rendületlenül és nyomorog. — A tanároknak még az előző években tanítvány is akadt. Ma olyan rossz szak a gazdasági viszonyok, hogy a szülők nem bírják a korrepetálási díjat fizetni. A havi tanítási díj 20 pengő lenne, de az egyetemi hallgatók, akik erre a pénzre nagyon rá vannak szorulva, még kevesebbet is felvállalják a tanítványokat. Hiába! Nekik is nagy szükségük van a pénzre.

A szellemi munkanélküliek listájából kijegyzünk egy pár nevet s elmegyünk hozzájuk megkérdezni, hogyan laknak, miből élnek és mik a terveik a jövőre nézve?

Elég, ha mi tudjuk...

Nagy vonásokban így adhatjuk tapasztalatainkat: sápadt arcú, beesett mellű emberek. Testükön lötyög a színehagyott ruha. Foltos folt s többen bevállalják, hogy az egyes darabok még a jó békéidőkből valók s ezért bírják ennyire a strapát. Szinte elnyúlhatatlanok.

Érdekes. A szegénységet mindig egyik palástolja, titkolja. Ha egyik-beszél is el valamit a nyomoráról, az életéről, a bucsuzkodásnál becsület-szóval ígérteti meg, hogy a nevét nem szerepeltetjük az újságban.

— Minek ezt mindenkinek tudni — mondják. Elég, ha mi tudjuk s mi érezzük!

Napi eledel:

egy liter tej, egy kiló kenyér

A lakásukban ordító a nyomor, csakugy, mint a számtalan sok nyomortanyán. Surdék fekhely, — csak nagyon elvéve ágy — a takaró kabát, talon a téli nyirok. Maguk főzik meg naponta, ha kerül valami a konyhára! Sokszor bizony, sőt legtöbbször nem akad semmi... Rendszeren ez a napi eledelük: egy liter tej, egy kiló kenyér. A husevést egyáltalában elfelejtették s az az ünnepnapijuk, ha főzelék kerül az asztalra.

Mi ebben a nyomorban a legborzalmasabb, — kérdeztem —, ami ellen legnehezebb védekezni?

— A csikorgó, kemény hideg! — felelik mindenütt.

Szednének galyat az erdőn, de a múlt télen betiltotta a galyszedést a város. Lopni járnai még sem lehetnek?!

Az álomok álma: az állás

Állásba jutni nem próbálkoztak? Ez egy egész naiv kérdés, látni az arcon, hogy ezek az emberek az állás után loholás minden reménytel kecségető stációit végig járták már. — Állásba jutni máma? — mondták. Ahoz nem elég magas összeköttetés, elsőrangú referencia és protekció. Olyan szerencse kell hozzá, mint annak, aki az osztályorszá-tékon elnyeri a főnyereményt. A mai világban csak márol-holnapra lehet élni. Szinte könyörtelenségből. — Az emberek végül is kimerülnek. Mindennek van határa. Az ideai gazdasági esztendő olyan rossz volt, hogy a jobbmodu emberek is el vannak adósodva. Mit tegyünk akkor mi, akik már igazán évek óta a legnagyobb művészettel tartjuk fenn magunkat, jóformán a levegőből.

— A tavaszvárás az egyetlen reményünk. Akkor már nem kell lakás-

ról gondolkozni, mert a szabad ég alatt legegészségesebb a szállás. Aztán akad szezonmunka. Téglahordás, maltercsinálás a kömüveseknél. Aratni is elmegyünk...

Kenyeret!

Sorban bemutassam mindegyiket? Főleges lenne. Ma karácsony van s talán elrontanám vele azok örömet is, akik a mai napon el szeretnék felejteni a nyomort a szenvedést. — Imádságos áhitatban ünneplik a gyermek Jézus születését és tömjént, aranyat, mirhát áldoznak a szeretet oltárán a napkeleti királyokkal az isteni kisdédnek...

Ezek az emberek kenyeret várnak a mai napon...

Csönd van. A ködös éjben már haladni az angyalok éji orcheszterét, amint éneklük: *Békesség, békesség, boldog az embereknek...*

Székely Molnár Imre.

Fehérnemű és harisnya stoppolás, varrás és himzés

SINGER VARRÓGÉPPEL

Piac-utca 79. szám

Karácsonyi gondolatok

A napok zürzavaros, anyagi gondoktól terhelt forgatagában, a mindennapi tülekedésben, gondoktól bajoktól elcsigázott ember, ha az este ragyogó villanyfényárjában, az ezer szépségtől ragyogó üzletek előtt megáll, szívét édes melegség járja át. Átvillan az agyán, hogy most jön valami, amikor varázsütésre elcsittulnak a gondok, jön valami, amikor mindenki örülni akar... jön az anyagiak szürke hétköznapokat legyűrő szeretet diadalmas ünnepe: a Karácsony.

Karácsony! Legalább ezen az ünnepen kell, hogy felszikkadjanak a könnyek, legalább ekkor kell a mindennapi szárazkenyér mellé egy darab fehér kalácsot juttatni szereteteinknek. Ki nem szeretne pompázó száz gyertyától ragyogó, ezer aranyláncból csillogó karácsonyfát állítani, melynek szeretet hirdető ágai alatt megtalálja a feleség a már régen titokban óhajtott ajándékot, a kisfiu a puskát, kardot, ólomkatonát, a kislány a kirakaton keresztül százszor megcsodált babát és főzőcskét. S ilyenkor mély fájdalom járja át az apa szívét, aki legalább ezen a napon szeretne örömet belopni kedvese szívébe — s ajándékot halmozni a karácsonyfa alá... Honnan vegye?... miből vegye... a mindennapi megélhetés ezer nyüge felemészt

mindent. A szeretet ünnepén sem ad pardont a kéréllhetetlen Pénz.

Ki tehet itt csodát, ki gondoskodik előre kedveseinkről, a karácsonyi örömeikről, az ajándékról... a Szeretetről? Csodát ne várjunk, magunk segítsünk önmagunkon. Takarékoskodjunk.

Gondoljatok a Karácsonyra! Takarékoskodjatok a Karácsonyért... a Szeretetéért! Nem kell a mindennapi kenyeret megvonni a szájától, egy héten ezer apró dologra ad ki az ember feleslegesen, anélkül, hogy észre venné. Ezeket a heti egy-két pengőket, amiket kidobunk cigarettára, kávéházra, kell félre raknunk egy éven át... s im ezek az eddig meg nem becsült pengők mily hálásak lesznek — észre sem vesszük a csodátevő Szeretet összegyűjti őket, pengő pengőre gyűl, gyümölcsözök s karácsonyra aranybankó lesz belőle, amiből telik már omlós kalácsra, karácsonyfára, s alája sok örömet hoz minden szépre és jóra.

De ki bajlódik ezekkel a kis pénzekkel, ki vigyáz arra, hogy ki ne dobjuk feleslegesen, hanem tegyük félre a karácsonyért, a Szeretet oltárára. Ezt a missziót vállalta magára a BELVÁROSI TAKARÉKPÉNZTÁR RT DEBRECENI FIÓKJA, amikor megteremtette nálunk is a „Karácsonyi Alapot”. A Belvárosi

Takarékpénztár akarja karácsonykor ráfesteni a magyar gyerek sápadt arcára az öröm pírját, mert ettől piros már az amerikai és angol gyerek arca is, akik már régen élvezik a Chrystmass Club (karácsonyi alap) áldásait.

A Belvárosi Takarékpénztár magához öleli ezeket a máskor feleslegesen, hiába kiadott apró pengőket, elrakja, gyümölcsözöttei, felneveli őket, vigyáz rá, hogy a Karácsony az év minden hetében megkapja a maga szeretetszoldját... S a Belvárosi Takarékpénztár büvös karácsonyi szeretetlabirintusából hiába akarunk évközben kicsalogatni a serdülő pengőket, azok ki nem jönnek, mert ők a karácsonyi Szereteté, s őket a gondozók ki nem adják. De eljön egy szebb, meghittebb jövő karácsonynapja, s az alaphoz gurulnak ki a megtollasodott pengők, csomó kamattestvérrrel, s amerre gurulnak, nyomukban terem az áldás, öröm, jólét, a szeretet.

Gondoljunk a jövő karácsonyra, szíveleljük meg, öleljük magunkhoz a Belvárosi Takarékpénztár karácsonyi alapját. Hadd legyen már 1930 karácsonyán az örömtől hangos minden ház, tudjon már örülni kereskedő, tisztviselő, munkás családja is, a ragyogó öröklomb alatt.

Vegyük ki az első pengőt a zsebünkől, csak az első pengőt nehezen... a többi majd viteti velünk a Szeretet... Csatlakozzunk a karácsonyi alaphoz... még ma menjünk el a Belvárosi Takarékpénztár Rt debreceni fiókjához.

R. S.

Épület és bútorgyártás, vasalások, founérok
Bészler Lajosnál,
Széchenyi-utca 2. sz.

TARCA

A szerelem utja

Írta: VÉGSŐ FERENC.

— Azt a kéréses!... — nagy átkozódással ugrott ki az ágyból a gazda. Nem így képzelte ezt a napot. Se egy kupica pálinkával nem kelti őt az asszony, se senkinek hirtelen, csak hagyják fekdülni, még a szolgáló se látszik, mintha az egész ház meghalt volna.

No de elintéztet dolog ez, máma még elmegy a malomba, holnap már ráér, akkor bemegy a városba az ügyvédhez: tisztuljon az asszony a háztól. Itt van a fölfordulás, a Julcsa most már valóságosan levegőnek veszi, három napja külön is alszik.

Főlkapta a bekecsét, megse mosakodott, csakugy kézzel igazgatta el a haját, a sapkáját nyomban ráhuzta a fejére. Csak nem megy a kuthoz!? Akkor a konyha előtt kéne elmenni, abból pedig a Julcsa nem eszik, hogy ő illegesse magát előtte. Ahogy a szobaajtó nagy nyikorogva kinyílt, a földött verendán furcsa illat csapta meg az orrát. Borsillat, meg annak a sejtelmes mellék zöngéi, amik bizonyos téli ünnepélyességet kölcsönöznek a nagy alkalomkor minden háznak.

— A fenét! Csak nem? — de elharapta a fölköltést, megnyalozta a bajusza szélét és dörögve csapta maga után az ajtót, a fejratnál a

sárfogóba meg is akadt a csizmája sarka.

— A teremtsit! Olyan ez a ház, mintha boszorkányok laknának benne.

Senki se felelt, a folyosó végéről. A konyha felé nyüzsgött a ház apraja-nagyja. A szolgáló a kutat rángatta, a konyhából nagy kések aprózó vágása hallatszott, amikor meg az istállóba ment, a Palkó fiát ott találta a lovaknál.

— Má meg, te! Letépem a füledet, ha megegyeszer itt kaplak! Anyádnak is több esze lehetne!

A gyerek megjött, iszkolt a konyha felé, annak a kilincset rángatta. A szolgáló is látta, hogy több a kettőnél, ész nélkül hagyta ott a vödört, szaladt kinyitni a kocsikaput. Még a lovak is komandó nélkül, engedelmes csacsik módjára álltak a rud mellé, ijedtükben majd-hogy maguk bujtak a szerszámba.

Egy-kettő fölugrott Varga Dani az ülésebe, csakugy nyekkent a pad támlája. Azzal már hajtott is. Épp akkor fordult be hosszú Szabó Misi, a böllér, hurka-kobász töltővel a lóna alatt.

— Melliket vágjuk?

— A rosszabb bájja, melliket. Hanem aszondom, vigyázz, el ne nyírd megint a sonkákat, mint a békacombot, mert akkor beléd tömöm az egészet.

Avval kirobogott a szekéren, a szekér a lejtős kőuton nekilődött, nagyot rándult a fagyos árkon. A lovak prüszkölve szaladtak s egy-kettő elrobogott a gazda. A malom-

ban még várni kellett, hátszak beült a Szövetkezetbe és elkezdett egy kis reggelit inni. Dél felé jön a molnár, mehetnek. Főlpakolják a lisztet, egy fuvar, de olyan bőven, majd le roskad a szekér. A lovak ugy huznak, öröm nézni. Kicsit megenyhíll erre már Varga Dani kedve, megemberelte magát, a bekecsébe dugta az ostor nyelet, úgy ballag a szekér mellett.

Már az járt az eszébe, jólesne most egy gyöngye „papszelet”. Hissen, ha az asszonyban tisztesség volna, de mióta a városba jár ruhát szabtatni, hát persze, nem fontos neki a gazda. És miért volt az egész veszekedés? Nem szolt ő neki mást, csak annyit, hogy de most már elég legyen azokból a rongyokból, úgy se eresztik vele a templomba, inkább leszaggatja róla darabokban az egészet. Először csak rövid szoknya, majd utána még tán rövid haj is! Ezen megint elszomrodott, megállt, nagyot sóhajtott s csak később vette észre, hogy a lovak maguktól szépen bekanyarodnak s megállnak a kocsikapunál.

Az udvaron kifogta a lovakat s bemegy a házba. A liszt várhat a felszer alatt. A verandán már a süit és főtt hus kábitó illata. Ahogy belép, szalad a szolgáló a konyha felé, mintha várta volna, jön ám vissza hirtelen a tállal, leteszi. Rózsásra süit, friss húszeletek illatoznak a tálon, a gazdának összefut a nyála.

— Hát ez kinek lesz?

— Magát vártuk csak vele.

Varga gazda megbékülve ült az

asztal mellé, előszedte a bicskáját: — No hozod azt a kenyeret már? — a szolgáló szaladt s hozta a kenyeret, de addigra már eltűnt az első hatalmas falat a bicska hegyéről.

— Borotok van-e idefönn?

— Nincs bizony, mert a pincébe mink nem megyünk.

Dani nevetett és falta nagy étvágygal a leves, friss húst: — hát ne is menjetek, nem nektek való, megromlik a bor, ha asszony nyul hozzá. Hát a gyerek, mit evett?

— Az majd aztán kap, ha maga evett.

— Ugy van rendin. Hát az asszonyod?

— Nem ér rá, a hurkát abálják éppen.

— Má? —

— Ühüm, a böllérnek nagyon jó a keze. Hanem a töltéket nem bíz-tuk rá.

— No azt szeretném látni!

— Meg is láthassa!

— Mondd az asszonyodnak, hozzon belőle kóstolót és addig bort hozok, ne szomjazzon a böllér se, még kibeszéltetitek az embert a faluba.

Leakasztotta a szegről a pince kulcsát, vette a mázas korsót. Mire visszajött, ott áll az asszony, hosszú szoknyában, kötényvel, a feje bekötve menyecskehöz valóan, tartja a tálat, benne a május, meg a véres, körülkanyarítva szép ropogós kolbással.

— No ülj le már, ne ádigálj, hadd látom, mi fán termett, — megjúhá-szodott hangon beszélt a gazda,

Amíg egy asszony eljutott idáig

Kiss Bálint esperes regulái a női viselkedésről

Amióta a napilapok és folyóiratok külön rovatot vezetnek asszonyok számára, a testápolásnak s divat-kreációknak olyan hatalmas szakirodalma keletkezett, amely bele sem férne a Konversations Lexikon tizenyolc kötetébe. Hiszen csak a punkrollerezés, no meg a szemöldök szőrszálainak kétféle ondolására kitenne egy-egy jó vaskos kötetet... Hát még a kombinék tana s az arcfesték-isme... Jobb erről nem is beszélni! Mit szólnának nagyanyáink, ha meglátnának egy újságcikket, mely tele van ajakruzsával és mell-szorítóval? Mit szólna Gvadányi, Anyos és Csokonai, kik versekben ostromozták az asszonyi hívságokat? Mit szólna Kiss Bálint nagytiszteletű uram, a „Női tan” érdemes szerzője, aki a magyar nő „követelményei”-ről versben és prózában egész kötetel gyarapítja a legbonyolultabb asszonyi studiumot?... Mi úgy gondoljuk, hogy igen furcsákat szólna és ennek bizonyosságként át is adjuk a szót a néhai esperes urnak. Hadd szónokoljon korunk „nemesebb hölgyei”-hez.

„Visejétek magatokat tisztességesen!”

Kiss Bálint uram a kollégiumi könyvtárban porosodik. Száz éves könyvek között, a belső teremben. — Amikor Szőke ur leemel a polcra és odanyújtja a sajtó igen tisztelt képviselőjének, szinte érzik az öreg könyv lehellésén, hogy hivatásának öntudatára ébred és magára ölti az alkalmazott tudomány méltóságát. Jobban mondva: csak szeretné felölneni, mert Kiss Bálint tiszteletes ur

— Nem érek ám nagyon rá, sok a dolgom máma még, sózni is szeretnék mindjárt.

Dani csak ümgetett, teli szájjal nem lehet beszélni. A tál egy-kettőre üres volt, pedig az asszony csak úgy mártogatott a kenyérbéllel.

— Hozzak még? — kérde félősen az asszony, a kritikát várva.

— Hisz három ember részit ettem már eddig is, hallod, csak tük egyetek. De előbb jó lesz, ha egy pohár bort iszol.

Összekoccintották a poharakat.

— Isten éltessen! — megtörölte a száját. Az asszony szeme tele lett a kibékülés könnyeivel.

— Hanem azért szólhattatok volna, hogy ölésre készültök.

— Nem baj így se, a torra még így is időben jöttél.

— A Somogyi sógort...

— Má meghittam. — A gazda jóváhagyóan intett, tetszett neki, hogy az asszony eltalálta a titkos gondolatát, mert a Somogyi sógor, jól tud ám inni.

A Palkó gyerek hógve jött elő a konyhából. Az anyja rákiabált: — ne lármázz, ugy sincs szegény apádnak egy perc nyugta se!

Dani a felesége felé nyult, mint-ha csak jobban föl akarná hívni a figyelmét, de aztán ráfőnődött a karja a felesége derekára: — tömnd be a száját avval a májussal, mert nagyon jól sikerült...

— előreláthatóan még jó ideig — könyvtári különlegesség s normatív tudomány marad. Aligha megy át a XX. évszázad modern gyakorlatába... Címclapja következőképen hangzik:

NŐI TAN

avagy az asszonyi nevezetesebb munkák és kötelességek tudománya. — Fialat leányok és asszonyok használatára írta Kiss Bálint szentesi lelkipásztor, békébánáti esperes, a Magyar Tudós Társaság s a királyi magyar Természettudományi Társaság tagja, táblabíró 1846-ban.

A belső oldalon pedig egy Fáy András-citátum után kijelenti a legelső posztulátumot: „Visejétek magatokat tisztességesen! Semminek sem vehettek nagyobb hasznát, mintha magatokat tisztességesen viselitek!” Ez a prius, — s hogy férjhez menjen a leányzó: az a posterius.

Általános regulék

A bevezető rész tárgyalásakor megpendül Kiss Bálint lantja és eképen oktatja honunk leányait:

„Minden serdülő leányzó véssé jól elméjébe és naponként mondja el ezen ritmikus sorokat:

Szeretem, tisztelem az én Istenemet,
Mennyei atyámat és gondviselőmet.
Isten után első hív jótevőimet,
Szeretem mindenkor kedves szüleimet.
Kegyes intésüket hűséggel követem,
Ártatlan éltemmel magam kedveltetem.
Oskolába járok örömmel, míg lehet,
Hol lelkeim sok jókban nevedést vehet,
Jó tanítóm áldom egész életemben,
Oktatásit tartom emlékezetemben.

Hát eddig még rendben volnánk. Ha Kiss Bálint tiszteletes ur eljönne Debrecenbe és látná, hogy két leánygimnázium tele van oskolás leányokkal, női sebészek operálnak s az anatómiai intézetben is nem egyszer nő boncolja fel holttesteminket: igen meg volna elégedve.

A világhírű MERCEDES-BENZ

személy és teherautók

és a M. kir. ill. Vas- Acél- és Gépgyárak által gyártott

MAVAG-MERCEDES-BENZ

teherautók, autobuszok és különleges autók vezérképviselete és eladási központja:

MERCEDES-BENZ AUTOMOBIL RT.

Budapest, IV, Váci utca 24.

Közvetképviselet: Révész Simon Debrecen, Hunyadi-utca 21.

A továbbiak már szeget ütnek a fejünkbe:

Minthogy a leánynak első ékessége, Csinos tisztasága s vidám szelidsége: Megmosom kezem, fogamat, orcámat, Hajam megfűsölöm, kimélem ruhámat. Szoktatom magamat a vidám nézésre, Szemérmertességre, gyors járás-kelésre... Nem leszek én makacs, hazug, szitkozódó, Kényes, cifra-korhely, pletyka, gunyolódó...

A mai leányok mossák kezeiket, ez hozzátartozik a manikűrhez. Azt is megengedjük, hogy fogukat is mossák, de — engedjen meg Kiss Bálint tiszteletes ur — hogy tartja össze-egyeztethetőnek az arcmosást mindazon művellettel, mely röviden *sminkolásnak* nevezetik? Van-e szükség hajfűsülésre az örök ondolás szadában? Ami pedig a gyors járás-kelest illeti, a modern leányok tullicitáltak Kiss Bálintot az — autovolánal. A többi jelzőre nem reflektálunk.

Megváltozott viszonyok

Vannak azután Kiss Bálint könyvében idejétmúlt dolgok is. Ilyen például a hidegvízben mosdás, a gyakori köröm-metelés, nemkülönben a boglyas és pemetés hajfrizura, mely az örökondolás bevezetése óta direkt kötelező. Mit mondjunk még? A *cifra-korhelység* Kiss Bálint-értelmét szinte beidegeztük: „Minden leány cifra-korhely, ki sokat mosdik,

ujmódt ruhákra vágyik, pirosítja magát: uti, cifra, házi-rossz.” Jó szerencse, hogy ez a kitétel 1929. decemberére (legújabb divat, régimódi ruhák, stb.) nem vonatkozik. A mai leányokra az arcminkolás sem determinálható egyetlen színre. Ugyebár más a színe az ajaknak, más a könnyzacskónak, a kebelhajlásnak, fültömrigyének: miért fognánk rá szegényekre, hogy pirosítsák a testük?

Mik az asszonyi kötelességek?

A „Női tan” második része ezeket várja el minden jó magyar asszonytól:

Az a jó gazdasszony, ki megtakarítja, Amit férje keres és azt gyarapítja...

Erre vonatkozóan megjegyzi Kiss Bálint, hogy „a jó feleség a férje által rábizott pénzből semmit el nem költ.” Tudunkkal ma már nincs olyan könnyelmű férj, aki ilyesmit bizna rá feleségére. Ami viszont a mustár-készítésből eredő vagyongyarapodást illeti, inkább az autófuvarozást s az aviatikát ajánljuk. Idézett szerző a szappanfőzést s a gyertyamártást is javallja. Ma már a legjobb feleségtől se kívánhatjuk, hogy spanyolviaszkot, Rinsót és villanykötéket gyártson. Vagy mit szólna ahhoz a mai korszellem, hogy

...Tisztán, rendben tartsa házat, kamaráját, Maga fonja, szőlje, varrja szép ruháját, Vékony, vastag vásznát maga fehérítse, Gyertyáját, szappanját helyesen készítse, Jó kenyere legyen, jó ecet házában, Sok apró jószág is legyen udvarában, Maglót, sertéseket tartson erányosan, Fejős tehenével jól bánják s hasznosan...

Mindez anakronizmus. Kiss Bálint tiszteletes ur nem gondolt arra, hogy 80 év múltán minden Siententhalit egy Chevrolet-gép és minden sertést egy pedigrés farkaskutya fog felváltani...

Ívábbi teendők

A jó magyar asszony 1846-i mentalitás szerint elkerüli a piperét, nyálánságot, rangkórságot, henyelést, házsártosságot. Igyekszik jó feleség lenni, férjéhez nyájas, magát kedveltető, tisztos, szemérmertes, békesség, gyermekeit — (oh többesszám!) — naponként háromszor, éjjel egyezben szoptatja, amiből kitűnik, hogy Kiss Bálint uraimékat még nem Sothleten nevelték, hanem anyatejen. — Ugyanaz az asszony nem pöldlja gyerekeit egészségtelen dunyhában, szellősen neveli s három hónapos korában leteszi őket a földre. Téltre tarhonyát, lebbencset s aszalt gyümölcsöt készít, ruhaneműt bőre csinálja, mert különben nem lesz jó szoptató asszony... (Hol voltunk akkor a kebel-hengerlő kozmetikától)... Egyszóval gyönyörű világ volt 1846-ban. Nagyanyáink és d...

Alföldi Takarékpénztár

Telefon: 2-32. Debrecenben. Telefon: 9-70.

Érdeklődéssel
a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankkal

ALAPITTATOTT: 1872-BEN.

Betéteket a legjobban gyümölcsöztet.
Kölcsönöket a legjutányosabban folyósít.
Foglalkozik a banküzlet minden ágával.

Ajánlja téglagyára elsőrendű gyártmányait

Telefon: 14-01.

Raktárházában tároló árukra kölcsönöket nyújt.
Telefon: 4-03.

nyáink még nem ültek órákig áruházaiban: berzsenyiforgáccsal, fűzfalevéllal, dohánnal, buzérral, indigóval és safránnyal maguk füstölték ruháikat, Kisboldogasszony és Nagyboldogasszony között tojást raktak el hamuba, bolhárt irtottak tarackgyökeres borsfűvel, patkányt-egeret döglött rákkal, legyeket töklelével-füstjével, szunyogot korpafüsttel és prücsköket kormos kenyérmorzsal.

Egy nap Debrecen életéből

Pillanatsfelvételek egyszer 24 óra történetéből

(A Debreceni Ujság tudósítójától.) Azt mondják, hogy a történelem egy-két esztendő még annyit jelent, mint a világ forgatagának egy-két pillanat, egy emberi élet pedig nem számít a mikrokozmoszban. Nehogy megcáfoljam ezt a sok évszázados történelmi elvet, nem is történelmet akarok írni. Sokkal szűkebbre szabom a határokat és azon elv alapján, hogy az ember egy-napi élete is hű tükröképét mutatja magának az életnek, újságíró szemmel, de úgy, ahogyan a valóságban tényleg megtörténik és folyik, Debrecen város egy-napi életéről szeretnék beszámolni. Hiszen annyi minden történik a falak között és kívül, az utcán, amit nem lát meg a siető közönség, hogy érdemes volna talán egy pillanatra felnyitni a szemeket, hogy a maguk valójában lássák a tényeket. Humoros vagy tragikus: egyre megy. Élet!

Hajnal. Téli kód ulti meg az utcákat. Ót lépésre sem lehet ellátni. A magisztrátus bölcs takarékosági szempontból még éjfél előtt eloltatja a lámpákat. Aki ilyenkor jár, botorkálhat a nedves, csúszós, lábtörő téglajárdákon. Mert hiszen Debrecenben csak ott van aszfalt, ahol a külföldi vendégek érkeznek és elsétál az „intelligencia”. No meg ott, ahol a csorda jár. Hajnali barangolás közben felmerül előtünk a kérdés: vajon micsoda logika dolgozhatott e nagy programnál?

A főutcán álmosan bólogatnak a konflis-lovak. Néhol még a zabtarisznya is a fejükön lóg, de a tarisznyában szalmával vegyes széna zörög, nem zab. Hiszen sárga mind a kettő, könnyű becsapni a türelmes lovakat.

A Hatvan-utca felől megrakott vásáros szekér zörög. A kocsis nem lát a nagy ködben és a rendőrtől jobb-

A jó asszony — mondja Kiss Bálint — hasonló ahhoz a hitveshez, aki „meg van írva a Példabeszédek 31-ik fejezetében.” Ez a nő Salamon királynak volt a felesége. A mai asszonyok bizonyos rétege szintén olyan hitvesek után igazodók, akiknek férjét Salamonnak hívják. Azzal a különbséggel, hogy eme Salamonnoknak egészen más a vezetéknevük. (In)

oldalra hajt el. De a rendőr éber és szemfüles. Neki nincs kód, nincs karcsony, nincs tévedés. Ő a rend őre, tehát a szekér szépen visszafordul a Piac-utcaról, szabályos ivben megkerüli a rendőr-posztot és mellette elhajt baloldalra. Mert rendnek muszáj lenni!...

A Simonfy-utcából kalapos hölgy fordul a főútra. Körülnéz, azután megindul az állomás felé. A rend éber őre azonban ezuttal is éber van. Utána siet és igazoltat. Ebben az órában nem járhat egyedül uri nő, tisztességes nő az utcán.

— Kérem, biztos ur, az állomásra megyek. Elutazom.

— Mivel tudja igazolni?

És csakhamar kiderül, hogy... No, nagy sirás-rivás közepette bekiséri a rendőr az ügyeletre. — Közben, a másik utcasarkon éktelen láрма, ordítás, Elmúlt a meghosszabbított záróra is, kijöttek a vendégek — fényes hangulatban. Minden zárórának a szegény házmesterek isszák meg a levét: valahány csengő akad a kapu mellett, mind megszólal és amikor nyílik a kapu, nincs egy lélek se a ház előtt, de amott messze, annál sebesebben trappolnak a beszeszelt, vigkedélyű zárórás vendégek. Jó tréfa nekik, annál többet átkozódik a házmester!

A koresma előtt, a sárban alszik az atyafi. Hiába kelti-költögeti a figyelmes őrszem, nem reagál rá. Hortyog jóízűen. Félóra is eltelik, anig sikerül lelket venni bele. Persze a nevét, lakását nem tudja. Be az ügyeletre. Egy éjszaka bőven elegendő egy egész hónapra. Fürdetés, nyírás és egyéb kellemességek. Másnap reggel színjőzanon megy haza az atyafi, nyoma sincs az éjszakai lumpolásnak. Hol volt? — Hát az alkoholelleses liga alakuló kögyülé-

sén. Sokáig tartott...

Reggel 7 óra. Szorgalmas munkások veszik nyakukba a várost és megkezdődik a szorgos munka gyárakban, műhelyekben. A koiák is felvonulnak a piacra s megindul az álmos villamos is. A gyárkémények búgnak, a pályaudvaron éktelenül füttyölnek a tolató mozdonyok, a városban pedig megélnkül az élet. Tisztviselők sietnek a hivatalba s szinte tarka tölük az utca háromnegyed 8-tól fél 9-ig. És azután megindul az élet. Emberek sűrűnek, forognak, kinyílnak az üzletek és várják a fehér hollót: a vevőt. Porolják a kirakatokat.

A Csapó-utcán, Kossuth-utcán mozdulni sem lehet. Az egyiken falusi nénikék, szakácsnők, szorgalmas háziasszonyok hatalmas kosarakkal megrakodva állják el a járdát, a másikon elkeseredetten folyik az alku a virágra. Dércsippett öszi-rózsák, késői ibolyák, művirágok: ez a készlet. Nem nagy, de annál nagyobb a válogatók száma. Meg-egyeznek, itt nincs semmi baj. Annál nagyobb a csoportosulás a Csapó-utcán. Hogyne, mikor az egyik szakácsnőnek a kosarából eltűnik a pénzes zacskó 15 pengővel.

Éreztem én, hogy valaki döfköd oldalról, de oda se ügyeltem, — mondja a rendőrnek. Hosszas beszéd és tanuk jelentkezése után kiderül, hogy ki volt az ügyes tolvaj. Ott van a tömegben; hirtelen kapja magát és úgy eliramodik, mintha puszkából lötték volna ki. Nosza, utána egy egész sereg. Süvit a rendőr sipja, kiabálnak az emberek, végül is összeesik a nagy izgalomtól a tolvaj asszony, de még ekkor is tagadja a lopást. Tíz perc múlva töredelmesen beismeri a rendőrségen.

Egyetemi bajtársak, egy szakasz katona, vagy leventék vonulnak végig az utcán. Ók százan, vagy ötvenen vannak, de egy pillanatra megáll a főutca forgalma. Kétezer ember verődik össze: Hová mennek, mit akarnak most? A következő pillanatban minden a régi mederben halad. Tovább hullámoz a korzó sokasága, megjegyzések jobbról, megjegyzések balról. És minden nap zóról és lehetőleg a nyilvánosság egy-két lovagias ügy, — csak a kor-kizárásával. Ma már nemigen kutyakorbácsolnak nyílt utcán az emberek. Nagy a kihágási büntetés és kevés a dicsőség.

Egy uriember megy az utcán. Újságot vesz az egyik bódénál. Zsebre akarja tenni a pénztárcát, de mellécsúszik. Nem veszi észre, mert hiszen rendszerint nem vesszük észre, amikor elveszítettünk valamit. Fejcsendős parasztság megy utána. Megáll, mintha valami észbe jutna. Körülnéz, vajon figyel-e valaki. Nincs semmi gyanús körülmény, le-hajol a tárcáért és hirtelen a táskájába rejt. Másnap megjelenik a lapokban, hogy a becsületes megtaláló jutalomban részesül. A megtaláló azonban inkább elmollózi a jutalmat, azt meghagyja a károsultnak, maga pedig megtartja a pénztárcát, — persze, a pénzzel együtt.

Kis Jánosné át akar menni a kocsi-uton. Egyekről való. Nemigen szokott a nagyvárosi forgalomban. Az utca közepére ér, mikor valahonnan, maga sem tudja, melyik oldalról túlköl az autó. Lép előre, hátra, jobbra, balra, de nem tud mégsem kitérni és a következő pillanattól már az autó kerekai alatt van. Az autó tovább rohan, mint a szélvész, a számtábla elvész a messzeségben. A szerencsétlen asszony eszméletlenül hever, összetört tagokkal az utcán, körülötte rendőrök és vagy száz ember. Nem a résztvét és segített vágyás hajtja őket, hanem a kíváncsiság. Ha nem volna ott a rendőr, senkinek sem jutna észbe a mentőkért telefonálni. — Két nap múlva súlyos sérülései következtében a klinikán meghal a szerencsétlen asszony. Egy cikk az újságban és mindenki napirendre tér az eset fölött. Hiszen csak egy emberélet, semmi egyéb!...

Délután... Kihalt a korzó. Az emberek az ebédutáni pihenőt tartják, csak a gyárakban, műhelyekben folyik serényen a dolog. De este 6 órakor, mint tavasszal a medve, kibujik odújából az emberek száza és erre, hogy a kirakatok fényében tegye fényessé a szemét, lelkét és csillogtassa vadonatú, „direkt” a mai korzóra vásárolt 8 pengős selyemharisnyát. A mellékutakban minden csendes. A nagy munka után jól megérdemelt pihenést élvezik négy fal között, meghitt családi körben a dolgozó emberek.

Azután ismét kezdődik minden előlről. Kezdődik a nagy körforgás, vigasság és tragédiák, zsvaj, alku. A küzdelem az életért...

B. L.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Hitelintézet Rt.

Telefon 6-11. sz. **Debrecen** Kossuth-utca 8.

Kölcsönöket folyósít házakra és szántó ingatlanokra első helyi bekebelezés mellett. — Betéteket elfogad a legmagasabb kamatozással. — Foglalkozik ingatlanok vételével, eladásával és parcellázással.

A város különböző részein nagyobb mennyiségű házhelyekkel és kész házakkal rendelkezik, ezen ingatlanok kedvező fizetési feltételek mellett megszereshetők. Heti betéti osztálya a tőkegyűjtés legkedvezőbb módját biztosítja.

Mindenféle bel- és külföldi

**szén, koks, tojásbrikett,
tüzifa és Berentei szén**

Retorta bükkfaszén, kicsinyben és nagyban házhoz szállítva is

Gabányi Sándor utóda

Láng Miklós, Debrecen legrégebbi cégénél
a legolcsóbb napi áron beszerezhető

Csaró-utca 28. szám.

Telefonszáma: 4-49

A törvény nevében letartóztatom...

Az első ut a börtön ajtóig

„A tettest, vagy gyanúsítottat kihallgatása után őrizetbe vették, illetőleg letartóztatásba helyezték” — rendszerint ezzel a rövid, sablonos mondattal szoktak végződni a lapok bűnügyi tudósításai. Az olvasó, mint a legtermészetesebb dolgot, tudomásul veszi ezt a bejelentést és legtöbbször nem is sejtí, hogy a bűnvádi eljárásoknak éppen a letartóztatás a legizgalmasabb és a „terhelt”-re nézve legszánalmasabb pillanata. Különösen áll ez az ugynevezett „ujoncok”-ra, akik először keverednek bűncselekményekbe s a letartóztatás pillanatában kezdik először értékelni a szabadság jelentőségét az ember életében.

A debreceni rendőrségen naponta átlag 8-10 letartóztatást és őrizetbevételt eszközölnek s ezeknek a letartóztatásoknak 90 százalékát nem is szorított egészen simán végbemenni. A börtön küszöbén álló ember ebben a szomorú pillanatban valósággal a földoklódóhoz hasonlít, — szalmaszál után kapkod — s a legreménytelenebb kísérletet is megteszi, csak hogy a cellától menekülhessen. A letartóztatásoknak ezekről a kulisszák mögötti jeleneteiről adunk az alábbiakban szemléltető képet, ami már csak azért sem látszik érdektelennek, mert bizonyosra vehető, hogy sokan visszariadnának talán még az utolsó pillanatban is a bűn utjáról, ha sejteneék, milyen kellemetlen „tortúra” a tisztességes emberek sorából átesni a Bűnügyi Nyilvántartóban lajstromozott bűnözők közé?

A letartóztatás formáságai

Általánosságban a bűnügyi osztály főnöke rendeli el az őrizetbevételt és a letartóztatást s e két fogalom között lényeges különbség van. Az őrizetbevétel az enyhébb, ideiglenes jellegű, míg a letartóztatás — hivatalosan előzetes letartó-

ztatás — már súlyosabb természetű, mert csak a törvényszék vádpancsa oldhatja fel. A gyakorlatban azonban a bűnügyi osztály főnöke előadói útján rendeli el a letartóztatást. Letartóztatásba kerülhet valaki előállítás útján, amikor már rendőr kíséri fel a kapitányságra a delikvenst, de történhet úgy is, hogy egyszerűen tanuként idézik meg a rendőrségre s csak a kihallgatás során derül ki, hogy szükségessé vált a letartóztatás és ez a kellemesebb eset. Az ilyen letartóztatás inkább az intellektuális bűncselekményeknél fordul elő, csalásoknál, sikkasztásoknál, hamisításoknál, mert ezekben az ügyekben sok ügyes delikvens meglepő ügyességgel lavírozik a büntetőtörvénykönyv paragrafusai között.

A letartóztatások és őrizetbevételek nagyobb százalékát természetesen az apróbb rendészeti kihágások képezik s itt akad a legtöbb kezdő. Az őrizetbevételek és letartóztatások túlnyomó többsége a rendőrség központi ügyeletén megy végbe, mert a nap 24 órájából 18 órahosszat tulajdonképpen a rendőrség központi ügyeletén összpontosul minden bűnügyi esemény. Itt kapja meg a delikvens az ugynevezett „letalót”, amivel egyenesen a fogdába vezeti a rendőr.

A motozás

Az egyik legkellemetlenebb kísérő kelléke a letartóztatásnak a motozás, amelyet rendszerint a fogház folyosóján eszközöl a fogdaország, de sok

esetben már az első kihallgatás közben szükségessé válik a motozás s akkor a detektívek, vagy polgári ruhás rendőrök végzik el. Akár nő, akár férfi a letartóztatásba kerülő egyén, keresztül kell esnie a motozáson. A zsebéből ilyenkor mindent kiszednek s rendes letárba veszik s csak a kiszabadulás után szerezhető ismét vissza. Gondosan ügyelnek a motozásnál arra, hogy a ruházat alkatrészei között nincsen-e olyan, amellyel öngyilkosságot lehet követni s ezért a nyakkendőt, zsinórokat, sőt a cipőzsinórt is elveszik.

Nincs menekvés

Amikor az eljáró rendőrtiszt közli a tétellel, vagy gyanúsítottal, hogy a törvény értelmében letartóztatja, vagy őrizetbe helyezi, közben már meg is nyomja a csengőt, hogy a tartalékörségről rendőrt kérjen, aki azután késedelem nélkül viszi a fogdába a letalt egyént. Ekkor már kárba veszt minden védekezés, mert nyilvánvaló, hogy az illető delikvens összetűzősítésbe került a büntetőtörvénykönyv egyik olyan paragrafusával, amely szabadságvesztés büntetést von maga után. Mégis ez az a pillanat, amikor minden ember, aki először kerül a letartóztatás kellemetlen állapotába, valami megmagyarázhatatlan csökkönnyességgel igyekszik mindent előhozni, ami csak eszébe jut, csak hogy legalább késleltesse a fogdába zárást. Ekkor már nincs különbség erős férfi és gyöngé nő között. A nők persze többnyire sziveltéppő zokogással próbálnak hatni a rendőrtisztre, de nagyon sokszor folyamodnak ehez az eszközhöz a férfiak is. Volt rá eset, hogy egy-egy intelligensebb egyén, akit le akartak kísérni a fogdába, olyan kétségbeesett jajveszékélést rögtönzött, hogy a környékbeli szobákból is összecsendültek. Egyik-má-

Legnagyobb

Női és férfi kalapraktár

M. Nagy Mihály kalaposnál (színházi átjáró)

Legolcsóbb beszerzési forrás.

Mindennemű alakítások szakszerűen eszközöltetnek.

sik naív kérésekkel lép fel, amikor látja, hogy nincs menekvés. Például azt kéri, hogy még csak annyit engedjen meg a „fogalmazó” ur, hogy haza menjen ebédelni, vagy átöltözködni, esetleg elbucszni a hozzátartozóktól. Persze, egyik kérés sem teljesíthető.

Akit négy rendőr tudott csak levinni a fogdába

A debreceni rendőrség praxiszámban azonban mégis egy hatalmas, tagbaszakadt napszamos csinált rekordot csökkönnyös viselkedésével. — Rendőr állította elő, egy súlyos testisértes és botrányokozás miatt és amikor a rendőrtisztviselő közölte vele, hogy őrizetbe helyezi, határozottan kijelentette, hogy nem veszt tudomásul, próbálják meg őt levinni a fogdába.

Két méteres, mázsás természetű támadó állásba helyezkedett és közölte, hogy engedje a rendőrt, akinél le kellett volna kísérni. Együttal dühöngeni kezdett s a rendőrtiszt kénytelen volt revolverét az asztalra kitenni. Másik rendőrt is hívtak s most már két rendőr ragadta meg a robosztus embert. Sikerült is vele az ajtóig eljutni, it azonban egy nekifeszítette lábát az ajtófélfának, hogy egy hatalmas rugással mindkét rendőrt lerázza magáról. Ujabb erősítőért küldtek s most már négy rendőr próbálta letuszkolni. Ez is csak a második kísérletre sikerült, mert első alkalommal még mint megvadult bika, a négy rendőrt is lerázza magáról. Végül is meg kellett kötni s úgy vitte le a két rendőr a lábánál, kettő pedig a hónalljánál fogva, mint egy zsákot.

Mikor azután mégis betuszkolták a fogdába, bizonyos fölönnnyel viselkedett még a rendőröknek: No, ugye, mégsem lehet velem csak olyan közönségesen elbánni.

Ez az ember kétségtelenül legerősebben ragaszkodott szabadságjughoz. Dr. I.

DALLMANN rádió és villa
mosásgépszaküzlet
Piac-utca 62.
Cégem a „TAKAREKOSSÁG”
tagja.

Magyar Leszámitoló és Pénz-

váltó Bank

debreceni fiókja

DEBRECEN,

Piac-utca 26. és 28. szám

(Városi bérpalota.)

ALAKULT: 1869. ÉVBEN.

Alap- és tartalékok 21.000.000 pengő.

BANKOSZTÁLYA:

elfogad betéteket könyvecskékre, folyó- és csekk számlára a legelőnyösebb kamatozás mellett. — Folyósít törlesztéses jelzálogkölcsönöket dollár záloglevelekben, betáblázott váltó- és folyószámlahiteket. — Leszámitol tárcaváltókat. — Átutalásokat eszközöl az összes külföldi piacokra. — Devizákat és valutákat vesz és elad a legelőnyösebb napi áron. — Elfogad tőzsdei megbízást értékpapírok vételére és eladására.

ÁRUOSZTÁLYA:

Piac-utca 26. szám, városi bérpalota, foglalkozik mindenemű mezőgazdasági termények nagybani vételével és eladásával napi áron.

Bankosztályi telefonszámok: 35 és 941. Áruosztályi telefonszámok: 10-66 és 11-67.

A magy. kir. Tisza István tudományegyetem klinikai szállítója

Fehértói Dániel

temetkezési vállalkozó Debrecen, Dégenfeld-tér 4

(Saját ház.) Telefon: 11-85.

Halottszállítást autóján végez vidékre is.

Teljesen átalakítják és modernné teszik a városi szegényházat

Emelkedik a szegényházi ápoltak száma

Még az év elején elhatározta dr. Vásáry István polgármester, hogy a közkórház felkénék és épületeinek értékesítése után befolyó összegből több olyan egészségügyi és szociális intézményt létesít, amelyek nagyban fogják emelni a város közegészségügyi és népiéleti színvonalát. Többek között a polgármester elhatározta, hogy a város kibővíti és modernül átalakítja a szegényházat, amely már csak nagy ügyvel-bajjal tud megfelelni hivatásának.

Dr. Láng főorvos javaslata a szegényház átalakítására

A szegényház kibővítésére és átalakítására vonatkozólag a polgármester legutóbb javaslatára hívta fel dr. Láng Sándor tisztifőorvost, aki a napokban részletes jelentést terjesztett a polgármester elé, amelyben előadta, hogy milyen újításokkal lehetne teljesen átmódernizálni a városi szegényházat.

Házi kórház szükséges

Láng Sándor tisztifőorvos előterjesztésében rámutat arra, hogy a gazdasági iskolának a szegényház épületéből való kiköltözése folytán annyi helyiség szabadult fel a szegényházban, hogy megvalósítható a nagyon régen óhajtott szegényházi kórház. A memorandumban a tisztifőorvos hivatkozik arra, hogy Budapesten végzett tanulmányutjai alkalmával megtekintette az alsóerdősori szegényházat s ott is azt tapasztalta, hogy a szegényháznak igen jelentős része a kórház s enélkül el sem lehet képzelni korszerű berendezésű szegényházat, mivel a szegényház öreg, törődött lakói részére állandó házi kórháznak kell rendelkezésre állni. A házikóház felállítására nemcsak az embervédelem, hanem a város érdeke is, mert igen nagy megtakarítást jelent az ápolási költségekben. A drága klinikai kezelés — ami, tekintettel arra, hogy a

szegényházi beutalók 30 százaléka állandóan beteg, — igen nagy összegre emelkedne.

Modernizálni kell mindent

Hangoztatja a tisztifőorvos, hogy ha azt akarja a város, hogy a szegényház megfeleljen azoknak az embervédelmi követelményeknek, amelyekre hivatva van, akkor azt teljesen meg kell reformálni szervezeti, az üzem vezetése, a felügyelet, az élelmezés, a beutalók foglalkoztatása, egészségük megvédése és szórakoztatása tekintetében, hogy ezek a szegény emberek életük hátralevő részét olyan családias helyen töltsék, ahol emberi mivoltukhoz mért tisztességes polgári ellátásban részesülnek.

Ebből a nemes elgondolásból kiindulva a tisztifőorvos előterjesztést tesz a polgármesternek a szegényház lakóhelyiségeinek berendezésére és a házikóház felállítására, a régi kiegészítők kicserélésére és pótlására, az éléskamara gazdaságos felszerelésére, a személyzet megállapítására, beszerzésére, munkakörülnéi körvonalozására, új gazdasági raktár építésére, — általában gazdaságának olyan irányban való fejlesztésére, hogy a szegényház lehetőleg mindent megtermeljen, ami a szükségletére kell. — Előterjesztést tesz továbbá a tisztifőorvos a beutalók helyes irányu foglalkoztatására. Rámutat végül annak a szükségességére, hogy fel kell ébreszteni a társadalom lelkiismeretét, propagandát kell indítani a társadalmi segítség megszerzésére.

Milyen lesz a kórház

A házikóházat a tisztifőorvos a szegényházból kiköltözött gazdasági iskola felszabadult két nagy terem, öt kisebb helyiség és a melléképületek felhasználásával gondolja megoldhatónak, ami annál könnyebb feladat, mert az átalakítás kevés költségre kerülne. Mindkét nagy-

teremben 14-14 ágy helyezhető el. A betegszobák felszerelésére vonatkozólag a budapesti szegényházi kórházat vette mintának: fehér, zománcozott, ruganyos matracos ágyak, éjjeli szekrényvel, vagy keskeny, fehér kettős szekrényvel, egyelőre kályhafűtéssel, ablakon át való szellőztetéssel, fürdőszobával. A betegek ápolását hivatásos gondozó látná el és szórakoztatásukról is gondoskodás történnék, mert körtemenkint egy rádiót szerelnének fel. A kórházat naponként meglátogatná az orvos és megvizsgálná a betegeket. A betegszobákban 30-32 gyengélkedőt lehetne elhelyezni, ezáltal a többi helyiségek túlszűfoltóságát is megszüntetnék.

A szomorú gazdasági viszonyok miatt a szegényházi gondozottak száma napról-napra emelkedik. Jelenleg 160 a gondozottak létszáma, ami a régi létszámmal 20 százalékkal magasabb, a gazdasági helyzet esetleges rosszabbodásával azonban emelkedni fog a szegényházi szorulóinak száma, lehet, hogy tavasszal 200 körül lesz a létszám.

A felszerelés kiegészítése szükséges

Javaslatot tesz a tisztifőorvos arra vonatkozólag is, hogy a lakószobákat megfelelőbben rendezzék be. Szükségesnek tartja az ágyak átfestését, — a szalmazsákokat meggyógyandóknak véleményezi, — minden ágy számára nemcsak szalmapárna, hanem egy kis tollpárna beszerzését, a fejpalcok fehérre festését, ezenkívül minden ágy mellé egy éjjeli szekrény beszerzését, melyben a beutaló a maga kis holmiját el tudja helyezni. Javasolja továbbá, hogy a szobák előterében néhány víz-öblítéses mosdót állítsanak fel. Mivel a szegényház nem egyszer jobb időket látott egyéneket is fogad be, helyesnek látja a tisztifőorvos, hogy különbejárattal, egyszerű butorzatú kisebb szobákat is rendezzenek be. Hangsúlyozza továbbá a tisztifőorvos annak a szükségét, hogy a fehérneműkészletet pótolni, a rosszat pedig ki kell cserélni, mert a jelenlegi készlet mellett a tisztaság nem tartható fenn.

Gyenge a szegényházi élelmezés

Részletesen foglalkozik a tisztifőorvos a szegényházi étkezés ügyével is. Az nem kétséges, hogy a szegényházban az ellátás jelenlegi formája nem tartható fenn, mert arra már rájötték, hogy az egészség fenntartására nem elég bizonyos kalória-értéket szolgáltató ételmennyiség, hanem változatos, kvalitatív értékű ételanyagokkal bíró táplálékot kell nyújtani az embereknek. A konyha és az éléskamra gazdaságos felszerelése kapcsolatos a tömegtáplálás észszerűségével: ahol naponta 160 ember eszik, ott tárolt készleteknek kell lenni s így ugyanazzal a költséggel, amibe eddig került, változatosabbá és egészségesebbé lehet tenni a szegényházi ellátást, ez azonban csak úgy lehetséges, ha nyáron gondoskodnak a téli ennivalóról.

A tisztifőorvos javaslatát a polgármester a költségvetés elkészítése céljából kiadta a műszaki ügyosztálynak. Amint elkészítik a szegényház átalakításáról a költségvetést, dr. Vásáry István polgármester azonnal megteszi a szükséges intézkedéseket, hogy a szegényház átalakítása minél előbb megtörténjen.

A Singer varrógépek mégis a legjobbak

Kittinő zamatu **BOR** 5 liter vételnél **64**

Vámospércsi finom vegyes 76

DÉNES-nél, Cegléd u. 16

BUTOROK

legjobb minőségben, olcsó árban részletre is. Készpénzvásárlásnál nagy árengedmény!!

SZÖNYEG!

ebédő- és futószőnyegek, míg a készlet tart 25% engedménnyel, — nem üres reklám, tessék róla meggyőződni!!

FENYVESI

bútorárúház, PIAC-UTCA 37. SZÁM Kistemplomnál.

50 fillérből, a Debreceni
 mit hetenként félre tesz,
Kölcsönös Segélyző Egyletnél
 (Kossuth-utca 8. sz. Színház felőli sarok) rövid pár év múlva
tőkepénzes lesz!

**Kérjen
 tájékoztatót!**

Női hócipő P 9.80 TURUL Cipőgyár R. T.

Női hócipő bársonygallér fekete és barna P 12.50
Női gumihócipő fekete és drapp . . P 14.80
Női gumi hócizma fekete és drap . P 24.—

Debrecen, Piac-utca 63. szám.

Zokon ne essék...

Történelmi ártértékelésem a XXI. században

Igazat megvallva, félek a jövőtől. Mi lesz velem, ha száz év múlva majd összevesznek rajtam a történészek? Jön például egy historikus s az alábbi munkában devalválni igyekszik jelentőségemet, amelyet száz évvel ezelőtt magamnak yindikáltam.

Ki az, mi az a Lisztius?

Első Nándor, az ir-tőrekvések közismert bajnoka, nem tartozott korának népszerű uralkodói közé. Így tévedésen alapszik Herodotos azon megállapítása, (1. *To esti peri malomon*, magyarul: *Mi van a malom alatt?* c. id. munkát) — melynek értelmében a *lisztet*, mint ókori tápanyagot a zacherlinnel és hintőporokkal egy színvonalon említi. Ez a vélemény korrigálásra szorul. A történetfilozófia mai állása bizonyítja, hogy *Lisztre a thermopylei ütközet semmi hatással nem volt*, a pun háborúk erkölcsi tanulságait nem vonta le a középiskolában és sohasem juthatott volna vezető pozícióba, ha bele nem születik korának zavaros levegőjébe.

A XX. század első felének sulyos oka volt arra, hogy *Lisztius* nem nevezte el *Mussolininek*. E két férfi vérmérséklete teljesen különböző. Bár zsenijüket az elme-közösség nagyszerűsége jellemzi, ezt el kell ismerni róluk, ám Lisztet a gyengesévszivőség ingadozóvá tette. Meg kell mondanunk nyíltan, hogy Lisztius hírnevét *hiba hirdetik lovasszobrok*: e történelmi divathős mondvascsinált és tulnagya értékelt alak.

Ha szembenéznünk az objektív igazsággal, úgy azonnal látjuk, hogy Lisztet a zsidók és a szabadkőművesek emelték piedesztálra. Már mint *elsőéves rabbinövendék*, olyan hurokat pengetett, melyek az ortodoxokat megnyerték céljai szolgálatára. Ehhez járultak egyéb tulajdonai: dicsvágya, önmaga tulbecsülése s roppant nagy vagyona, melyek előbb, vagy utóbb, de utat törtek az érvényesülésnek. Anonymustól tudjuk, hogy 1929. karácsonyan 4000 pengős havi fizetése mellett a kiadó áldozatkészsége egész évi javadalmának háromszorosát rendelkezésként ajándék gyanánt: lehet-e csodálkozni, ha ez a *dusgazdag államférfiu tollat ragadott fringia helyett s érdemtelenül megvásárlá a történelmi nevet?* Vagy képzeljük el, hogy mit jelenthetett száz év előtt 20-30 társadalmi egyetben könyvtárnoki és titkári hivatalt viselni? ... Mindezen okok és külső hatások közrehatása folytán nem szabad hősünket tulbecsülni. *Adjuk meg Lisztnek, ami a Liszté*, de ne helyezzük őt Mussolininél magasabba és elégedjünk meg azzal a százötven lovasszoborral, melyek Európa különböző városaiban történelmi nagyságát hirdetik. Elég volt... Ne tovább!

Érthető, hogy ez a monográfia minő közfelháborodást kelt majd a XXI. század történétírói között. Azonnal leül egy másik historikus és megírja rólam a szintisza igazságát:

Az ártértékelt Liszt

Ököibe szorult a tollam, amikor lapozgatom a Lisztről irt legújabb monográfiát. Mi az, hogy mono? És mi az, hogy gráfia? Lehet-e nevezni ezt a fércművet önálló történelemnek? Szabad-e megengedni, hogy beszennyezzék a legnagyobb férfiú nevét, akinek daliás alakja örökkön élni fog, miként a világtörténet minden nagy óriása? Szabad-e destruálni a történet nagyságait? *Julius Caesar vagy Lisztius diadalát?* És mindezt csak azért, hogy tudományt nyá kögitsük egyes emberek gyűlöletét...

Az említett röpirat minden adata hamis. Lisztius a világtörténet szület. Vele szemben az objektív igazság öt pontba foglalható:

1. Ha Lisztius hatását nem éreznék a történet, mik lettek volna a koraelőtti hősköböl? Caesarból kalaposinas... Hannibal Antalból portás... Kolumbusból is legfeljebb tojásügy-nök...

2. Hazug beállítás, hogy belső arculata és külső fizimiskája alul maradt a héroszok középszerénél. Egykoru krónikák Toldiként említik. *Cikkeit nem is tollal, de nyomordakkal irta*. Képes volt félkézzel 200 pengőt is felemelni, amit aztán a felsőbbfokú bíróság nyolc napi fogházra emelt fel.

3. Hazug beállítás, hogy önálló vagyonnal s kongrua-járulékokkal ren-

delkezett. Milliárdos jövedelmeit nem vonjuk kétségbe, ezt azonban minden hó másodikán *tagdíj* címén elszedték tőle.

4. Fényes pozíciókat birtokolt ugyan, ezekről azonban lemondott, nehogy az innen-is, onnan is felajánlott közéleti állások kollízióba kerüljenek.

5. Rendkívüli emelkedését mi sem bizonyítja jobban, mint az a körül-

mény, hogy férfikorának delén *Hajdúvármegye törvényhatósága egyhangu szótöbbséggel alispánjává választotta.*

Igy fognak vitatkozni a jövő évszázad történétírói. Én pedig nem szólok bele és boldogan alszom majd álmaimat az ismeretlenség át nem értékelt Pantheon-jában.

LISZTIUS.

Héthónapi szakadatlan munka után teljes befejezést nyert a balmazújvárosi tagosítás

A nemzetgazdasági szempontból is nagyjelentőségű munka eredménye közmegelegedést keltett az érdekelt gazdaközösség körében

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)

Nemzetgazdasági szempontból rendkívül nagyjelentőségű akciót bonyolított most le együttesen a pénzügy-, földmívelésügyi- és igazságügyi miniszter, amikor ismét megkezdették az ugynevezett földbirtoktagosításokat. Tagosítás már évtizedek óta nem volt Magyarországon, legelőbb is rendszeresen, ami pedig a gazdálkodás rovására szolgált. Ugyanis az a helyzet még ma is, hogy egy-egy község vagy város határában a gazdáknak a birtokai nem egy tagban fektüdtek, hanem megtörtént az is, hogy egy nyolcvan holdas birtok hatvan részre is elosztódott. A gazda nem tudta kellően művelni és gondozni a földjét a nagy távolságok miatt. Olyan eset is van, hogy ha egy gazda be akarja járni a huszholdas birtokát, erre egy nap sem elegendő, mert néha tizenhat kilométerre is ki kell menni a községből, hogy a földjére érjen. Amikor ezt a birtokrész bejárta, a község másik végébe kellett menni a másik birtokrész megjárni. Így azután a gazdálkodás elé nagy aka-

dályok gördültek, amit csak a tagosítás útján lehet megoldani.

Megindul a tagosítás

Ugyanez volt a helyzet Balmazújvároson is, ahol a kisgazdáknak mintegy 3100 holdat kitevő birtoka 3400 részben fektüd. A balmazújvárosi gazdák már 1927-ben kérték a földmívelésügyi minisztertől, vizsgálta meg, hogy a balmazújvárosi földek fekvésükénél fogva alkalmasak-e a tagosításra és meglehetné-e ezt a súlyos kérdést oldani. Az állami gazdasági szakbizottság eredményes vizsgálatot tartott és kimondották, hogy megkezdik a tagosítást Balmazújvárosban. Voltak azonban a községben egyesek, akik vagy önérdékből, vagy más, esetleg politikai érdekekből tiltakoztak a földmívelésügyi miniszternél a tagosítás ellen. Ezeknek a száma azonban olyan csekély volt, hogy nem volt alkalmas a tagosítás elhalasztására. Azt mindenesetre elérték, hogy a községben nagy felzudulást okoztak, úgy, hogy amikor Kesseri Lajos debreceni törvényszéki elnök vitéz Kovách Elemér törvényszéki bírót kiküldötte a helyzet megvizsgálására, a bíró csak csendőri fedezet mellett mehetett ki Balmazújvárosra. Az első napon azonban megváltozott a helyzet. Vitéz dr. Kovách Elemér felvilágosította a gazdákat a tagosítás hatalmas jelentőségéről, mire valamennyien beleegyeztek s többé nem hangzott el seholy tiltakozó hang.

Hét hónap alatt kétévi munka!

Ez év áprilisában azután a fölmérő megválasztására került a sor s egyhangulag Rozgonyi Dezső ny. műszaki tanácsost választották meg, aki azonnal hozzá is kezdett a fölmérési munkához, úgy, hogy júniusban már az osztályozás és becslés is megkezdődhetett. Pár héttel utána teljesen elkészült a mérnöki munka is és szeptember elsején a birtokváltások letárgyalása is megtörtént. Október elsején megkezdődött az új elhelyezkedés és három hétre rá elkészült az új birtoktagok tervezése is. A teljes tagosítási munka december 20-án nyert végső befejezést, amikor is a hivatalos funkcionáriusok jelenlétében alá irták a jegyzőkönyveket az érdekelt birtokosok is.

Erre az alkalomra Balmazújvárosra érkezett Szilágyi Béla és Györfi Ottmár miniszteri tanácsosok, Kes-

Angol Magyar Bank

debreceni fiókja

Alap- és tartaléktőke 40 millió pengő.

Foglalkozik

a banküzlet minden ágazatával. — Legelőnyösebb feltételek mellett nyújt rövid- és hosszulejratu kölcsönöket.

Takarék- és folyószámla betéteket minden pénznemben a legelőnyösebben kamatoztat.

TELEFON: 3 és 2-80.

TELEFON: 3 és 280.

serü Lajos kuriai bíró, törvényszéki elnök és még igen sokan, akik a tagosítási eljárásban résztvettek.

A tagosítás eredménye

Ezen az utolsó tárgyaláson vitéz dr. Kovách Elemér ismertette az egész tagosítás lefolyását. Rámutatott azokra a nehézségekre, amelyek az első napokban felmerültek, de amelyeket a földmérést vezető Rozgonyi Dezső ny. műszaki tanácsos segítségével sikerült elhárítani. A tagosítás eredménye az lett, hogy a 3400 részben levő 3100 holdnyi birtokból sikerült 962 részt eszközölni, mégpedig úgy, hogy az teljes közmegelegedésre, panaszmentesen történt meg.

Kesserü Lajos örömmel vette tudomásul a hallottakat s köszönetet mondott úgy a tagosítást vezető vitéz dr. Kovách Elemér bírónak, valamint Rozgonyi Dezső ny. műszaki tanácsosnak. Az ő érdemük, — mondotta, — hogy a tagosítást, amely sokkal kisebb költségekben is leggyorsabbá szokott elhuzódni, itt Balmazújvárosban mindössze hét hónap alatt teljesen befejezték. Megköszönte a szakértő becselő bizottság tagjainak pontos és lelkiismeretes, gyors működését, amellyel a munka gyors lefolytatását tették lehetővé. A bizottság tagjai a következők voltak: Tardy György elnök, Gass Gyula ny. gazd. akad. igazgató, Keztyüs Lajos gazd. akad. rendes tanár, vitéz Martos Gyula intéző, valamint póttagonként Cs. Nagy Gábor és Vince Sándor.

Külön ki kell emelnünk ezeken kívül Rozgonyi Dezsőnek modern eszközökkel felszerelt irodájának tisztviselőit: Suhajda Károly és Kovács Nagy Zsigmond mérnököket, Benkő Vincét és Bordás Máriát, akik a hét hónap alatt egész napokon át fáradhatatlanul dolgoztak a tagosítás terén s nekik is igen nagy érdemük, hogy a kitűnő eredményt minden zökönő nélkül érthették el.

Hogy történt a tagosítás?

Itt említtük meg, hogy a becselőbizottság is a legszerencésebben oldotta meg a földek minőségi becslését, ami az egész községben közmegelegedést keltett. A bizottság

Balmazújvárosra hét osztályt állapított meg. Az első osztályban egy átlagos holdnak megfelelt 900 négyszögöl, a második osztályban 950, a harmadikban 1000, a negyedikben 1600, az ötödikben 3200, a hatodikban 400 s a hetedikben 10.000 négyszögöl. Ha rosszabb minőségű földet kapott egy gazda a régebbi földjéért, akkor természetesen nagyobb volt az újabban kiadott föld mennyisége. Végeredményben is ugyanannyi becsértéket kapott minden gazda a régi földjéért, mint amennyi becsértéket az képviselt.

100 pengő helyett 18 pengő

Megemlítésre méltó még, mint igen fontos momentum, hogy a balmazújvárosi tagosításnál nem történt meg az, ami a legtöbb esetben megtörténni szokott, hogy tudniillik a tagosítási költségek, amelyeket az érdekeltek földtulajdonosok tartoznak fizetni, holdanként 80—100 pengőbe kerül. Ebben az esetben annyira redukálták a kiadásokat, hogy a gazdáknak holdanként mindössze 18 pengőt kell fizetni. Fényes cáfolata ez annak, amit nemrégiben mondott egy ellezéki honatya, aki azért kelt ki a tagosítások ellen, mert az szerinte megnyomorítja a kisgazdákat, akiketől holdanként sokszor még száz pengőnél is nagyobb összeget követelnek költségek címén.

És hogy mennyire nincs igazsága abban sem, hogy a gazdák is a tagosítások ellen vannak, azt mutatja az a körülmény, hogy a balmazújvárosi tagosítás egyetlen panasz nélkül történt meg, a gazdák teljes megelegedésére. Ha eleinte voltak is bujogatók, akik a közhangulatot akarták megzavarni, később meg ezek is belátták tévedésüket és pár nap múlva már ők sürgették legjobban a tagosítási munkálatokat.

Az ünnepi bankett

A múlt nap történt Balmazújvárosban a tagosítási jegyzőkönyvek végleges lezárása, utána pedig a Hangya vendéglőben százhusz terítéses vacsorát rendeztek a balmazújvárosi érdekeltek gazdák. Ezen a vacsorán megjelentek mindazok, akik a tagosítási munkában résztvettek, valamint a pénzügy-, igazságügyi- és

földmivelésügyi miniszterek képviselői is, Szilágyi Béla és György Ottó miniszteri tanácsosok és dr. Kesserü Lajos kuriai bíró, törvényszéki elnök személyében, valamint a

helybéli intelligencia és igen nagy számban az érdekeltek gazdák. A vacsora, amelyen számos pohárköszöntő hangzott el, a hajnali órákig tartott a legjobb hangulatban.

Hatóságilag fogják megállapítani a marha- és sertéshusok osztályozását

A mezőgazdasági bizottság legutóbbi ülésén, amelyet dr. Vass Károly tanácsnok elnöklésével tartottak meg a városháza tanácstermében, Waldmann Géza mézárószakosztályi elnök szövéttette, hogy helytelen Debrecenben az a szokás, hogy a mézárósok az üzleteik kirakatában elhelyezett árjegyzékeken I-ső, II-od és III-ad osztályú marhahúst tüntetnek fel. Ehelyett azt kellene kiírniok, hogy az a hús, amit árulnak, I-ső, II-od, vagy III-ad rendű marhából származik. Előfordul ugyanis, hogy I-ső rendű marhának vannak II-od rendű husai. A pecsenyehusok pedig mind I-ső osztályúak.

Az értekezleten az érdekeltek és a szakértők részéről sok hozzászólás hangzott el, azonban még sem tudták megállapítani, hogy mi szerint kellene az eladásra kerülő marhahusokat osztályozni. Többen azt mondták, hogy a III-ad rendű marhánál a faggyutartalom 8 kilogrammon alul van, a II-od osztályunál 8 és 12 kilogramm között, az I-ső osztályunál pedig 12 kilogrammon alul van a faggyutartalom. Egyesek különbséget tettek a magyar fajtájú marha és a nyugat-európai tarka marha között. Mások pedig a zsirtartalom szerint

gondolták osztályozhatónak a marhahusokat.

Végül is az értekezlet úgy döntött, hogy ennek a kérdésnek az elbírálása előtt kikérlik a szakértők véleményét s csak azután hoznak benne határozatot. Az értekezleten megjelentek azonban egyhangulag helyeselték, hogy a hatóság ebben a kérdésben intézkedik.

Az eladásra kerülő husok osztályozása nemcsak a mézárósoknál, hanem a henteseknél is kívánatos s éppen ezért Imre János, a henteszakosztály elnöke az értekezleten felszólalt annak érdekében, hogy a sertéshúst is valamilyen alap szerint osztályozni kellene. A zsirnakvaló osztályozására legalkalmasabb a zsirtartalom szerinti való osztályozás. Az olyan zsirnakvaló ugyanis, amelyiket 1 pengő 60 filléres különként árban adnak el a hentesek, különként 60—70 dekagramm zsirt ad, míg a 2 pengős szalonnából átlag 80—85 dekagramm zsirt lehet kiolvasztani.

Ennek a kérdésnek az elbírálását is későbbre halasztotta az értekezlet, amikor majd a marhahus osztályozásának alapját is megállapították.

DEBRECENI ÜVEGKERESKEDELMI RT.

Nagy ujévi vásár
üveg, porcellán, disz-mű és csillár árukban.

Petrik Károly

rőfős és rövidáru üzletében Szent Anna-u. 5. sz.
az ujévi vásár megkezdődött

Araim a legolcsóbbak, mert feltétlen jó árut adok

1 pár mosható selyemharisnya	3.50 P-től
1 mtr gyönyörű angol ruhabársony	1.90 "
1 mtr. kitűnő minőségű öltönyszövet	8.00 "
1 öltönyhöz teljes hozzávaló	14.— "
1 mtr. la vatin	2.80 "
1 pár tiszta gyapju női harisnya	2.90 "
1 drb férfi ing puplín elejű	5.90 "
1 pár női bélelt keztyű	1.50 "
1 mtr divat flanel	1.68 "
Gyermek gamaschni nadrág bélelt	4.50 "
Női és gyermek bélelt selyem nadrág	3.50 "
Bélelt bőrkeztyű női és férfi	8.50 "
Crepe de chine maradékok 1 mtr-től 4 mtr-ig	
ezelőtt 8.50 és 12.— most	5.90 "
Férfi zokni	— .35 "
Horgolt selyem sál	1.98 "
Megkötős selyem nyakkendő	— .80 "
Gyönyörű divat nyakkendő	— .45 "

Selyem, szövet, barchet, vászon és karton
maradékok félárban

Jó minőség! Nagy választék!
Szolid, szabott ár!

Pérez nélkül vásárolhatja meg a legszebb ujevi ajándékot a Nemzeti Képszalonban.

Plac-utca 44. szám, lépcsőházi bejárat. — A vásárolt összeg részletfizetése csak 1930. február elsején veszi kezdetét.

Anyaszív Egy hadirepülő naplójából

Ira: Vitéz Hetty Frigyes.

— Még esik itt-ott egy támadás, — még eldobban az egyre halkuló csatazajban egy-egy messzehordó üdvözlete, de ez már inkább csak visszhangja a lefolyt nagy offenzívának. Elhalkult az ágyuk moraja, hogy a vitustáncban kifáradt ellenfelek új erőket gyűjtenek. Hamu alatt izzik a parázs. Csak egy-egy repülő csapong bugó motorjával a szélek szárnyára kapva, hogy visszarebbenve a földre, elmondja, mi készül a függöny megett, a kuliszák rejtekeiben.

Meglepi az embert a szokatlan csend, mikor nem reng alatta a föld, nem kell neki hálóingben kifutni az éjszakába, bombamentes fedezéket keresni, az ellenséges repülőkhöz manna hullatása elől...

A némaidőben mi is csendes szereplők vagyunk. Mégis alig hittem füleimnek: „Zu Mittag kurzen Streifflug, entlang der Front“ (Délben rövid felderítő-repülés a front felé) — mondja a parancs, ami magyarrá lefordítva annyit tesz: hajnali 5 órakor — fordulj be és aludj!

Szívesen. De ilyen prózai foglalkozáshoz teremtünk egy kis illúziót. Ha csupán egy szerény kis fopográf alakjában is. Halkan perceg a mekopott tü, — Caruso tenorját még az ócska membrán is nemesfém csengésével szűri a betűmőlt száju, iromba tölcseren át, de a Mephistofele olaszos szentimentalizmust andalgó áriája sem hoz álmod szememre.

Előveszem napló jegyzeteimet s lapozgatok benne, vissza a múltba.

Az ablakon széles kévében ragyog be a szeptemberi nap, — így világított sápadt fénye öt év előtt, is. Adorján János „Struce“ madarát gurítottuk ki a hajnal pirkadásával — első utiára... Öt esztendő az aviatika jegyében, — harmadik év a fronton, tíz olasz offenzíva keresztjében... 104 repülés ellenség felett... két légi győzelem... háromszor a sebesülés dacára, s ha meg nem hátráló kitartás, sok küzdelmen keresztül... — bizony a jól végzett munka s az öntudat érzése ez.

Idestova egy esztendeje már, hogy utolszor otthon voltam s bármint próbálom elterelni, mássa! lekötöni figyelmemet, egy idő óta mind gyakrabban lepnek meg a hazafelé szálló gondolatok.

Vajon mi rejlik az otthoniak bizakodó hangu sorai megett? Hiszenek-e komolyan a végső győzelemben, — állják-e lelkiileg a szenvedők nagy csatáját, — avagy csak a sajtó mesterségesen keltett, fentről, központosan irányított hangulatának csalóka illúzióiban ringatják magukat?

A felületesen gondolkodót könnyen meg is tévesztheti hadihelyzetünk állása. Valóban, majd mindenütt idegen földön harcolunk; Franciaország, Oroszország hatalmas területei meghódítva. — Szerbia, Montenegro, Belgium legázolva, — a József főherceg és Gervék tábornok vezetése alatt

küzdő, egyesült német-magyar csapatok Romániát szorongatják; Oroszországból revolúciós mozgalmak híre jár, — de itt van Amerika, mérhetetlen gazdaságával, nyerstermékeivel s bár egy oceán választja el a marakodó Európától, szünet nélkül szállítja elleneink hadianyagának pótlására, kifogyhatatlan tárházának bőséges készleteit. Szállít és nevet. Tudja jól, hogy ez a nagy „business“ számára csak nyereséggel zárulhat, bárki legyen is végül a győztes. A német „U“ naszádok minden lanszirozott torpedója, a 30 és felesével minden lövedékének rombolása öt szolgálja s ha igazak a hírek, hogy csapatokat is szállít már — bár neveltjei még messze állhatnak az öreg Európa hadban edzett emberanyagától, — a mérleget könnyen elleneink javára nem sokat gondolkodunk. Most zen nem sokat gondolkodunk. Most elsősorban a rendíthetetlen győzni akarás a döntő!

Sokszor úgy érzem — kettős fronton harcolunk. Mi kifelé, — a honmaradtok befelé. Mi itt, ezer életveszedelemben, de minden idegszálunkkal lekötve — csak fizikailag nélkülözve, — ök messze a harc morajától de lelki szenvedések között hordják a háboru súlyos keresztjét. Elsősorban a szülők, kiknek talán egyetlen gyermeke van a tűzvonalban, míg övéi aggódó szeretete retteg egy-egy tévedt golyóban rejülő végzettől. Anyák, hitvesek, kiknek élet-társa szakadt ki a vérzivatarba, hogy cseppként szolgálja a tengert, mely elleneink tüzostromát állja — és mégis boldog öntudattal áldozza mindenét annak a magasztos fogalomnak, melynek neve a kötelesség és lelke a Honszeretet!...

De otthon azok a szerencsétlen halandók is, kiknek saját hitvány énjük többet jelent minden eszménél. — Kikben a kötelességérzet, mely álomból öntudatra soha nem ébredő szunnyadás; a protekcióval felmentettek, a kávéházi konrádok, „el-

szörnyű mementóként érzett gyávaságból meghátrálók, — a frontiszonyban szenvedő hátsóországbeli lovagok. Most aratnak ök, kettő-három nyomorult. Nekik a háboru soha nem remélt konjunktura, melyben minden tét csak nyer s bőrzéjén az elhullott értékek felett tobzódik a novvalörök, az értéktelen emberek diadalmaskodása.

Haj, de jó volna otthon lenni. Szétnézni a harmadéve alig látott otthonban, mit csinál a család, — sokat nélkülöznek-e lelki szenvedő véreim?... Élvezni a viszontlátás örömeit, — aztán két hét után, boldog emlékek, impressziókkal teli tarsoly pogácsáiból élni megint fél — háromnegyed esztendeig, — már kinek hogy futja. — Mint jó Atyám írta egy pár hónap előtt, a fronttól hazaküldött háborus novelláim kis gyűjteményének előszavában: — „mindig az a kérdés, mit vitt magával a harcos a hazulról kapott utizsákjában. — Jó volt az megrakva lelki-táplálékkal is s a katona jól gazdálkodott vele, — úgy könnyű lélekkel, erős hittel, vidám kedéllyel állja meg helyét. Amint elfogyasztott — üdvéret vált, s a maradékból is jutott a honmaradtok együttérzőknek — ez a kis csokor, a lélek virágaiból.“

A lassan felfelé ivelő nap sugárnyalábia éppen fejemhez ért, Caruso hangja egy impozáns forteban rivalg fel, aztán csodálatos dekrescendó alatt hal el fokról-fokra... A kísértő zongora utolsó akkordja még zeng egy másodpercig, aztán a tü leszárad s a recsegő hangok illuziórontó fináléjában ugrom ki az ágyból.

De jó volt küssé elkalandozni más tájakra.

— Az ablakon át a Lokre ominózus sziklafa lánt...

— Alázatosan jelentem, tessék az irodába menni!

A kézdizsentlélekről való „irodai segéderő“, mint magát minden szolgáltra beosztott népfőlkelő atyánkia nevezní szokta, illedemesen meghajlik, mi a civil bagáznál még hazulról való megszokás, melyből ki nem vetkezett három esztendő minden drílljének hatása alatt sem: — egyébiránt ő „flieger-katona“ lévén,

csak világos, hogy orrát is magasabban hordja s bakareglama rajta nem fog. Látva pedig, hogy gazdája hangulata kielégítő, igen nagy mondhatnákját igyeckszik elárulni. Mig háttal az ajtónak, kifelé somfordál, mutatóujjával szíve felett karikákat rajzol s csendesen hümmögi:

— Merthogy én nem tudom miért, hogy minek az irodába, csak a díne-fürender ur olvasta a meldungot, aki az arzenálból szok jönni kérem, ha valakinek urlaub... izé, akarom mondani, nem tudom kérem... — és ujjaival még folyvást a mellére böködve, jókor bukik ki a szobaajtón, hogy elkerülje a feléje repülő papucsokkal való találkozást.

— Urlaub... megálljunk csak, ez az ember mond valamit! — De lám, elkezd a szívem dobogni, mint negyedik gimnázista koromban a vizsgán, mikor a kormánybiztos pont annak az oldalmak anyagából kérdezte, amit a Schwarzcz tépett ki a könyvből, mert margójára, melyen leveleztem, azt a kérdést írtam fel: — „Köbikám, hogy a nyulbör?... — Pedig itt nem lesz exámen, de ha nem csalódom, inkább szabadságlevél, — az az olyan igen soká... nagyon nehezen várt utazás — kététhet békés nyugalomra.

— A sejtés nem csalt meg! — Egyhete élvezem már a szabadság boldog békéjét. A soká nem hallott déli harangszót, a dunaparti séták kedves hangulatát. Szép asszonyok, lányok könnyű fecsegését, kiknek még most is, vagy csak most igazán probléma a toilettekérdés; — egy preferance partiet a kaszinóban, hol öreg urak ludendorfi komolysággal vitatják: — ez a frontális támadás nézetem szerint nem helyes, — Glucknak északról kellene felfejődnie és egy átkaroló mozdulattal előbb Metzet keríteni be, akkor aztán egyidőben Kövess délről, Lessingen pedig keletről vonul fel... majd én megmutatnám Fochnak... s úgy itt az asztalra, hogy az ártatlan kracherlis füvegek rémülten verődnek össze, mintha nem a Józsi pincér borralaló után nyuló keze, hanem a vastag Berta 30 és felese csapatot volna közzéjük... — a délutáni félórás siestákat, melyekben oly soká nem lehetett részem, de főleg szüleim végtele boldogságát, kik ezen a héten hat nappal tölték ki a vasárnap ünnepi hangulatát.

(Folytatjuk.)

LEGSZEBB
KARÁCSONYI
AJÁNDÉK A

TUNGSRAM BARIUM CSÓ

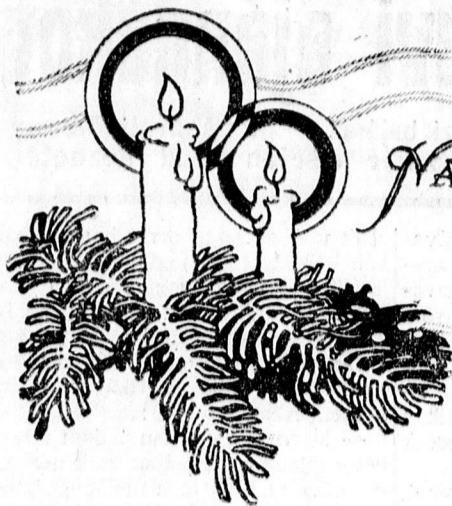
Fuvarozásokat

bárhova, költöztetéseket elcsé-
rée, tizenötödikére előjegyez, ál-
omástól ki és beszállítást, vidékre
s méltányos árban szállít:

**Központi
Fuvarozási Iroda**

Károly Ferenc József-ut 18/b.
Telefon: 4-64.
Tulajdos: Gaál Imre.

Hirdessen a
Debreceni Ujságban!

NAGYSÁGOS ASSZONYOM.....
FÉRIÉNEK ÉS FIÁNAK LEGSZEBB
ÉS LEGÉRTÉKESEBB AJÁNDÉK:
PHILIPS RÁDIÓ CIKKEK.....

FONTOSS!
 PHILIPS HÁJÓZATI KÉSZÜLÉKEK, HANG-
 SZÓRÓK STB. 6-12-18 HAVI RÉSZLETRE,
 RÁDIÓKERESKEDŐJÉNél BESZERESZHETŐK

RADIO

Mit hallgassunk karácsony ünnepén?

Budapest. 9: Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Prédikál Ravasz László püspök. 10: Egyházi zene és szentbeszéd a Belvárosi Plébánia-templomból. Szentbeszédet mond Brehm Lőrinc prelátnak-kanonok. 11:30: Evangélikus istentisztelet a Deák-téri templomból. Prédikál Raffay Sándor püspök. 12: Déli harangszó az egyetemi templomból. 12:40: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Utána: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Közreműködik Walter Rózsi, a m. kir. Operaház művésznője. Vezényel Berg Ottó karnagy. 3:30: Manchen Mariska előadása: Karácsonyi dalok. b) Manchen—Hangay: Levél a Jézuskának; c) Manchen—Nil: A mi karácsonyunk; d) Manchen—Gárdonyi C.: 4:30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Utána Balázs Árpád magyar néptáncdallamja. Kísér Magyar Imre és cigányzenekara. 5:40: Színműelőadás a Studióban. „A házitündér”, vigjáték 3 felvonásban. Írta: Dickens. Fordította: Huszár Imre. Rendezi Odry Árpád, a Nemzeti Színház örökös tagja, a Stúdió főrendezője. Személyek: Kiss Ferenc, Somogyi Erzsébet, Rózsahegy Kálmán, Várady Aranka, Sugár Károly, T. Halmy Margit, Rózsahegy Marica, Vándor Margit, Forgács Antal, Kertész Lajos. 7:25: A m. kir. Operaház előadásának ismertetése és az előadás színlapjának felolvasása. 7:30: A m. kir. Operaház előadásának közvetítése. I. „Parasztbecsület”. Melodráma egy felvonásban. Szövegét írták Targioni-Tosetti és Manasci. Fordította Radó Antal. Zenéjét szervezte Mascagni. 2.

„Bajazzók”. Dráma 2 felvonásban. Szövegét és zenéjét írta Leoncavallo. Fordította Radó Antal. Utána kb. 10:30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, sporteredmények. Majd Pertis Jenő és cigányzenekarának hangversenye a Britannia-szállóból.

KÜLFÖLD

Bécs. 10:30: Orgonajáték: 1. Bach F-dur előjáték és fuga. 2. Walter: Szabadrögtönzések karácsonyi dalok hoven: VI. szimfónia. 15: Képrádió. 15:30: Szórakoztató zene. 18: Karácsonyi legendák. 18:50: Fuvós kamarazene. 1. Spohr: Hangverseny kilenc fuvós hangszere. 2. Sekles: Fuvósszerenád. 20:05: Garzer: Tiroli karácsonyi játék című háromfelvonásos színműének előadása. Utána népszerű hangverseny.

Róma. 21:02: Ének és zenekar, közösen Reinach „Legikátlan asszonyka” c. vigjátéka.

Warszawa. 16: Lengyel táncok. Katowicéből. 17:10: Zene Krakóból.

Berlin. 18:25: Mai nagyemberek hangja. A porosz állami könyvtár felvételei. 18:55: Verdi: „Aida” c. operája.

Breslau és Gleiwitz. 12: Karácsonyi zene. 18:55: Közvetítés Berlinből.

Daventry. 22: Longstaffe: „Cinderella” c. zenésjátéka.

München és Nürnberg. 18:05: Régi karácsonyi Szűz Mária-dalok.

Mit hallgassunk

Karácsony másodnapján?

Budapest. 10: Egyházi zene és szentbeszéd a Budavári Koronázó Főtemplomból. Szentbeszédet mond Korének József dr. 11:30 Unitárius istentisztelet a Koháry-utcai templomból. Prédikál Barabás István lelkész. 12:40: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Utána: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Közreműködik Székely Mihály. Vezényel: Berg Ottó.

3:30: A m. kir. Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadássorozata. Stolp Ödön gazd. akad. tanár: „A gazda mint kereskedő”. 4: Rádió Szabad Egyetem. (Az iskolán kívüli népművelés rádióelőadása.) 1. Karácsonyi énekek a XIV. századból. Előadja a Gudimel énekkar. Vezényel Lajtha László dr. 2. „Csordások karácsonya”. Gárdonyi Géza elbeszélése. Felolvassa Janson Vilmos. 3. Karácsonyi énekek a XIV. századból. Előadja a Gudimel énekkar. Vezényel Lajtha László dr. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 5: A Mándita szalonzenekar hangversenye. 6:30: Egyfelvonásosok a Studióban. 1. „Gazi és Mercedes”. Írta Harsányi Zsolt. 2. „A szivtelen asszony”. Maurey Max után írta Göth Sándor. 7:30: Zágon István vidám karcolata: Karácsonyi örömök. 7:50: Ügetőversenyeredmények. Utána: Előadás a Studióban. Az örökszeleány. Operett 3 felvonásban. — Utána: Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye. Közben 10:45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, sporteredmények.

KÜLFÖLD

Bécs. 8:30: Latin- és német karácsonyi dalok, vegyes a Cappella-kórusra. 3. A budapesti korecsolyázóegylet és a bécsi korecsolyázóegylet jégheokimérkőzésének helyszíni a közvetítése a bécsi légpályáról. 3:30: A volt népeperai zenekar hangversenye. 6:10: A Stiegler és a Klein kamaraötös együttes hangversenye. 8:30: Bizet: Carmen című operája.

München. 7:05: Mozart Varázsfuvola című operájának előadása a müncheni Nemzeti Színházból. 10:45—0:30: Tánczene.

Róma. 9:02—11:15: O az operast. I. Mascagni: Silvano c. operája. — II. Mascagni: Alarcok c. operája.

Nápoly. 5: Zene, ének, gyermekország. 9:02: Wagner: Istenek alkonya c. háromfelvonásos operája a San Carlo színházból.

Mit hallgassunk pénteken?

Budapest. 9:15: A m. kir. Országos Tiszti Kaszinó szalonzenekarának hangversenye. Vezényel: Bertha István karnagy. 9:30: Hírek. 9:45: A hangverseny folytatása. 11:10: Nemzetközi vizsgálószolgálat. Vizállásjelentés magyarul és németül. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12:05: A rádió házikvartettjének hangversenye. 12:25: Hírek. 12:35: A hangverseny folytatása. 1: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 2:30: Hírek, eseményhírek. 3: Piaci árak és árfolyamhírek. 3:45: Fulton-rendszeri képátvitel. 4:20: Magyar-Thoma István novellái. 4:45: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés, hírek. 5: A Turáni Társaság előadása: Német József ny. min. tanácsos: „Turkesztáni népek”. 5:30: Az Első Budapesti Citera-kö. hangversenye. Vezényel: Bundschuh István karnagy. 6:30: Mit üzen a rádió? 7:30: Mocsányi László és Lakatos Tibor hangversenye. 8:40: Dr Dohnányi Ernő és Stefániai Imre kézzongorás hangversenye. 1. Mozart: D-dur szonáta. 2. Liszt: Patetikus koncert. (Concert Pathétique). Utána körülbelül 9:50: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Ifj. Radics Béla és cigányzenekarának zenéje a Dunapalota szállóból. 11: Bachmann jazz a Dunapalota szállóból.

Sodronykerítések
 Ágybetétek, Nebaeurnél
 Kétfaloni-utca 4. Telefon 15—63 sz.

PALOTAY LAJOS vegytisztító
 telepe Honvéd-u. 9/j. Üzletel: Kálvin-
 tér 5. Batthyányi-u. 26. és Hunyadi-u. 5.

Nemzeti Hitelintézet Rt.

debreceni fiókja

Bankosztály: Ferenc József-ut 44. Tüzelőanyagosztály: Debrecen nagyállomás, belső fatér.
 Telefonok: 3-50, 1-58, 6-25, 10-46.

Bankosztálya

gyümölcsöt szabad és lekötött betéteket, kölcsönöket nyújt értékpapírokra és ingatlanokra rövid lejáratra vagy törlesztéses kölcsön alakjában, vesz és elad értékpapírokat, idegen pénzeket és érméket, leszámítól váltókat, elfogad átutalásokat stb., stb. a legelőnyösebb feltételek mellett.

Tüzelőanyagosztálya

ajánl kiváló minőségű magyar és porosz szeneket, bánya és gázgyári kocszot és elsőrendű kovácszeneket, valamint elsőosztályú száraz hasábos vagy aprított tölgy és bükk tűzfát kicsinyben és nagyban, jutányosan és kedvező fizetési feltételekkel.

A vármegye népművelési bizottságának közgyűlése

Hajdúvármegye Iskolánkülső Nép-művelési Bizottsága 23-án délelőtt 10 órakor tartotta a vármegyei háza alispáni tanácskozó termében rendes közgyűlést. A tekintélyes számban megjelent helyi és vidéki tagok jelenlétében a közgyűlést Rásó István alispán-elnök nyitotta meg, ki lendületes beszéd kíséretében méltatta az iskolánkülső népművelési bizottság nemzeti szempontból is nagyjelentőségű munkáját s mint a vármegye új alispánja megértő anyagi és erkölcsi támogatását helyezte kilátásba.

Az új alispánt — mint a bizottságnak elnökét — Vasady Lajos kir. tanfelügyelő, ügyvezető elnök üdvözölte.

A közgyűlés majd a tárgysorozat egyes pontjaival kapcsolatos ügyeket tárgyalta le. Balla Ernő a vármegye népművelésügyi titkárnak jelentése szerint az 1929/30. tanév folyamán Hajdúvármegye községeiben és városaiban 1549 ismeretterjesztő előadást, 13 analabéta, 8 elemi és 2 általános ismeretterjesztő tanfolyamot szervezett meg a bizottság. Munkájának hathatós eredményeket biztosítanak a vallás- és közoktatásügyi minisztérium által adományozott rádiók, gramofonok és népkönyvtárak, melyek, mint a népművelés kiváló segédeszközei a tanárakon, falukon és városokon lelkes hirdetői a magyar kulturának.

A vármegye mint a múltban, úgy ezen munkaév folyamán is a népművelés összes költségeit a legnagyobb készséggel bocsátja a bizottság rendelkezésére.

A debreceni „Polgári és Gazdakör” bálja

A debreceni Polgári és Gazdakör január 11-én este fél 9 órai kezdettel rendezi meg az Arany Bika dísztermében a hagyományos gazdabálját. A fővédnökséget gróf Bethlen István vállalta el. Az előjelekből ítélve az idény legsikerültebb táncmulatságainak egyike lesz, melynek előkészítésén Balogh István elnök vezetésével nagyszámu rendezőgárda fáradozik, hogy minden tekintetben kiemelkedő eseménye legyen az idei farsangnak. A bál fényét nagyban emeli, hogy azon védnökei: dr. Hadházy Zsigmond főispán, dr. Vásáry István polgármester és dr. Baltazar Dezső ref. püspök családok körében vesznek részt. Tekintettel a jótékony célú táncmulatság zártkörű voltára, ígyeket csak meghívók felmutatása mellett bocsát a rendezőség az érdeklődők rendelkezésére, ennél fogva a rendezőség felkéri mindazokat, kik tévedésből meghívót nem kaptak, annak átvétele végett jelentkezzenek a Polgári és Gazdakör helyiségében, Piac-utca 7. sz. A zenét Kiss Béla országhoshrú cigányprimás teljes zenekarával együtt szolgáltatja. A meghívók kézbesítésének elküldését már a vigalmi bizottság megkezdette.

BOROEVICS VOLT HADSEGÉDJE SZERVEZTE A SZERB KIRÁLY ELLENI ÖSSZEESKÜVÉST

Belgrád, december 24.

A reggeli lapok szerint a zágrábi összeesküvés ügyében végzett nyomozás kiderítette, hogy az összeesküvést Bekics volt osztrák-magyar hadseregbeli ezredes kezdeményezte. Bekics annak idején Boroevics Szvetozár vezérezredes hadtestében intendáns volt.

Gyapju fonalak, Gobelin képek és terítők.
Smyrna, Perzsa, Kelim anyagok ●●●●
KERÉKGYÁRTO KÉZIMUNKA IPAR
A kis rezssivel dolgozó cég kis
haszonnal áral ezért a legolcsóbb
Szent Anna-utca 6. szám.

A régi kilenc helyett tizenhárom állategészségügyi körzetre akarják felosztani Debrecen területét

Három-három részre osztják a horthobágyi és elepi állategészségügyi körzeteke. A mezőgazdasági bizottság javaslata a közgyűlésnek

(A Debreceni Ujság tudósítójától)

Debrecen 166 ezer holdas területét mintegy 35 évvel ezelőtt állategészségügyi szempontból a földművelésügyi kormány engedélye alapján 9 kerületre osztották. A felosztásra azért volt szükség, hogy ha az egyik kerületben valamilyen állatbetegség fordul elő, emiatt ne kelljen az egész város területén elzárni az állatforgalmat. Egy-egy ilyen kerület külön községeként megy. Mindig csak azt a kerületet zárják le, amelyben fellép valamilyen állatvész.

Ilyen állategészségügyi körzet a horthobágyi 236 négyzetkilométer területtel. A 2-ik állategészségügyi körzet az elepi 190 négyzetkilométeres kiterjedéssel. A többi kisebb körzet az ondódi 109, a macsi 45, a belvárosi 43, a Csere 116, Haláp 109, a város déli része 42 és a Szepes 59 négyzetkilométeres területtel.

A felosztásból látni, hogy vannak olyan kerületek, amelyek kiterjedésére 100 négyzetkilométernél kisebbek, de vannak olyanok, amelyek 100 négyzetkilométernél sokkal nagyobbak. Az elepi körzet például 190, a horthobágyi pedig megközelítőleg 240 négyzetkilométer.

A város gazdaközönsége már régóta szerette volna, ha a nagyobb állategészségügyi körzetekeket, amelyekben nagy az állatállomány, a város felosztotta volna. Ez vezette aztán a város mezőgazdasági bizottságát, hogy ebben a kérdésben mozgalmat indítson.

Az állategészségügyi körzetekeket új beosztása érdekében a napokban dr. Vass Károly tanácsnok elnöklétével értekezlet volt a városházán, amelyen a gazdaközönség képviselőiben Jóna István törvényhatósági

bizottsági tag, a Debreceni Gazdasági Egyesület elnöke jelent meg. Ott voltak még Pásztor Ferenc földbírtokos, Czelóth János állategészségügyi tanácsos, Kis Lajos városi állatorvos és az érdekeltségek képviselői.

Az értekezleten a gazdák nevében Jóna István kifejtette, hogy azok a területek adják éppen a legnagyobb kiterjedésű állategészségügyi körzetekeket, amelyekben igen nagy az állatállomány. S így fordulhatnak elő olyan esetek, hogy ha a Kösülszeg környékén valamilyen állatvész üt ki, akkor állatforgalom tekintetében le kell zárni az egész kerületet.

A kérdést minden részletében megvitatott az értekezlet tagjai. Végül az érdekeltek úgy döntöttek, hogy csak az első és második állategészségügyi körzetekeket kell felosztani s a többi hét körzet maradjon a régiiben. Az értekezlet döntése szerint a régi 1-ső kerületet 1. Ohat és Telekháza (határ a tiszafüredi és csegei ut) kerületre 2. a zámai körzetre, amely a füzesabonyi vasúttól délre a Horthobágy folyóig terjedne és a 3. a füzesabonyi vasútvonaltól északra fekvő határt foglalná magában, kell felosztani.

A régi II-ik körzetet is három részre osztanák fel. Az 1. lenne a Hegyesi kerület, a Nagyhegyessel, Kishegyessel és Czuczával, a 2. az elepi-kösülszegi kerület, amelynek határa a Karacs folyó lenne, a 3-at pedig maga a Horthobágy alkotná.

Ezek szerint a régi 9 állategészségügyi körzet helyett 13 kerület alakulna a város területén. Ilyen értelmű javaslatot fog a mezőgazdasági bizottság a közgyűlés elé terjesztani.

Megnyílt a „Népház”-ban a csecsemő- és gyermekkorház

Egy hónap óta működik a Szülönök Otthona

Egy héttel ezelőtt, december 18-án, szerdán nyílt meg a „Népház”-ban a város gyermekkorháza. A Stefánia Gyermekvédő Szövetség ugyanis az egész városban közel 7 ezer gyermeket és csecsemőt tart a védőintézetek révén gondozása alatt, s már régóta szüksége mutatkozott annak, hogy a Stefánia gondozásában lévő beteg gyermekek és csecsemők részére kórház is álljon rendelkezésre. A gyermekklinika egyes osztályai ugyanis állandóan zsúfolva vannak betegekkel, kórház pedig nincs, ahol helyet tudnának adni a beteg gyermekeknek is. Ezen a hiányon akart segíteni a város és a Stefánia Szövetség a pár nap óta működő csecsemő- és gyermekkorház megnyitásával.

Az új kórházat a „Népház” I-ső emeletén rendezték be. Itt 9 körte-

rem áll a betegek rendelkezésére. — Ugy a csecsemő-, mint a gyermekosztályon a fertőző betegek részére elkülönítő szobákat rendeztek be. Az orvosok részére rendelészoba és laboratórium van. A kórház 40 ágyas. Minden helyiségében ragyogó tisztaság van.

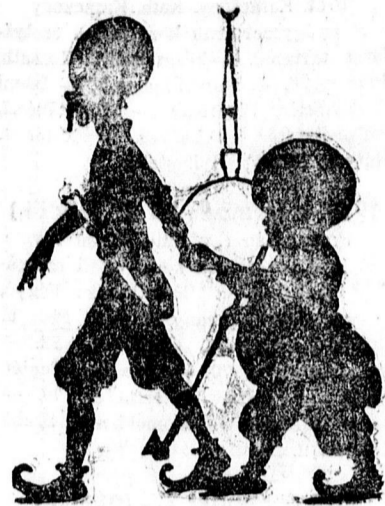
A napokban érkezett meg a népjóléti és a belügyminisztériótól a kórház megnyitásának a jóváhagyása s a miniszterek leiratukban megadták a kórháznak a nyilvánossági jogot. Az új kórház igazgatófőorvosa dr. Hutiray József, bőrgyógyász szakorvosa pedig dr. Dóczy Gedeon egyetemi tanársegéd.

Már a megnyitás napján több gyermeket és csecsemőt vettek fel a kórházba s azóta napról-napra emelkedik a betegek létszáma.

A „Népház”-ban lévő egészség-

Vigest! Az Apolló mozgóban december 28-ig.

Zoro és Huru

a Perzsavásáron!

ügyi és népjóléti intézmények egy hónappal ezelőtt egy másik intézménnyel is gyarapodott. Ugyanis a város és a Stefánia Szövetség áldozatkészsége folytán sikerült megnyitni a Szülönök Otthonát. Ennek az intézménynek a létesítésére is nagy szükség mutatkozott már. Ez is a „Népház” I-ső emeletén, a bal-szárnyon kapott helyet. Ragyogó tisztaságú betegszobák várják a felvételre jelentkező anyákat. Az ingyenes helyen lévő közös termekben vannak, míg azok, akik a napi ellátásért és gondos orvosi kezelésért 2 és fél pengőt fizetnek, külön szobákban kapnak helyet. A megnyitása óta a Szülönök Otthonába 29 betegfelvétel volt.

A Szülönök Otthonának dr. Berencsy Zoltán a főorvosa s dr. Grósz András az osztályorvos. Ugy a gyermek- és csecsemők otthonában, mint a Szülönök Otthonában Miklóssy Agnes védőnő gondoskodik a betegek ápolásáról. Mind a két intézménynek a Debreceni Közjótékonyági Egyesület a fenntartója. A város részéről Bíró Jenő, a Népjóléti Hivatal igazgatója áll a két nagyjelentőségű intézmény élén, aki sok fáradsággal és odaadással gondoskodik a csecsemő- és gyermekkorház és a Szülönök Otthona betegeiről.

MERÉNYLET BUENOS-AYRES-BEN

Buenos-Ayres, december 24.

Egy ismeretlen ember három revolverlövést adott le Iroboyon köztársasági elnökre. A golyók nem találtak. A merénylőt agyonlőtték.

TRAGIKUS KÖRÜLMÉNYEK KÖZÖTT MEGHALT A LEGNAGYOBB DÁN TÖRTÉNÉSZ

Kopenhága, december 24.

Bugge Sándor dr. az ismert történészt tegnap az egyik kopenhágai utcában eszméletlenül találták. Beszállították a rendőrszobába, ahol egy óvatlan pillanatban nekiesett a kályhának és olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy a kórházban, ahova beszállították, az éjszaka folyamán meghalt.

Kocsitáblák

korcsolyák, kályvaavédők

Nagy Jánosná

Csapó-utca 77. sanyarsarok.

HIREK

1929. december 25. (szerda)

Prot. Karácsony. Kath. Karácsony
A gyógyszerárak közül éjjeli szolgálatot tartanak a következők: Kossuth, Piac u. 26. — Nap, Piac u. 3. — Isteni Gondviselés, Petőfi-tér. — II. Rákóczi, Külsővásártér. — Csillag, Árpád-tér 1. Mátyás király, Nyilastelep.

1929. december 26. (csütörtök)

Prot. István I. v. Kath. István I. v.
A gyógyszerárak közül éjjeli szolgálatot tartanak a következők: Kigyó, Piac u. 30. — Arany Angyal Piac u. 40. — Reménység, Csapó u. 22. — Sas, Hatvan u. 70. — Bocskay, Cegléc u. 22. — Tisza, Péterfia u. 76. — Szent Háromság, Homokkert, Szabó Kálmán u. 14.

1929. december 27. (péntek)

Prot.: János Kath.: János.
A gyógyszerárak közül éjjeli szolgálatot tartanak a következők: Magváltó, Piac-utca 15. Arany Egyszaru, Kossuth-u. 8. Murasz, Piac-utca 72. Magyar Korona, Péterfia-u. 80. Nádor, Szent Anna-u. 66. Csokonay, Mester-u. 43. Arany János, Csapó-u. 66.

IDŐJÁRÁS

Hazánkban ma reggelre általános havazás indult meg.

Budapesten 24-én délben a hőmérséklet —3 fok Celsius.

Jóslat: Továbbra csapadékos idő várható, egyelőre még havazással; később enyhülés várható.

Karácsony (1929.)

Karácsony este... szent Karácsony este!
Örök mosolygó égi tiszta fény!
Hát újra, itt vagy s újra, újra megtörsz
A titkon omló könnyek tükörén!
A boldogságnak nincs még félsze nálunk
Gyászba jár itt folyton a jelen!...
A szeretetnek örök Istenéhez
Csak sóhajtt küld én tépett Nemzetem!

Tíz év!... Ó mennyi, mennyi év lepergett,
S csak mind mélyebben szállt reánk a gyász;
És bus kérdést hoz csak az „angyal ének”:
Hogy van-e még ki mi reánk vigyáz?...
El-e még egy szent, örök igazság,
Mely fölgyul egyszer, fénnel fölragyog!
Vagy sorsunk: zuzott sajkaként lebegni,
Mig átkarolnak lassan a habok.

Már nem hiszünk az éjjeli harangnak:
Hogy földre szállt az égi szeretet!
Bus, tört reménnyel haldokolva ég itt
A kétkedő hit szíveink felett!...
És összezúva, roskadozva lépünk,
Míg félve sejtjük: éjszakánk örök;
Mert nem vigyázza sorsunk senki, senki,
A ránk tekintő csillagok fölött!

Vad, zord pribékhad gyáva rabbilincsen
Letörve senyved, pusztul a magyar!
S mit fénybe irt „Klió” ez ősi népről,
Ma mindent csendes, néma gyász takar;
Sötétlő cipruslomb ezer babérja
És bus halálra ítelt hős fajunk:
De szent Karácsony éjén fölkiáltunk:
Ne még nagy Isten!... élni akarunk!

Karácsony este!... Szent Karácsony este:
Örök mosolygó égi tiszta fény!...
A szent, örök nagy, édes magyar álmot,
Hintsd el e tépett Nemzet bus szívént!...
Gyujts uj hitet, hogy az igazság él még,
Hogy nem dől sirba minden ősi jog;
Hogy tegy Karácsony-éj harangszaván tul
Fény borul reánk s virradni fog!

Zivuska Andor.

Az ünnepi könyvpiac szenzációja a „Karácsonyi Könyv”,

amelyet a mai nappal már megkezdünk kézbesíteni a „Debreceni Ujság—Hajdúföld” előfizetőinek.

Teljesen díjtalanul

küldi meg kiadóhivatalunk az 1930. évi naptárt, értékes irodalmi cikkekkel s nagyszámu gyakorlati utmutatót tartalmazó ajándékkönyvünket, amelynek külön meglepetése az új magyar irodalom kimagasló reprezentánsának,

Bibó Lajosnak

megragadóan érdekes és finom lelkrajzával lenyűgöző regénye, a

„Kétlelkű szerelem”

A „Debreceni Ujság—Hajdúföld” teljesen ingyenes karácsonyi ajándéka csak lapunknak a vidéken páratlanul álló nagy példányszáma mellett, komoly áldozatokkal volt biztosítható előfizetőink számára. De kiadóhivatalunk ezenfelül arról is gondoskodott, hogy ugyancsak teljesen díjtalanul bárki hozzájuthasson

ehez a fővárosi nivóu karácsonyi ajándékhoz.

Aki lapunkra január elsejével előfizet, annak a Karácsonyi Könyvet épp úgy megküldjük, mintha már karácsonykor táborunkhoz tartozott volna.

Azt hisszük, a mai nehéz gazdasági viszonyok között minden lehető elkövetünk, hogy olvasóinkat kellemes és értékes karácsonyi ajándékkal lepjük meg. Reméljük, hogy a „Karácsonyi Könyv” hatékony eszköz lesz annak a meleg baráti és bajtársi kapcsolatnak továbbépítésére, amely lapunk és olvasóink között hosszú évek óta fentáll.

Ennek a nemes magyar baráti hűségnek jegyében juttatjuk el olvasóinkhoz karácsonyi köszöntésünket és kívánunk boldogabb ünnepeket, boldogabb jövődet.

A „Debreceni Ujság—Hajdúföld” szerkesztősége és kiadóhivatala.

ISTENTISZTELETI REND ELSŐ NAP KARÁCSONY

A ref. templomokban:
Nagytemplomban d. e. 10 órákor prédikál dr Baltazár Dozso püspök, ágendázik dr Révész Imre, d. u. 5 órákor Benke Tibor. Kistemplomban d. e. 9 órákor prédikál Uray Sándor, ágendázik Szele György, d. u. 5 órákor Sarkadi Károly. Kossuth-utcai templomban d. e. 10 órákor prédikál Csikesz Sándor, ágendázik Baja Mihály, d. u. 5 órákor Horváth Árpád. Árpádtéri templomban d. e. 10 órákor prédikál K. Kiss László, ágendázik Magyar Bertalan, d. u. 3 órákor Sarkadi Károly. Ispotály templomban d. e. 10 órákor prédikál Molnár Ferenc, ágendázik Szabó Gyula, d. u. 5 órákor vitéz Marton János. Homokkertben d. e. 10 órákor prédikál és urvacserát oszt dr Ferenczy Gyula, d. u. 3 órákor vitéz Marton János. Szegegyházban d. e. 10 órákor prédikál és urvacserát oszt Márki Kálmán. Nyilastelepen d. u. 3 órákor Madar Zoltán. Wolaffka-telepen d. u. 3 órákor prédikál és urvacserát oszt dr Ferenczy Gyula. Csapókerthben d. e. 10 órákor prédikál és urv. oszt Bagdy Dániel. Bánken Sípss Imre. Fancsikán Vajda László, Macson Konrád Zoltán. Nagycserén Kalas Ferenc. Hegyes, Elep, Halápon Papp Imre, Haláp Kántor József. Ondód-Kádárdílon Halász András. Szepesen dr Erdélyi S. Hármashegyben Kalas Ferenc. Nyulási barakban d. e. 10 órákor Szabó Géza. Köntösgáton d. u. 8 órákor préd. és urv. oszt Uray Sándor. Belsőhaton Felker János. Kőszélszegen Kovács József.

Karácsony másodnapján:

Nagytemplomban d. e. 10 órákor prédikál dr Révész Imre d. u. 5 órákor Sarkadi Károly. Kistemplomban d. e. 9 órákor prédikál Horváth Árpád, 11 órákor Benke Tibor, d. u. 5 órákor vitéz Marton János. Kossuth-u. templomban d. e. 10 órákor prédikál Sarkadi Károly, d. u. 5 órákor Benke Tibor. Árpádtéri templomban d. e. 10 órákor prédikál vitéz Marton János, d. u. 3 órákor Horváth Árpád. Ispotály templomban d. e. 10 órákor prédikál Kiss Sándor d. u. 5 órákor Horváth Árpád. Homokkertben d. e. 10 órákor prédikál dr Ferenczy Gyula. Ondód—Vedresd. d. e. -0 órákor prédikál Halász András. Ebesen dr Erdélyi S. Pácon Sípss Imre. Pallagon Uray Sándor.

A róm. kath. templomban:

December 25-én, karácsony ünnepén: Reggel 6 órákor pástornise, 8 órákor piarista diákmise, 9 órákor minden félórán. Dél előtt fél 10 órákor ünnepélyes főpapi mise, utána szentbeszé-

det mond dr Lindenberger János apótoti kormányzó, pápai prelátus. Utolsó mise fél 1 órákor. Délután fél 4 órákor vecsernye, prédikál Kovács Sándor, a Katholikus Figyelő szerkesztője.

December 26-án, Szent István első vértanu ünnepén: Rendes ünnepi szentmiserend. Misek minden félórán, 8 órákor piarista mise, fél 10 órákor nagymise. Predikál dr Bartyik Mátyás. Utolsó mise fél 1 órákor.

A görög szertartású róm. kath. templomban:

December 25-én, karácsony ünnepén: Reggel 7 órákor reggeli Istentisztelet, 8 órákor diákmise, 9 órákor katonamise a görög és latin szertartású róm. kath. katonák részére, 10 órákor nagymise, utána szentbeszédet mond Papp Gyula parochus, szentszéki tanácsos. Utolsó mise fél 12 órákor. Délután 3 órákor vecsernye, keresztény oktatást tart Orosz Bálint segédlelkész.

December 26-án, Szűz Mária emlékeztetének ünnepén: Rendes ünnepi szentmiserend. Reggel 7 órákor reggeli Istentisztelet, 8 órákor diákmise, 9 órákor katonamise a görög és latin szertartású róm. kath. katonák részére. 10 órákor nagymise, utána szentbeszédet mond Orosz Ágoston vallásoktató lelkész. Utolsó mise fél 1 órákor. Délután 3 órákor vecsernye.

December 27-én, Szent István vértanu ünnepén: Rendes ünnepi miserend. Reggel 7 órákor reggeli Istentisztelet, 8 órákor diákmise, 9 órákor katonamise, 10 órákor nagymise, utána szentbeszédet tart Papp Gyula parochus, szentszéki tanácsos. Utolsó mise fél 12 órákor. Délután 3 órákor vecsernye.

Az evang. templomban:

December 25-én, karácsony első napján d. e. 10 órákor istentisztelet: Rapos Viktor. D. u. 5 órákor istentisztelet: Rapos Viktor.

December 26-án, karácsony másodnapján d. e. 10 órákor istentisztelet: Wolf Lajos. — Ünnep mindkét napján a d. e. istentisztelet után urvacseraosztás.

Unitárius templomban:

Unitárius Istentisztelet. Ünnep másodnapján d. e. 10 órákor a hatvan-utcai templomban prédikál és urvacserát oszt Józán Miklós püspöki vikárius. Istentisztelet után — a gondnoki hivatalban — presbiteri ülés lesz.

Istentisztelet a baptista imaházban. A Szappanos-utca 23. alatt levő baptista imaházban szerdán d. e. fél 9—9-ig imaáhitat, 9—10-ig prédikáció, d. u. 6—7-ig evangélizálás, fél 8—9-ig gyermekünnepély a karácsonyfa alatt szavaltat, ének és zenekari számokkal.

Továbbá csütörtök d. e. fél 9—9-ig imaáhitat, 9—10-ig prédikáció, d. u. 6—7-ig evangélizálás.

— A hus teltsége, májtájéki fájdalom, emésztési nehézségek, gyomor-bélhurut és sárgaság a természetes „Ferenc József” keserűvíz használatával megszüntethetők és az agy, a szem, tüdő vagy szív felé irányuló vértolulások ellensúlyozhatók. Gyomor- és bélspecialisták igazolják, hogy a Ferenc József vízzel, különösen az ülő életmód következtében jelentkező bajoknál, nagyon kedvező eredményeket érnek el. A Ferenc József víz kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

ÉJFÉLI MISEK DEBRECENBEN.

Karácsony vigíliáján lélekemelő keretek között folyt le a debreceni római katolikus egyház éjjeli miséje. A Szent Anna-utcai templomot már 11 óra után szorongásig megtöltötte a hívőközönség s a meg-megújuló harangozásra a magyar közönség ezrei igyekeztek a templom felé. Pontban éjfélok dr. Lindenberger János apostoli kormányzó, pápai prelátus a helybeli papság teljes aszisztenciája mellett nagymisét pontifikált, miközben a közönség a „Mennyből az angyal” és a „Pásztorok, pásztorok” ósregi magyar egyházi énekeket énekelte. Ugyancsak éjjeli mise volt a görög szertartású római katolikus templomban is, ahol Papp Gyula parochus, szentszéki tanácsos celebrálta a szentmisét.

— Eljegyzés. Zalánkeményi és sajkakazi Kokas Klárát Kokas Nándor polgári iskolai igazgató leányát, a kitűnő iparművésznőt eljegyezte Jékei Balogh György dr törvénytudó tanácsos, néhai Balogh Zsigmond törvénytudó tanácsos fia.

— A Katholikus Legényegylet szilveszteri táncmulatsága. A Katholikus Legényegylet az utolsó napján, Szilveszterkor táncmulatságot rendez az Angol Királynő zöld termében, amelyre az érdeklődő közönséget és az egylet pártoló tagjait ezután is meghívja a vezetőség. A Katholikus Legényegylet táncmulatságai mindenkor a legteljesebb siker jegyében folytak le és hisszük, hogy a változatos mókaságokkal tarkított estély ezúttal is nagy és élkelő közönséget fog vonzani.

— Megnyílt a központi korcsolyapálya Szappanos-utca 19. alatt, tükör sima jég, kellemes melegedő, elsőrendű kiszolgálás a legolcsóbb belépőjegy mellett.

— Eljegyzés. Tóth Sándor m. kir. honvéd szakaszvezető eljegyezte Kapitány Bözsike urlányt. Minden külön értesítés helyett.

— A Katholikus Otthon tagjainak kellemes karácsonyi ünnepeket kíván az igazgatóság.

— Adományok. Lapunkban hirdett szegény szerelős család részére a tegnapi napon a következő adományok érkeztek kiadóhivatalunkba: N. N. egy csomag, N. N. 5, N. N. 2, Csomor Gyula 4, dr Tervey Tamás 1, Földes Elek tanító 1 pengő és élelmiszerek.

— Cégtáblát, szobát és butort olcsón fest Szathmáry, Széchenyi-utca 6. szám.

Deutsches Töchterheim,

Graz, Klosterwiesgasse 34. Voriglicher Sprach- Musik- und Nähunterricht im Hause. Heim für studierende Mädchen. Sehr gute Verpflegung. Mässige Preise.

A mozgósínházak közleményei:

APOLLO

Szerdától—szombatig:
V i g e s t i

Zero és Huru legjobb kalandjai:

A perzsa vásáron

Egy különös szöveg rejtelmei 8 vidám felvonásban.

Kísérők:

Jó a turistáknak és Viktor mint piktör, bohózatok.

VIGSZINHÁZ

Szerda és csütörtök:
Korunk legnagyobb és legremekőbb világfilmje!

Kortész Mihály mester rendezése:

A Noé bárkája

A vérzőn és vízzőn drámája 11 felvonásban. Főszereplők: Travis Jafe (George O'Brien), Maria (Mirjan) Dolores Costello, Nickoloff (Nephilim) Noeh Beery. A pap (Noé) Paul Mc Allister.

Kísérők:

Paramount világhíradó és Az egész csak komédia, bohózat. Előadások kezdete: ünnepnapokon: 4, 6 és 8, hétköznap 6 és 8 órákor. Pénztárnyitás ünnepnapokon d. e. 11, d. u. 3, hétköznap d. u. 5 órákor.

Jönnek péntektől Vigszínházban: A floridai szűz. (Elinor Glyn világ-hírű regénye, 9 felvonásban.) Főszereplők: Billie Dowe és Rod La Rocque. Megelőzi: Maryd ne hagyj magad! (Colleen Moore legjobb vígjátéka, 10 felvonásban.) — Vasárnap-tól Apollóban: Az éjszaka lovagja. (Edgar Wallace bűnügyi drámája.) Főszereplők: Billie Dowe és Bert Littel. Megelőzi: A makrancos menyecske. (C. Cecil de Mille produkciója 6 felvonásban.) Főszereplők: Jacqueline Logan és Clive Brook.

METEORBAN

Szerdán, karácsony napján:

Kelet titkai

Keleti történet 11 felvonásban Petrovich Szvetiszlav és Marcella Albanival.

Kísérők:

Két és fél testőr, bohózat, Előadások: 3, 5, 7 és 9 órákor.

Csütörtökön, karácsony második napján:

Két ságer egyszerre!

A sivatag liloma

Szerelmi dráma 8 felvonásban Lillian Gisch és Lars Hansonnal és

Az arany hiénái

Kalandos történet 7 felvonásban Tim Mc Cay és Dorothy Sebastiannal. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órákor.

— Az orvoskari „Csaba” bál. Im-már évtizedes hagyományhoz híven az idén is februárius elsején rendezi meg a debreceni orvoskari „Csaba” B. Egyesület szokásos bálját. Az egész Tiszántul uri társadalmának találkozója ez az estély, melynek állandó sikerét előkelő tözspublikuma már előre biztosítja. A klinikai orvosbál és a B. Egyesület vezerségéből már megalakult az 1930. évi bál rendezőbizottsága. Ezek időt, fáradságot nem kímélve már most arra törekcsenek, hogy az ideai bál szezon legkimagaslóbb, legelittebb báljává tegyék: a debreceni „Csaba” B. Egyesület orvosbálját. A védnöki felkérések már az ünnep után megkezdődnek. A bál rendezősége, melynek élén dr. Tóth, dr. Vanik tanársegédek és Ludány o. h. állnak, nagy súlyt helyez arra, hogy a bál kedves közönségét annak mikéntjéről a hírlapokban jóelőre tudósítja.

Egy év a debreceni futbal sportban

Ha visszapiantunk a debreceni amatőr futball elmúlt esztendejére, jóleső örömmel kell megállapítanunk, hogy olyan fejlődést ért el, ami a legteljesebb megelégedéssel föltheti el az amatőr sport híveit s ez a fejlődés olyan rohamos volt, amire tekintetbe véve a szétválasztás utáni idők stagnálását, őszintén szólva, senki sem számított. A Bocskay feléledése után a debreceni amatőr futball szinte teljesen a jelentéktelenségbe süllyedt. A közönség elpártolt tőle, a szebb, izgalmasabb s természetéből folyólag jobb sportot nyújtó professzionista futballt támogatta egyedül. A közönség érdeklődésének hiánya elsősorban az anyagiak terén érződött meg, hiszen, ahol közönség nincs, ott bevétel sincsen s mivel a mecénások is egyik napról a másikra eltűntek, az amatőr futball a legnagyobb szegénységbe került. Lassan megfogyatkozott a vezetők tábora is, már-már maga, az amatőr futball ugy érezte, hogy halálra van ítélve, hiába minden igyekezet, eredményt elérni úgy sem lehet.

Ez a kishitű felfogás hamarosan át-ragadt a játékosokra is. Mindinkább kevesebben jártak tréningre, az utánpótlás mindinkább kevesebb lett s hamarosan eljutottunk odáig, hogy a kerületben a debreceni egyesületek csak harmadsorban, a nyíregyházi és a kiskvárdai egyesületek után következtek. Így tartott ez három esztendőn keresztül. A nyíregyházi és kiskvárdai egyesületeknek olyan behozhatatlan előnyük volt a debreceni egyesületek előtt abban, hogy nem veszítették el közönségük támogatását egy Bocskay miatt,

hogy nagyon kétséges volt az, hogy a debreceni egyesületek meg tudjanak küzdeni ezzel a nagy hendikeppel, amit a Bocskay működése jelentett.

Ez a kishitűség ebben az esztendőben szinte teljesen eltűnt. A debreceni egyesületek elhatározták, hogy nem adják fel ezentúl a hegemonia kérdését küzdelem nélkül, mint ahogy azt az előző esztendőben tették, hanem minden erejükkel azon lesznek, hogy bebizonyítsák, hogy a debreceni amatőr futballt elparentálni nem szabad s megmutatják azt, hogy a bajnokság kérdése még nincs elintézve a startnál, hanem azért minden erejükkel küzdeni fognak a debreceni egyesületek is. Ez a törekvés eddig a legszebb sikert mutatja. A DKASE egy pontvesztéssel fejezte az őszi fordulót s még két másik debreceni egyesület is olyan szép eredményt tud felmutatni, a DEAC és DVSC, melyek egyenlő esélyeket táplálhatnak a tavaszi fordulóra a két vezető nyíregyházi egyesülettel, a NyKISE-vel és a NyTVE-vel. Ez a négy egyesület majdnem egyformán áll. Már az első esztendő eredménye eddig olyan szép, ami a legteljesebb elismerést váltja ki a debreceni egyesületek vezetősége és játékosgárdájával szemben. Reméljük, hogy ez az ideai fellángolás nem marad szalmaláng, hanem a szisztematikus komoly munka első jelei csak.

Hogy a komoly munka meghozza a gyümölcsét, az nemcsak a bajnoki tabellán tűnik ki, hanem igen fontos eredménye az is, hogy a közönség már újra kezdi az amatőr futballt ismerni, már újra kezd érdeklődni

BUICK WHIPPET

folyó évi típusu csukott
uj automobilok és egy
üzemképes FORD-
kocsi képviseltek likvi-
dálása miatt

önköltségi áron

és a legkedvezőbb fize-
tési feltételek mellett eladók.

Műszaki és Kereskedelmi Társaság

Horváth és Miklós

Debrecen, Hunyadi-utca 17-19. sz.

Sürgönycim: MÜKETÁR.

TELEFON: 4—45.

MICHELIN STOCK.

CASTROL OLAJÁLLOMÁS.

URÁNIA

TELEFON: 12-51

Szerdától.

Jegyelővétel telefonon is.
Pénztárnyitás 10 órákor.Előadások kezdete karácsony napján:
3, 5, 7 és 9 órákor.

A MOSZKVAI TÁNCOSNÓ

10 felvonásban.

Főszereplője: Dolores del Rio.

NEM NŐSÜLÖK

Szenes Béla vígjátéka filmen 8 felv.

iránta s ennek a következménye pedig igen értékes, hiszen az anyagi gondoktól való mentesítést jelentheti. Igaz, hogy itt még nem állunk azon a fokon, ami okvetlen szükséges, azonban nem szabad elfelejteni azt, hogy a közönség kegyét visszanyerni sokkal nehezebb, mint elveszteni. Meg vagyunk arról győződve, hogy ha az egyesületek az összel megkezdett komoly s eredményes munkát tavasszal tovább folytatják, a közönség érdeklődését fokról-fok-ra vissza fogják nyerni s ebben az esetben viszont reméljük, hogy az amatőr futball bajnokságaiban Debrecen vezető helyét elvitatni lehetetlen lesz.

— December 29-én Széchenyi István dolhai lelkész prédikál az Ispóty templomban. Ismeretes, hogy a mikespécsi ref. presbitérium tagjai a múlt vasárnapon az Ispóty templomban meghallgatták azoknak a debreceni segédlelkészeknek a prédikációit, akik a mikespécsi lelkészi állásra pályáztak. Mint értesülünk, Széchenyi István dolhai ref. lelkész, aki jelenleg a megszállott területen lelkészkedik, szintén benyújtja a pályázatát. S minthogy a karácsonyi ünnepek alkalmából szülei meglátogatására Debrecenbe érkezik, december 29-én, vasárnap délelőtt kíséretében prédikálni fog az Ispóty templomban. Mint értesülünk, az istentiszteleten megjelennek a mikespécsi presbitérium tagjai is.

— Schaff tánciskolájában a Korona dísztermében az új táncanfolyam január 6-án, hétfőn kezdődik. Gazdálkodó ifjak részére 5—7 óráig, iparos ifjak részére 8—10 óráig.

— A csapókerti Olvasókör 25 éves jubileuma. A Csapókert és környéki lakosságának nemzeti, kulturális és társadalmi törekvéseit szolgáló Olvasókört 1904-ben lelkes csapókerti és belső városi lakosok Kovács János vallásosító lelkész kezdeményezése és vezetése alatt alakították meg. Az egyesület a maga elé tűzött feladatokat híven igyekezett megvalósítani. A kör jelenlegi vezetősége ez évfordulót egy ünnepi közgyűléssel ünnepli meg, mely december hó 25-én délután 4 órákor tartatik meg a kör helyiségében. Ezt megelőzőleg a körtagok zászló alatt az árpádtéri templomba vonulnak a délutáni 3 óras istentiszteletre. Az ezután megtartandó ünnepi közgyűlésen a Kosuth Dalkör több énekszámmal szerepel, az ünnepi beszédet dr. Hegy-megi Kiss Pál, a kör diszelnöke fogja tartani, a kör 25 éves történetét Ary Károly főjegyző olvassa fel. Ugyanaznap este 8 órai kezdettel jubileumi táncmulatság is lesz a kör székházában, mely reggel 4 óráig tart. Beleptidij 1 P 20 f és az adó. Az érdeklődő közönséget ezutal is meghívja az elnökség.

Az Uránia ünnepi műsorán

a dráma:

Dolores del Rio: A moszkvai táncosnő.

a vígjáték:

Nem nősülök (Szenes Béla darabja filmen.)

— Az Előörs karácsonyi száma. Az Előörs, vitéz Bajcsy Zsilinszky Endre nagyszerű, magyar nacionalista lapjának karácsonyi száma szerfelett gazdag és változatos tartalommal jelent meg a karácsonyi újságpiacon. Háry János cím alatt vitéz Bajcsy Zsilinszky Endre ír vezércikket, amelyben a tőle megszokott hatalmas publicisztikai készséggel és szinte egyedülálló magyar éleslátással mutat rá a csákvári parasztkor Háry János előadásának nagyszerű magyar értékeire és annak jelentőségére. Rendkívül érdekes riportot ír Simon Zoltán Esze Tamás országából... Országos feltűnést érdemel a „Horvát-olasz paktum” című cikk. Aitay József a magyar-lengyel barátságról ír, Julier Ferenc a magyar hadtörténelmi írók legkiválóbbja Damjanich Jánosról közöl tanulmányt. Fábán Dániel a Bartha Miklós Társaság kiváló vezetője a mezőgazdasági munkáskérdés történelmi fejlődéséről értekezik. Udvardy Miklós „Kivándorlás és visszavándorlás” cím alatt ír igen értékes cikket. Féja Géza, akinek irodalmi tanulmányai egészen új csapást jelentenek a magyar kritikai értékelés terén, „Houffalás a magyar szimpadon” című cikkével kelti fel ismét az olvasó figyelmét. József Attila a Bartha Miklós Társaság új röpiratát kritizálja. Variukárogs cím alatt Mátray Lajos az „Előörs” hajdusági munkatársa közöl páratlan érdekes-raportot a Hajduság nyomoráról, amelynek mérhetetlen nagyságát a legközelebbi vidéken is kevesen ismerik. Az Előörsöt ezenkívül még rengeteg színes, értékes és tartalmas cikk teszi élvezetessé, változatosabbá. Vitéz Bajcsy Zsilinszky Endre kapja, amely évek óta egyetlen független orgánus az egész magyar sajtóban és amely már annyi hatalmasan virágzó eszmét termelt a szikkadt magyar Szaharában, nem maradhat el egyetlen lírája és fajtája sorsa iránt aggódó magyar ember házából sem. Az Előörs példányonként karácsony alkalmából 80 fillérért kapható a debreceni újság-árusoknál és megrendelhető a Krisztina körút 159. szám alatt.

— Az Ébredő Magyarok Egyesületének választmányi ülése. Az Ébredő Magyarok Egyesületének debreceni csoportja december 27-én, pénteken délután 6 órakor az egyesület Kálvin-téri helyiségében választmányi ülést tart. Az elnökség kéri a választmány tagjait, hogy a gyűlésen, tekintettel az igen fontos tárgyra, lehetőleg teljes számban jelenjenek meg.

— Tűkönyvtár, üvegsziszol, kártyák tükrözése, autók, autóbussz üvegezése Sipkovits, Sziv-utca 44. tel. 356.

SZÍNHÁZ-MŰVÉSZET

SZÍNHÁZI MŰSOR

December 25. Szerda d. u.: Szólik az asszony. Mérsékelt helyárrakkal.
December 26. Csütörtök este: Diákszerelm.
December 27. Csütörtök d. u.: Régi nyár. Mérsékelt helyárrakkal.
December 28. Csütörtök este: Az utolsó Verebely lány.
December 29. Péntek: Tommy és Társa D) bérlet 12.
December 29. Szombat: Tommy és Társa B) bérlet 13.
December 29. Vasárnap d. u.: Diákszerelm.
December 29. Vasárnap este: Tommy és Társa. Bérletszámot.
December 30. Hétfő este: Tommy és Társa C) bérlet 13.
December 31. Kedd este 7-kor: Tábornok. D) bérlet 13.
December 31. Kedd este 11-kor: Sylvesteri kabaré.
Január 1. Szerda d. u.: Az utolsó Verebely lány.
Jan. 1. Szerda este: Tommy és Társa.

A színházi iroda jelentése:

A színház igazgatósága a karácsonyi ünnepekre az idei és tavalyi színiszereket kimagsalóan legnagyobb sikerű darabjaiból állította össze a karácsonyi ünnepi műsort.

Karácsony első napján, december 25-én délután félnyolc órakor a SZÓLIK AZ ASSZONY, este félnyolc órakor a

DIÁKSZERELM.

karácsony másodnapján délután félnyolc órakor a

RÉGI NYÁR

és este félnyolc órakor

AZ UTOLSÓ VEREBELY LÁNY

szerepel a színház játékrendjén.

Jegyek az összes hirdetett előadásokra a színház pénztáránál válthatók.

A legszebb karácsonyi ajándék egy színházjegy a Csokonai színház ünnepi előadásaira.

A legszebb karácsonyi ajándék egy

színházjegy a Csokonai színház ünnepi előadásaira.

A legszebb karácsonyi ajándék egy színházjegy a Csokonai színház ünnepi előadásaira.

FONTOS! FONTOS! FONTOS!

A TISZTELT BÉRLŐK FIGYELMÉBE

A karácsonyi ünnepek miatt a bérelti napok kényszerű eltolódást szenvednek és a bérelti előadások a következő napokon lesznek megtartva:

A színház igazgatósága tisztelettel kéri fel a bérlőket, hogy a színlapon feltüntetett bérelti napokat fokozott figyelemmel kísérik szíveskedjenek.

NAGY SZILVESZTERI KABARÉ
DECEMBER 31-ÉN

A színház ez évben is nagy művész-kabaréval búcsúzik az óévtől és december 31-én, Szilveszter napján éjjel 11 órai kezdettel nagy művész-kabaréval rendez. A kabaré a teljes szótő-személyzet lép fel jökevény, tréfás magánzámokkal, ének és tánczámokkal. A szilveszteri kabaréra jegyek a színház pénztáránál már válthatók.

Városunk legdíszesebb ruhafestője és vegytisztítója Bíró, Bika-udvar, aranyérmekkel kitüntetve.

— Meghívó a Debreceni Háztulajdonosok Egyesületének 1929 december 30-án délután 3 órakor a vármegyeháza dísztermében tartandó rendkívüli közgyűlésére. Tárgy: az alapszabályok módosítása. Bíró Sándor sk. üv. elnök. A közgyűlés után tagértekezlet lesz, amelyen a folyó ügyek tárgyalatnak. Tekintettel a tárgyak fontosságára, kérjük az összes háztulajdonosokat, hogy akár családi házzal, akár szabad, vagy kötött bérléssel rendelkeznek, okvetlenül megjelenni szíveskedjenek.

— Gyermekszerező, feltétlen urileányt keresünk. Családtagnak tekintjük, mindenéről gondoskodunk. Német vagy zenetudásuk előnyben. Kulcsár, Kálvintér 4.

Korcsolyák,

gyermekszerszámok s más
újévi ajándékok
nagy választékban

Sesztina Lajos

vasnagykereskedésben. Debrecen.

— A debreceni gör. kath. Legényegylet családias, műsoros Szilveszter estélyt rendez Vigkedvű Mihály-utca 4. sz. alatti iskolában, melyre az érdeklődőket meghívja a rendezőség.

— Frontharcosok Mikulása és karácsonya. Nagy öröme volt sok szegény frontharcos családnak szerte az országban, Csomagot hozott nekik a posta Mikulás, vagy karácsony napjára. A csomagban egy vadonatúj gyermekcipő és a cipőben egy levelet, amely szövege a következőképpen: „Kedves kis magyarom, 1914-től 1918-ig, tehát négy esztendőn keresztül véres háborús zivatár tombolt ezer esztendő háznak határain. Édes apád magyar vitézzéggel és becsülettel vett részt ebben a háborúban. Véres és nélkülözésteljes szenvedésével dicsőséget és elismerést szerzett a magyar katona nevének. Édes jó apád háborús érdemeit kioldom Neked a mellékelt cipőt, hogy ha megúsz. Te is oly becsületes, hazafiú szerető jó magyar és ha kell vitéz katona légy, mint az édes apád. A MOVE frontharcos Mikulás, Karácsony nevében vitéz Borbély-Meczky Emil.” Jólleső örömmel várjuk a birtokozókat az első ajándékokról, mert hiszen vitéz magyar frontharcosok gyermekeivel, azaz a jövő frontharcosaival tizenegy esztendő óta nem törődött ebben az országban senki sem s a MOVE Frontharcos Szövetségé az érdem, hogy azon a címen juttat segítséget, elismerést ezeknek a szegény magyar családfejtartóinak harctéri szolgálatot teljesített.

— Igazolványos képek leggyorsabban Németynél, Szent Anna-utca 11. szám.

— Művész fényképek mesteri eldolgolásban láthatók Varga fényképész új kirakataiban. Piac-utca 7.

Mutassa meg rossz fogát, műfogát VÁRY JÁNOS fogműtermében (Darabos) Rothermere-u. 12. Bálvány-műgyártó

— Valóságos élvezet Varga fényképész új kirakatait szemlélni. Piac-utca 7.

— ELVALLALOK angol, francia és német fordítást és gépirást. Helen Society, Piac-u. 40.

— Paracelsus ser frissen csapolta Angol Királynőben és Német Lajosnál, Csapó-utca 8.

— Könyvujdonosságok: Temple—Thurston: A meg nem értett asszony, Douglas: Három cserkész Afrikában, Speyer: Gymnazisták, Cederholm: A cseka országában szovjet Oroszországról, Müller: Az én módszerem. Ezen könyvek kaphatók Antalffy József könyvkereskedésében

A JO ALVÁS TITKA

Elmentem én Neubauerhez:
Kellott sodrony-ágybetét.
Kértem egyet a javából,
Szürkét, avagy feketét.

Kaptam tőle egy pompásat
És amikor ráültem,
Ruganyos volt s én vidáman
A magasba repültem.

És amikor hazamentem,
Ráfeküdtem boldogan.
Elynomott az édes álom,
Melyben vig öröm fogan.

Reggel még a Wekker-óra
Sem költött fel engemet.
Ugy aultam, mint a bunda,
Áldom is a szellemet,
Amely nekem Neubauerrel
Olyan szépeket regélt...
Kétmaiom ut 4. szám alatt
Van e pompás ágybetét...

(b. 1.)

— Legolcsóbb és legértékesebb
ujjví ajándék a jó könyv. —
Ajándékkönyveinket nyugodtan ad-
hatja gyermekei kezébe. Ajándék-
könyvekben nagy választékot talál a
Csáthy-féle egyetemi könyvkereske-
desben, Piac-utca 8. Telefon 2—96.

— **ELVÁLLALOK** angol, francia
és német fordítást és gépirást. Helen
Society, Piac-u. 40.

— **Paracelsus ser** frissen csapolva
Angol Királynőben és Németh Lajos-
nál, Csapó-utca 8.

— **Hölgyeinknek sürgősen át kell
vizsgálnok** a tavalyi toalettjeiket,
hogy vajjon mit használhatnak kö-
zülök az új szezonban. Az idei di-
vat olyan forradalmi újításokat hoz-
zott, amiket a tavalyi egyenesvo-
nalú, rövid ruhácskák ki nem bir-
nak. A diadalmas ujjvonal felfor-
gatta a női ruhák karakterét. És
mégis örömmel kell fogadnunk az új
divatot, mert az, — amint az Labor-
falvy Márkos Lujza divatszalonjában,
Rákóczi-utca 41. megállapít-
ható, — fiatalos, dekoratív és ami
legfontosabb: nőies. Minden egyes
ruha szabásbeli különlegességeket
és kifejezetten egyéni ízt mutat. Az
új divat szerint öltöző nő ismét —
hölgy a szó legjobb értelmében,
mert egészében elegáns, reprezen-
tativ.

— **Angolból, franciából, németből
fordítók, magyart fordítók** angóra,
németre, francáira. Helen Society,
Ereke József ut 40.

— **Paracelsus ser** frissen csapolva
Angol Királynőben és Németh Lajos-
nál, Csapó-utca 8.

VÁSÁROK NÁPTÁRA

December 29-én. Kirakodóvásár: Se-
nyeháza.

**A debreceni
fa- és szénkereskedők
egységárai:**

Érvényes 1929 december 1-től.
Hasábos fa ára métermázsán-
ként P 4.10
Vágott fa ára métermázsán-
ként P 4.70
Házai szén ára métermázsán-
ként minőség szerint P 3.60 P 5.20
Porosz szén ára métermá-
zsánként P 8.50

Árak hazaszállítva, udvaron le-
rakva, legfeljebb 30 napi fizetési ha-
táridő alatti kiegyenlítésre értendő.

Készpénzfizetés esetén métermá-
zsánként 30 fillér engedmény.

Telepen átvéve fenti árak méter-
mázsánként 20 fillérrel olcsóbbak.

KÖZGAZDASÁG

**A buzaárak stabilizálására kedvező kamatozása
kölsönök a gazdáknak**

Az Országos Mezőgazdasági Ka-
mara legutóbbi közgyűlésén Hoyos
Miksa gróf, elnök határozott hangú
beszédében követelte a mezőgazda-
sági bajok orvoslását. Átmenetileg
— mondotta — meg kellene állapí-
tani a buza árát, még pedig olyan
árfolyamon, amely mellett a gazda
termelési költsége biztosítva volna.
A közgyűlésen felszólalt Mayer Já-

nos földmivvelésügyi miniszter is, aki
kijelentette, hogy a hitelviszonyok
megjavítására a jövő év első hónap-
jaiban, rövid lejáratú hitelek formá-
jában, sőt hosszabb lejáratú és ked-
vezőbb kamatozása kölcsönök alak-
jában is támogatást fog kapni a me-
zőgazdaság. Reméli, hogy így a
nyomtasztó helyzet enyhülni fog.

Hatezerkésztő traktorral dolgozik mezőgazdaságunk

A szántógéptulajdonosok szövet-
ségének nagygyűlésén megállapí-
tották, hogy mintegy 6200 traktor
dolgozik a magyar mezőgazdaság-
ban. A gyűlésen határozati javasla-
tot fogadtak el, amely szerint kéri

a traktoralkatrészeknek ugyanabba
a vámtételbe való sorozását, ahol a
traktorok vannak, továbbá azt, hogy
a mezőgazdasági gépmunkához
szükséges traktorokaj kincstári ré-
szesedését engedjék el.

A tejminőség és a tejfogyasztás

A gazdanapokkal kapcsolatosan
az OMGE teigazdasági bizottságá-
ban felhívták a figyelmet azokra a
takarmányozási hibákra, amelyek a
tej minőségét hátrányosan befolyá-
solják. Fontos dolog, hogy a takar-
mányozás minél változatosabb ösz-
szeállítású legyen. A jó takarmányo-
zás nemcsak magára a tej értékére,
hanem az állatok egészségügyi ál-
lapotára és a tejelésre is kedvezőbb
hatással van. Az ülésen a tejfogy-
asztási propaganda eredményéről
is beszámoltak. — Az idén 230 fő-
városi iskolában 42.500 napi fejadag-
ot fogyasztottak, egy fej adag 2
deciliter volt. Az ipari munkások is
nagyobb mértékben fogyasztják a
tejet, úgyhogy a fővárosban a fejen-
kénti és naponkénti tejfogyasztás az
1926. évi 0.27 literrel az 1929-ik év-
ben 0.37 literre emelkedett.

Gabonapiac

Az európai árutőzsdéken tegnap tud-
valevően nagyobb árjavulások voltak
azzal kapcsolatban, hogy Csikágóban 5
és fél centtel emelkedett a buza ára.
A tegnapi izgalmas ületmenetet azon-
ban ma mindenfelé nyugodtabb irány-
zat váltotta fel. Azt jelentették ugyanis
a csikágói gabonatőzsdéről, hogy a teg-
nap forgalom keretében nagyobb lebo-
nyolítások történtek. Ennek a magya-
rázata pedig az, hogy a magasabb ár-
folyamoknál a csikágói spekuláció biz-
tosítani akarta a vásárolt kötéseknel
mutatkozott eredményeket. Ezekre a

műveletekre pedig az szolgáltatók
okot, hogy a készlettulajdonosok egy-
mással versyeznek, hogy az európai
piacon minél nagyobb tételeket he-
lyezzenek el. Jobb mezőgazdasági hírek
is érkeztek Amerika különböző, a ter-
més szempontjából igen fontos vidékei-
ről a csikágói gabonatőzsdére, aminek
következtében azután tegnap lanyháb-
ban zárult a csikágói gabonapiac irány-
zata. A budapesti gabonatőzsdén, ahol
ma 11 órakor kezdődött a hivatalos for-
galm, a külföldi jelentések hatása
alatt szintén sokkal nyugodtabb volt
az irányzat.

A nagy fedező vásárlások, amelyek
tegnap bizonyos élénkséget is kölcsö-
nöztek az ületnek, megszűntek, itt is
inkább kisebb lebonyolítások voltak,
annál is inkább, mert az időjárásban
beállt változást általában nagyon
kedvezőnek tartják a mezőgazdasági
helyzet szempontjából. Nagyobb forga-
lom természetesen a gabonatőzsdé for-
galmában sem volt, különösen az üz-
let elején, mert a liverpooli jelenté-
sek csak 12 óra tájban érkeznek be és
addig nem óhajtanak lényegesebb tran-
zakciókba bocsátkozni.

Ilyen körülmények között azután a
határidőpiacon az ületidő elején ala-
csonyabb árfolyamok kerültek felszín-
re, így a márciusi rozsnál 16.28 pengő
árfolyam, ami azért érdemel említést,
mert ismételtelen voltak hírek, hogy
svájci és olasz számlára elkelt elsőren-
dű minőségű magyar buza, egyelőre
azonban csak kisebb tételek erejéig. A
készáruvásáron is nyugodt az irányzat.

Magyar
Általános Hitelbank
debreceni fiókja
PIAC-UTCA 45-49. SZ.
Telefon 3-70. és 14-54.
Foglalkozik a banküzlet
minden ágával.

ARVERÉSI HIRDETÉMÉNY

Elárverezek 1929 december 27-ikén
dél előtt fél 12 órakor Álmosdon végre-
hajtást szenvedők lakásán 2010 pen-
gőre becsült ingóságokat rádió, tehén,
ló és butorokat.

Bocskor László,
végrehajtó.

34440—1929. II.

**ARVERÉSI HIRDETÉMÉNY
A TISZAI FÜZES BÉRBEADÁSÁRA.**

A város tulajdonát képező s a Tisza
balpartján, Tiszadorozsma község hatá-
rában fekvő — a kincstártól cserébe
kapott 22 hold és 1588 négyszögölí te-
rületű füzeses birtoknak az 1930. év
március hó 1-től történendő 3 évi bér-
beadására vonatkozólag a városháza
kistermében a folyó évi december hó
27 napjának dél előtt 9 órakor utó-
ajánlati árverés fog tartatni. Az ár-
verési feltételek a városháza gazdasá-
gi és erdészeti ügyosztályában, I. eme-
let 27. sz. szoba, dél előtt 11 órától 2
óráig megtekinthetők.

Ez árverés eredménye eller újabb
utóajánlatnak helye nincs.

Debrecen, 1929. december 18.

Dr. Vásáry István sk.
polgármester.

31423—1929. I.

ARVERÉSI HIRDETÉMÉNY.

Kiadó helyiségek s Dégenfeld-tér 2. sz.
alatti városi házban.

A Dégenfeld-tér 2. szám alatt, jelen-
leg Szepesi Ferenc bérletében álló he-
lyiségeknek 1930. évi május hó 1-től
kezdődő három évre leendő bérbeadá-
sára nyilvános szóbeli árverést hirtet-
tek.

Az árverés ideje 1930. évi január
hó 17., péntek dél előtt 9 óra, hely
pedig a városháza tanácssterme.

A kiküáltási árat is feltüntető részle-
tes feltételeket a városháza, I. emelet
36. sz. alatti hivatalos helyiségében a
hivatalos órák alatt lehet megtekinteni.
Debrecen, 1929. évi december hó 17.

Dr. Vásáry István sk.
polgármester.

36597—929. I.

ARVERÉSI HIRDETÉMÉNY.

Kiadó városi üzlethelyiségek.

A Csapó-utca 35. sz. alatti Iparosta-
nonciskola 2. és 6. számú üzlethelyisé-
geknek 1930. január 1-től bérbeadására
nyilvános szóbeli árverést hirdetek, —
utóajánlat kizárásával.

Az árverés ideje 1929. december 30.
(hétfő) napjának dél előtt 9 óra, helye
pedig a városháza tanácssterme.

A kiküáltási árat is feltüntető részle-
tes feltételeket a városháza I. emelet
36. szám alatti hivatalos helyiségében
a hivatalos órák alatt lehet megtekinteni.
Debrecen, 1929. évi december 23.

Dr. Vásáry István
polgármester.

Nyilttér

Pecze Imre fiamért semmiféle fe-
lelősséget nem vállalok.

Özv. Pecze Istvánné.

Gazdálkodók, kik len vagy kender
termesztéssel akarnak foglalkozni,
jelentkezzenek Révi István termény-
kereskedőnél Debrecen, Nyugati-
utca 2., hol kellő felvilágosítást kap-
nak.

DEBRECENI UJSÁG

MEGDUFOLD

SZERKESZTŐ:

Marschalkó Lajos.

Szerkesztőség: József kir. her.-u. 16.
Telefon 3—48.)

Kiadóhivatal: Kossuth-u. 8., I. emelet.

Telefon 1—111

Csapó-utca 19. 11. 101 helyeztem át **Elkezdémet**
 Ötmalom-utca 1. sz. alá

ahol továbbra is 90 fillér 4 fo-
 gásos ebéd, vacsora 60 fillér.

Havi abonoma úgy kihordásra, mint bentétezésre.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy apróhirdetés 10 szög 50 fillér és egyszerre
 két reggeli lapban jelenik meg.

Vastagabb betűkkel emelt szavak duplán számítanak. — Üzleti hirdetés
 más tarifa alá esnek.

Apróhirdetésekre felvilágosítást a 141. telefonszám ad.

LEVELEZÉS

„Füldökád”,
 „Január”, „Megbízható”,
 „Fényes kamat”, „Pén-
 zét maga kezeli”, „Fran-
 zia-némét”, „Megbízha-
 tó”, „Állás”, „Szirén”,
 „3632”, „Express”, „Füg-
 getlen”, „Elhagyottan”,
 „Vitéz”, „Őszi Rózsa”,
 „Gyors munkaerő”,
 „Nem bánja meg” je-
 figékre levél több levél
 van a kiadóban. Kérjük
 elvinni.

Löwinger Sámuel
 Kaba, házasságközvetítő
 Megbízásokat elfogad.
 9540

Független,
 szép, csinos fiatal asz-
 szonyka unatkozik. Sze-
 retne megismerkedni vig-
 kedélyű intelligens uri-
 emberrel. „Téli álom”
 jellegre.
 9552

Árvaleány
 vagyok, hatvanholdas ta-
 nyásbirtokkal férjhez-
 mennék. Megbízottam
 Kincses kisgazda, Oros-
 háza.
 9581

Ötvenzerig
 Képzőmesterménnyel —
 férjhezmennék gazda-
 lnyok. Válaszbélyegért
 bővebbet Kincses, Oros-
 háza.
 9581

Bárki
 szerencsésen férjhezme-
 het, ha titoktartással le-
 velet ír Kincses leány-
 kórának, Oroszháza.
 9581

Két
 barna kis leány megis-
 merkedne levelezés céljá-
 ból barna fiúval. Választ
 „Mind a kettő barna” je-
 legre a kiadóba.
 4228

Intelligens
 fűszerkereskedő feleségül
 venne jobb módú árva-
 leányt. Levelet „Sza-
 bolcsmegyei” jellegre ki-
 adóhivatalba kéretnek.
 4264

KIADÓ LAKÁS

Kiadó
 egy szoba, konyha és
 kamra, gyermektelen
 házaspárnak. Ujvárosi-
 5-a.
 4239

Teleki-utca 42.
 sz. alatt egy különálló
 udvari szoba, fatartó-
 val január 1-re kiadó.
 Értekezni lehet Szent
 Anna 53. szám.
 4275

Kiadó
 két utcai szoba, konyha,
 spádz, faskamra. Te-
 leki-u. 11.
 4269

Egy
 szoba, előszoba, butor-
 rozott vagy anélkül kiadó.
 Nyomtató 9.
 4260

Egy
 szoba, konyha, kamarás
 egyszerű kerti lakás jó-
 szágtartással nagyon ol-
 csón kiadó elsőjére. —
 Köntöskert, Kis u. 24.
 9542

Kiadó
 Sestakert, Andrassy-ut
 21. szám alatti különál-
 ló házban 2 szobás, —
 konyha, nyitott veren-
 dás lakás, szivattyus
 kúttal, 1 hold föld, du-
 gasos szőlővel. Értekez-
 hetni Gazdák Bankja,
 Kossuth-utca.
 4247

Kiadó
 Ötszobás, modern ud-
 vari lakás, fürdőszobá-
 val május 1-re. Vár-ut-
 ca 8.
 4251

Kiadó
 Bihari telepen 1 szobás
 lakás. — Értekezhetni
 Gazdák Bankja, Kos-
 suth-utca.
 4249

Különbejárati
 butorozott szoba kiadó.
 Nyomtató 9.
 4261

Kiadó
 olcsó, csinosan butoro-
 zott szoba, Kigyó-utca
 45. sz. 3. ajtó.
 4253

Kis
 szoba, konyha olcsón ki-
 adó Lónyai u. 11., Ho-
 mokkert.
 4200

Csinosan
 butorozott különbejárati
 kétgyás utcai szoba ki-
 adó. Rothermere u. 14.
 9495

6 vagy
 8 szobás lakás kiadó
 Piac u. 75. szám alatt,
 első emeleten, teljesen
 modern, minden célra
 megfelelő. Érdeklődni
 ugyanott, földszinten.
 4210

Ötszobás
 modern utcai lakás Piac
 utca legjobb helyén köz-
 ponti fűtéssel november
 1-re kiadó. Felvilágosi-
 tás Piac utca 34. szám,
 könyvkereskedésben.
 9536

Kiadó
 4 és 6 szobás modern
 lakás, esetleg garage
 használat. Kossuth u.
 61. szám.
 4242

Csinosan
 butorozott szoba egy-
 két egyén részére kiadó
 Püspöki palota I. 38.
 4242

Kiadó
 egy szoba, konyha, speiz
 Salétrom utca 18.
 9560

Kiadó
 egy szoba, konyha, speiz
 Salétrom utca 18. 9560

Kiadó
 egy szép nagy szoba,
 nagy konyha, most lett
 szépen átfestve, január
 1-re vagy azonnal elfog-
 lalható, Nagyvárud u.
 10. (Volt Szív u.) 9559

Csinosan
 butorozott szobák eset-
 leg ellátással fürdőszobá-
 vával kiadók. Simonffy
 utca 32., I. e. bal. 9558

Egy
 műhely vagy raktárnak
 udvari földszinti fűthető
 helyiség. Deák Ferenc
 utca tiz.
 9556

Két
 utcai szoba, előszoba ki-
 adó. Hatvan utca 58.
 9543

Kiadó
 Erdősor 15. gyönyörű új
 négyoszobás, fürdőszobás
 urilakás azonnal, olcsón
 9553

Kiadó
 különbejárati utcai bu-
 torozott szoba. Arany
 János utca 36.
 9546

Butorozott
 szoba különbejárattal ol-
 csón kiadó. Szöllősiné,
 Piac 29.
 9545

Udvari
 szoba, butorral, vagy
 anélkül, kiadó. Kinizsi-
 utca 14. szám.
 4243

Egy
 szoba, előszoba, konyha,
 speiz azonnalra kiadó.
 Csapó utca 94. 9555

Kiadó
 modern 3 egymásba-
 nyíló szobás lakás, elő-
 szoba, fürdőszoba, min-
 den mellékkeliségekkel,
 külön cselédlakás, kony-
 hakert, gyümölcsös, ser-
 tés- és baromfitartás
 megengedve, évi 1600 P
 bérért Andrassy ut 22.
 szám alatt. Bővebbet
 Liener fényképésznél —
 Csapó u. 1. 9532

Kiadó
 különbejárati utcai bu-
 torozott szoba. Arany
 János utca 36. 9498

Kiadó
 1 szoba, konyhás, egész
 s-éges, tiszta lakás. Ho-
 mok ucca 61. 4197

3 szobás
 lakás mellékkeliségek-
 kel kiadó irodának, eset-
 leg orvosi rendelőknek is
 alkalmas. Hatvan utca
 64. szám. 9461

Modern
 parkettes 1—2 utcai bu-
 torozott szoba kiadó. —
 Hatvan utca 13., I. eme-
 let. 9454

Kiadó
 szoba, konyha, jószá-
 g-tartással, egy varrógép
 eladó. Csapókert, Ku-
 ruc ucca 72. IX

Eladó
 ház pékséggel olcsón,
 Hajduböszörményben —
 Vörösmarti u. 13. Mis-
 kolczy. 4211

Modern
 4 szoba mellékkelisé-
 geivel kiadó. Timár u.
 23. Értekezni Varga 25.
 4192

Kiadó
 József kir. h. u. 13. sz.
 alatt 3 szobás uccai la-
 kás és Csapó u. 9. sz.
 alatt műhelyhelyiség, —
 mely irodának is átala-
 ltható. Értekezhetni:
 Gyermekmenhely gond-
 nok ilakás. 4190

Három szobás
 fürdőszobás, emeleti,
 uccai lakás májustól ki-
 adó, Szentanna 29. 4189

Három szobás
 fürdőszobás, emeleti uc-
 cai lakás májustól ki-
 adó. Szent Anna 29.
 9485-c

Lakások,
 egy, kettő modern szo-
 bák, bolt, raktár, mű-
 hely kiadók. Hatvan 61.
 9488-c

Pincészoza,
 konyha utcai bejárattal
 üzletnek vagy lakásnak
 15-ére kiadó. Thaly Kál-
 mán utca 4. 9449

Kossuth utca
 legjobb helyén olcsó bu-
 torozott szoba uriem-
 bernek azonnal kiadó.
 Megtekinthető délelőtt
 11 és 12 óra között. —
 Kossuth utca 39. I. eme-
 let Marschalkó.
 4243

Kossuth utca
 legjobb helyén olcsó bu-
 torozott szoba tisztvisel-
 lőnek vagy tisztviselőné-
 nek kiadó. Kossuth utca
 39. I. emelet.

Kis- és nagy
 üzlethelyiségek kiadók.
 Király-u. 5. 4120

Simonyi ut 9.
 két különálló külön be-
 járati butorozott szoba
 december 15-re kiadó.

Különbejárati
 utcai butorozott jól fűt-
 hető szoba kiadó. Pé-
 terfia u. 19. 4223

Kapualatti
 kétablakos uccai szoba
 egy ur részére január
 elsőjére kiadó. Arany
 János ucca 8. 9482-b

Ház
 öt szobás modern lakás-
 sal, kerttel februárra ki-
 adó. Tisztviselőtelep —
 Bornemissza u. 6. sz.
 9450

Január 1-re
 kiadó két szobás lakás-
 sal egész udvar. Szap-
 panos u. 27. 4216

KERESLET

Keresek
 kisebb üzem részére le-
 hetőleg utcai lejáratos
 2—3 pincehelyiséget. —
 Ajánlat „Január” jel-
 légre a Debreceni Ujság
 kiadója kérek. 4266

Keresek
 3 szobás lakást köz-
 pontban február 1-re.
 Klein Vilmos. Arany
 János u. 10. 9483-d

ÜZLETEK

Szent Anna
 utca 66. szám alatti kis
 üzlet azonnal kiadó.
 9550

Kiadó
 helyiség üzletnek, mű-
 helynek, vagy irodának
 Szent Anna-utca 22.
 4241

Kiadó
 azonnalra korcsmaüzlet-
 helyiség lakással Bihari
 telepen. — Értekezhetni
 Vár utca 8. 4248

Hatvan utca
 egész elején üzlethelyi-
 ség berendezéssel, eset-
 leg berendezés, mely
 minden szakmának al-
 kalmas, helyiség-nélkül
 is átadó. Cim a kiadó-
 ban. 9533

Üzlethelyiség
 kiadó, rentábilis üzlet-
 hez esetleg társulnék.
 Honvéd u. 14. sarkörak-
 tár. 9530

ELHELYEKEDÉS

Árvagyerekekhez
 anyahelyettesnek, házve-
 zetónőnek ajánlkozik in-
 telligensebb 34 éves
 hölgy. Értekezni Már-
 kusnéval, Kossuth utca
 41. szám. 4234

Kocsis
 felvétetik. Szikvizgyár.
 Homok utca 140. szám.
 9541

Csöcses
 asszony felvétetik a Má-
 tyás pincében. 4245

Majoros
 mezőgazdasági cseléd vá-
 ros alatti tanyára, ki-
 nek 12 éves gyermeke
 van kommciora felfo-
 gadtatik. Vár utca 8.
 4276

Szabad majorsost
 felveszek január 1-re.
 Értekezni Mező Antal
 Bellegelő 431, Fáy-dűlő.
 4195

Kommenciós

kocsis nagyobb fiával,
 valamint gyakorlott te-
 henész szintén nagyobb
 fiával felvétetik. Tőcső-
 kert, Aczél utca 9, hátsó
 épület. 9499

Klozetes

asszony felvétetik a
 Mátyás pincében. 4245

AJANLAT

Bor,
 5 literen felüli vételnél,
 sajáttermésű Borszay
 vegyes literje 64 fillér,
 kitűnő ezerjő 84 fillér,
 finom zamatos rizling
 94 fillér. Ajánlom még
 a 60 és 70 fokos Zwack-
 féle elsőrendű tearu-
 mot legolcsóbb árban.
 Jóna János, Nyil-utca
 34. szám.

Löwinger Sarolta
 nőruha és fehérnemű
 varrodáját Széchenyi u.
 10. sz. alá helyezte át.
 9544

Tengeri

morzsolást vállalom —
 Mester u. 28. szám.
 9551

Ortopéd

cipészek! Ki vállalná fe-
 lelősséggel ortopéd ci-
 pő elkészítését? Aján-
 latot Független Ujság-
 hoz. 9549

Mérlegjavítás

hitelesítéssel legújtanó-
 sabbban Garainál, Zsák
 utca 11. (Csokonai utcá-
 nál). Használt mérlegek
 vétele, eladása. 9548

Német-francia

díplomás tanárnőnél ala-
 pos nyelvtanítás, magán-
 vizsgákra eredményes
 előkészítés, korrepetálás.
 Piac 79. II. em. 4240

Kölcsönök

folyósít házakra, földek-
 re. Betétekre magas ka-
 matot ad. Gazdák Bank-
 ja, Kossuth és Batthyány
 utca sarak. 4250

Különféle

alma kapható. Nyom-
 tató 9. 4255

Takaréktüzhelyek

kétsütősök és csempé-
 sek, továbbá egyszerű-
 bek, kedvező fizetési fel-
 tétellel kaphatók. Kandia
 utca 15. 4273

Jó minőségű bor literje 80 fillér Gőrgőnél. Péterfia utca 55.

Kvartélyt adók. Gázgyár utca 6. kapualatt. 4273

Borotválás 20 f. hajvágás 30 f. fazonra 40 f. bubi és bubi hajvágás 40 f. Miklós utca 53. Toma. 9537

Tűzifa kák és tölgy hasáb, blenként helyszínen 46, beszállítva 52, dorongfa 76, beszállítva 42, kitűző tuskó és galyfa vámospércsi kövesuton — Kondoros megállónál — bármily mennyiségben kapható. Megrendelhető Cegléd utca 7. alatt is. 4238

Varrógépek, kerékpárok és gramofonok alkalmi áron kaphatók. Használt varrógépeket veszek. Eisenberger, Simonffy u. 1. 9444

Rózsaburgonya és minden másfajta burgonya bármily mennyiségben házhoz szállítva, valamint elsőrendű mátkői dughagyma kapható. Csapó utca 55., Honvéd utca 36. 9528

Karácsonyfára Simonffy piros alma kapható. Széchenyi 18., keresztépület. 9496

Bor, kiváló minőségű, zamatos fajbor literje 84 fillér. O rizling literje 1.20 Gerstner Kálmán italkereskedésében, Széchenyi utca. 9526

Nagy karácsonyi vásár legalacsonyabb áron „Hella” kalpaszalomban. Csapó u. 18. szám. 9494

Zsirnak hizlalt sertés szalonnáját esetleg sonkáit is átvesszem. Ajánlatot kér Varga Pál, — Maróthy György utca 5. 4183

Hegyaljai kézzel szedett téli alma kapható a déli órákban: Széchenyi utca 18. keresztépület. 9497

Gallér tisztítás 8 fillérért tükörfénnel Libádinál. Péterfia 4. 4187

Vízvezeték és fűtési szerelőmester: Weinberger László, Széchenyi u. 1. 9475

Gépirás szakorlás olcsó díjért. Cím a kiadóban.

APRÓHIRDETÉSEK FELVÉTELE

a Debreceni Ujság majd a Debreceni Független Ujság részére

Kossuth-utca 3., József kir. herceg-utca 16 sz., Szent Anna-utca 13. sz. Antalffy József és Piac-u. 8. sz. alatt Csáthy Rt. könyvkereskedéseiben.

Apróhirdetéseinket az egész Tiszántul olvassa!

Hócipőt, sárcipőt, varrógépet, kerékpárt, gramofont szak szerien jótállással javítanak Molnár Testvérek 9470

Ujlétai saját termései 6- és uj homok fajbor kapható literenként is 80 fillértől. Széchenyi utca 45. 4124

Figyelem! Tisztán kezelt homoki óbor literje 80 fillér — Csapó utca 27. Szathmárynál. 4176

Ujbor 64-1.20, Egri vörös 1.80, Furmint 1.80. — Glück, Péterfia. 4181

Husfűstölést elfogad Bikfalvy, Péterfia u. 54. Ugyanott kapható sertés és marha belek. 2999

Fajborok sajáttermései édes, magas fokú, az ünnepre leszállított áron, literenként is. Arany János-utca 30. Blazsek. 3059

Miniszteri rendelet szerint kerékpár zománctáblát 1.10 pengőért szállít Pauló vősnök, Batthyány utca 22. szám. 9448

Délutánra diktálásra gépirást vállal urilány. Megkereséseket „Perfekt gépirónő” jelöléssel.

HUSFŐSTÖLÉS olcsón, pontosan Zöldfa utca 3. szám alatt.

Martinkán óbor 10 l. vételnél 80 fillér kedvezményes áron kapható. Csapó utca 49. sz. 4123

Varrógépek kerékpárok és gramofonok alkalmi áron kaphatók. Használt varrógépeket veszek. Ellenbogen, Simonffy u. 1. sz. 9444

Porosz kőszén, elsőrendű, legjobb minőségű, valamint kétféle magyar kőszén, salakmentes, 3.60 fillér mázsája, 50 kg-os zsákokban házhoz szállítja Jakabovits Henrik szénkereskedő, Piac utca 47. szám. Telefon 604. 9335

VÉTEL

Egy ülőfürdőkádát megvételre keresek. Címet a kiadóba kérem. 4226

ELADAS

Gázkendalló és egy férfi télikabát eladó. Széchenyi utca 14. Keresztépület. 4271

Eladó 36 fiókos fűszerszekrény, pult, tizedesmérleg, zsírosbödön, ecetes-hordó, Csapó utca 91. szám. 4270

Eladó 2 prima sertés darabja 150 kg. Mester utcai sorompónál, Suhajda utca 9. Kiss fiákeres. Darabonként is eladó. 4263

Egy világos és sötét háló butor, ugyanott 500 kg. tizedesmérleg sulyal együtt olcsón eladó. Vár utca 6. szám. 4246

Választott yorkshirei malacok eladó. Bethlen utca 20. Darabonként is. 9535

Járgány alig használt eladó. Értekezhetni Konkoly tanyára Sámsoni ut a negyedik km-nél. 4286

Hát darab csillár kovácsolt vasból, művészi munka, jutányosan eladó. Kontsek, Kossuth utca 15. 2030

ABRONCSVAS (papírbálakról) eladó. Piac utca 49., II. udvar, Nyomd. 5456

Íróasztalok, kisebbek és nagyobbak eladók. Arany János-utca 47. szám alatt. 3661

Bőrvarrógép egy balkaros és egy sima Apati-utca 20. szám alatt eladó. Udvaron balra 3. ajtó. 4001

Eladó prima férfikabát közepes alakra és nagyobb fiuköpeny és térdnadragok Péterfia 48., emelet, — reggel 10-ig vagy délután 2-kor. 4287

Férfitélikabát, cipő, tükrök, antik butorok, frakk zsakett, könyvek eladók. Szent Anna 34. 4139

Elegáns férfikabát, szakkötöny, nőikabát olcsón eladó. Blaszi Vilmosné, Piac u. 61., II. em. 9529

Csizma 39-es fekete uj olcsón eladó, ugyanott len-damaszt uszonnás teriba kérem. 4226

Eladó harei kanári madarak Arany Bika udvar vig-mozgó, házfelügyelőnél.

Eladó 3 darab könnyű zsiros malac. Csokonai utca 22. szám. 4189

Csinos modern ebédlámpa olcsón eladó. Szent Anna utca 64. 4180

Eladó egy jókarban levő városi bunda. Ára 100 pengő. Kossuth utca 3. sz. házfelügyelőnél. 4050

Négylámpás rádió eladó. Hatvan u. 35., II. em. 9534

Eladó toll és alma. Péterfia u. 19. szám. 4224

Óbor kisebb tételekben is eladó. aNp u. 4. Telefon 12-83. 4231

Egy ebédlá asztal olcsón eladó, István ut 33. Tó-cóskert. 4193

Eladó férfi női cipők, férfi kabát, térdnadrag. — Csapó u. 32. 4203

Eladó egy négyszögletes vas-kályha, főzni is lehet rajta. Ára 30 pengő — Kossuth u. 3. házfelügyelőnél. 4080

400 éves vallási tárgy, latinnyelvű, kutyabőrbe kötött könyv hozzáértőnek eladó. Szent Anna utca 55. szám, d. u. 4-5 óra között. 4142

Petőfi nagy mellszobra, iskolák, intézetek, egyesületekben feltűnően szépen alkalmazható, eladó. Cím a kiadóban. 3662

INGATLAN

Eladó ház Boldogfalva utca 14. sz. előnyös feltételek mellett 13.000 pengőért. 4254

Eladó egy házhely Mester utcai sorompónál vasöntő-csal mellett részletfizetésre is. Értekezhetni Gazdák Bankja, Kossuth u. 1252

Eladó Csillag utca 77. számú öt lőerős eladó. 9554

Eladó Csillag utca 22. számú csinos ház beköltözhető lakásokkal. 4265

Eladó Aczél utca 2. számú egyemeletes ház, ára 65 ezer pengő, fele ára most nem szükséges. — Alatta hentes, mézsáros üzlet. 9547

Eladó ház, 446 kvadrát, gyümölcsösrel 15 ezer kétszáz pengőért. Köntöskert, Bezerédi utca 5. szám. 9539

Teleki-u. 42. számú ház, meely két utcára nyílik, több szobával, istállóval, tengeri görével, pincével, furott kuttal, nagy gazdasági udvarral eladó. Értekezni lehet Szent Anna-utca 53. szám. 4274

Eladó Lónyai utca 25. számú ház. A nagyalomlás mellett tiszta téglapépület van benne 3 egyszobás lakás. Az ára 8000 P. Értekezni lehet Timár u. 26. szám. 4267

Eladó egy házhely Mester utcai sorompónál, vasöntőde mellett, részletfizetésre is. Értekezhetni Gazdák Bankja, Kossuth utca. 4205

Eladó Hajdumegye 12.000 lakosságú nagyközség főterén egy adómentes sarokház, kedvező fizetési feltételekkel. Jelenleg vegyeskereskedés van egy helyiségben, melynek berendezése is átadó árú nélkül, lakáson kívül több utcai helyiség is kiadható, esetleg házszobákba is. Cím a kiadóhivatalban. 4175

Egy kuleskarikán levő két kulcs f. hó 19-én a dohánygyártól az Attila tórig elveszett. Kértek a megtaláló, hogy a dohánygyárba szolgáltatassa be. 4215

Boldogkertben, Borzsoy utca 9. sz. alatt egy teljesen újjalakított két szoba, előszoba, konyha, tágas laképület a hozzátartozó cca 380 öl telekkel, gyümölcsösrel, azonnali beköltözés mellett eladó. Felvilágosítást ad a Tiszántuli Mezőgazdasági Hitelintézet Kossuth u. 8. szám. 4096

Motor Arany János utca 47. 2865

Bajomi Józsefné

tűzifa és szentelepe pályaudvaron. Telefon: 8-93.

A debreceni üzletvezetőség szerződéses bér-favágója szabályszerű vasuti utalványra előirt

egységár alapján házhoz szállí

hasábos és felaprított tűzifát

továbbá hazai és porosz szenet. Magánosok részére

Igelesőbb beszerzési forrás.

Onossay-utca 17. sz. ház üzlethelyiség, péksütőde és 2 lakással, továbbá nagy telekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Értekezni tulajdonosnál a Tiszántuli Mezőgazdasági Hitelintézet Kossuth u. 8. szám, lehet. 4097

Házak, házhelyek! A Monostorályi uton a gróf Vécsey utcában, — Téglaskert, Basahalom és Létai utcában, a Boldogfalvai kertben, Borzsoy utcaiban többrendű béli házhelyek, szőlők, gyümölcsös és régi lakóházak, melyek a mi tulajdonunkat képezik, eladó. — Ezen házhelyek parcellák, régi, valamint új épületek kedvező áron és részletfizetési kedvezményrel megszerezhetők. Mindenre kiterjedő felvilágosítást a Tiszántuli Mezőgazdasági Hitelintézet Rt. ad Kossuth u. 8. szám. 4095

VEGYES

7 hónapos egészséges kislányomat gondozásra kiadom. — özv. Szabó Józsefné, Rakovszky u. 38. 4272

Kossuth utcai templomtól a vasutig elveszett egy antik nyakék — Megtalálóját kérem Kossuth utca 58. Móricznánál elhozni juttatomból részeseül. 4285

Elveszett egy dtarab másfél éves magyar tinó, jegyes fülv orrbélyeges, jobb farán J. I. bélyeg. Megtaláló értesítse a tulajdonost Kossuth utca 54. szám. 4268

Karácsony elsőnapján estétől reggelig tartó táncmulatság lesz a „Gazduram” csárdában Hosszapályi kövesutnál. 4134

DIENES JÓZSEF

ny. községi főjegyző
OFF. ingatlanforgalmi
irodájának hirdetései.
(Iroda: Fűvészkert utca
16. sz. Saját ház. Tele-
fon: 14-98.)

Eladó házak:

Minden elfogadható
ár: Temető utca 24.
sz. 25 évig adómen-
tes, új üzletes, palata-
tós ház, két lakással,
istállóval, jó mellék-
épületekkel. — Kevés
pénzzel megvehető.

190.000 pengőért: —
Forgalmas piacon, évi
18.000 pengő jövedel-
mező üzletes ház.

35.000 pengőért: Évi
5.800 pengő jövedel-
mező jó bérház, 17 la-
kással, 800 n. öi telek-
kel.

18.000 pengőért: Bö-
szörményi-ut 57. Vil-
lamos megállónál 1596
négyzetgöl szőlő és
gyümölcsös, épületek-
kel.

16.000 pengőért: —
Vigkedv Mihály u.
48. Háromszobás, fürdö-
szobás utcai átadó s
több bérbeadott lakás-
sal.

Széchenyi ut 30. Több
lakással, megosztható —
nagy telekkel.

15.000 pengőért: Ká-
roly Ferenc József ut
21-b. Két lakóház, két
műhellyel.

14.000 pengőért: Déli-
sor 21. Palatetos szép
ház, két lakással.

14.000 pengőért: Hon-
védtemető u. 27. sz.
Négy lakásos igen jó
ház, 478 négyzetgöl —
szép kerttel.

Kölcsey utca 16. Két-
szobás átadó, három bér-
lakással.

Német u. 26. Két szo-
bás, fürdőszobás, pincé-
zett, nagyon jó ház.

Cserepes-u. 11. Há-
rom lakással, istálló-
val.

13.000 pengőért: Ist-
ván ut 32-b. Háromszo-
bás, nagy telkű ház.

Márton Kálmán u. 3.
Korcsmá, fűszer- és hen-
tesüzlettel, három lakás-
sal, istállóval, hízalol-
val.

Köntöskert, Tóhótom
utca 27. Új, adómentes,
háromszobás, fürdőszo-
bás lakás, 889 négy-
zetgöl kerttel.

12.500 pengőért: Pesti
utca 73. számú új ház,
péküzlettel.

Agárdi u. 13. Két la-
kással, istállóval.

Monostorpályi és Vé-
csey u. sarkán, Kovács-
féle üzlettel szemben,
vilaszerű háromszobás,
szép új ház.

12.000 pengőért: Szon-
dy-utca 14. Több lakás-
sal, szép telekkel.

Vasvári u. 28. Új,
adómentes ház.

Csapókert-utca 3. sz.
300 négyzetgölös telek,
25 évig adómentes ház,
két jó lakással.

Vagongyárral szem-
ben, Veresegyházy Tam-
ás és Dézsi-u. sarkán,
két jó lakással.

Malvin u. 33. Katho-

likus iskola mellett há-
rom lakásos ház.

Poroszlai ut 68. —
egy szoba, konyhas, al-
pincézett ház. 930 négy-
zetgöl kerttel.

Zrínyi u. 49. Három
lakással, nagy kerttel el-
költözés miatt jutányo-
san eladó.

Nádor u. 4. Háromszo-
bás azonnal beköltözhető
ház, 400 négyzetgöl
kerttel.

10.500 pengőért: —
Kincseshegy u. 23. Két-
szobás, fürdőszobás, új,
adómentes szép ház.
Tisztviselőtelep, Bor-
nemissza-u. 4. sz. 300
négyzetgöl telek, kétszo-
bás újabb lakással. Vé-
telhez nagyon kevés
pénz szükséges.

10.000 pengőért: Hon-
véd-u. 33. és Kar-u. 16.
sz., két utcára nyuló há-
zastelek, több lakással.
Vételhez nagyon kevés
pénz szükséges.

Katz telep, Cecília u.
3. Új, adómentes ház,
fűszerüzlettel, négy la-
kással.

Tüzér laktanya me-
gett, Lugosi u. 29. Két
lakásos új ház.

Létai ut 12. Két da-
rab két szobás lakás.

Szoboszlai Papp Ist-
ván u. 13. Nagyon jó
ház 2x2 szobás lakás.

Késes u. 76. Öt lakás-
sal, 155 pengő bérjövél-
delemmel, kedvező fizet-
ési feltételekkel. Kevés
pénzzel átvehető.

Nemes u. 8-a. Adó-
mentes 2 szobás ház,
istállóval, nagy kerttel.

8500 pengőért: Mal-
vin u. 9. Két lakásos
ház, üvegezett verandá-
val.

8500 pengőért: Kis-
hegyesi ut 38-e. Üzletes
sarkház.

György u. 3. Új ház,
hentesüzlettel. Esetleg
bérbeadó.

8.200 pengőért: Apa-
fy-utca 4. sz. négylaká-
sos ház, nyári konyhá-
val, téglapinével, 117
négyzetgöl udvarral.

Dévai u. 11. Asztalos
féle ház, 3 lakással,
istállóval.

Kuruc 110-11. üzleti
célra alkalmas ház, há-
romszobás lakással, szép
gyümölcsös.

Kisfaludy u. 3. Két
lakással, 600 négyzetgöl
kerttel.

Keresztesi u. 23-b.
Háromszobás lakóház,
hízalldával.

Arnold u. 12. Kétszo-
bás, előszobás jó ház.
7500 pengőért: Sze-
remley u. 11. Két lakás-
sal, istállóval.

Lónyai-u. 11. Négy
darab szabad rendelke-
zés alatt álló lakással.

7.200 pengőért: Kere-
kes telep, — Géza-
utca 25. Négy ablakos,
szép utcai fronttal, 300
négyzetgöl kerttel.

7.000 pengőért: Ru-
dolf utca 12. Két szoba,
konyhas lakással, nyári
konyhával, 352 n. öi

Jánossy-utca 53. —
Négy lakással, 5 évi
részletre.

Szavay Gyula-u. 31.
Kétszobás újabb ház.
Rásó Gyula-u. 35. sz.
szép két szoba, előszo-
bás ház, nyári konyhá-
val, istállóval.

7000 pengőért: Szá-
vay Gyula u. 31. Két-
szobás újabb ház.
7000 pengőért: Rásó
Gyula u. 35. sz. szép
két szoba, előszobás ház
nyári konyhával, istálló-
val.

Aczél u. 2. Emeletes
jó kis üzletes ház, ked-
vező feltételekkel.

Kuruc-utca 72. adó-
mentes, új ház, két la-
kással.

6500 pengőért: Buj-
dosó u. 24. Három la-
kással.

Dévai u. 17. Részben
adómentes ház, két la-
kással.

Lahner u. 27. Két szo-
bával, egy hold kerttel.

Sámsóni ut 21. Adó-
mentes ház, két lakás-
sal.

6000 pengőért: Csapó
kerti iskola mellett, —
Mátyás kir. utca 8. sz.
Szép fekvésű, 1040
négyzetgöl telek, épü-
letekkel.

Dévai u. 8. Három-
szobás, két konyhas
új ház.

Szondi u. 19. Öt la-
kással.

Hatvan-u. kert Gyepü-
sor 43. Kétszobás lakó-
ház, 1100 négyzetgöl
kerttel.

5500 pengőért: Rásó
Gyula u. 4. sz. kétszo-
bás jó ház, 389 négy-
zetgöl kerttel.

Jánosi u. 22. Palatetos
ház, 240 négyzetgöl te-
lekkel.

Ocskay u. 10-b. Két-
szobás, új, adómentes.

Bellegelő 484. Hat la-
kással.

Új u. 22. Három la-
kással, 400 négyzetgöl
telekkel.

5200 pengőért: Vágó-
hídi villamos közelében,
Kis Barcsai-telepen, —
Szál-u. 10. sz. ház két
lakással, 600 négyzetgöl
telekkel.

5000 pengőért: Ku-
czik telep, Kálmánchelyi
és Gönczy Kovács-u.
sarkház.

Honti utca 24. Kétla-
kásos ház, istállóval, —
300 négyzetgöl telekkel.

Kuczik telep 30-b. Új
egy szoba, konyha, ka-
mara, üvegezett veran-
dás ház.

Kerekes telep, Géza u.
40. Adómentes szép új
ház.

Harsányi Gusztáv u.
7. Három lakással.

4500 pengőért: Katz
telep, Sárosi u. 16. Új
ház, villannyal.

4100 pengőért: Nyilas
telep Táncsics Mihály-u
30. és 32. sz. ház, meg-
osztható telekkel.

4000 pengőért: Dévai
u. 30. Kétszobás lakó-
ház.

Apponyi u. 19. Két-

szobás lakóház, 350
négyzetgöl telekkel.

3600 pengőért: Pus-
kás telepen, a sorompó
mellett, Szabó János-
féle új, adómentes ház.

3500 pengőért: Boz-
zay telep, Új-utca 19.
sz. jó ház, két lakással,
200 négyzetgöl telek-
kel.

3500 pengőért: Nagy
József-u. 19. Nagyon jó,
masszív, téglapületek, —
szép alkással.

3400 pengőért: Boz-
zay telep, Szép u. 22. Egy-
szobás, konyha, kamara
téglaépület épült jó ház,
melléképületekkel.

3200 pengőért: Basa-
halom u. 72-c. számú
ház, 600 négyzetgöl kert-
tel.

3000 pengőért: Szép
u. 17. sz. ház.

2800 pengőért: Szot-
tyori telep, Kálmán u.
31. Három lakással, gyü-
mölcsös kerttel.

2500 pengőért: Király
erenc u. 18. szám, 300
négyzetgöl telekkel.

2300 pengőért: Csa-
logány-u. 5. Kétszobás
lakás, nagy telekkel, —
részletre.

2200 pengőért: Dévai
u. 11. sz. új kis ház.

VIDÉKI HÁZAK:

20.000 pengőért: Haj-
dusámszomban, Pallagi-
u. 8. sz. uriház, három-
szobás, előszobás la-
kással, gazdasági épü-
letekkel, egy kat. hold
kerttel.

20.000 pengőért: Csök-
mön egy kat. holdas
belsőség, háromszobás
urilakással, sok gazda-
sági épülettel.

14.000 pengőért: De-
recskén, Kálvin-tér 490.
sz. ház két fürdőszobás
lakással.

8000 pengőért: De-
recskén, az állomással
szemben, háromszobás,
új, adómentes ház, kert-
tel és külön szőlővel.

4200 pengőért: Alsó-
józsán, Cserepes u. 158-a.
szám új, adómentes, két-
szobás, üvegezett veran-
dás ház, 440 négyzetgöl
kerttel 1500 pengővel
átvehető.

3000 pengőért: De-
recskén, Fő utcán két-
szobás lakóház, 600 négy-
zetgöl kerttel.

2000 pengőért: Hajdu-
szoboszlón, fürdő köze-
lében kétszobás lakóház,
3500 négyzetgöl telek-
kel.

Hajdusoboszlón, — a
gyógyfürdő közelében,
fő utvonalon szép telek.

Eladó földek:

120.000 pengőért: —
Szepesen, 100 holdas,
tanyás, jó birtok. (324)

108.000 pengőért: —
(Csökmön 185 hold ta-
nyás birtok.

50.000 pengőért: Haj-
dubagason 50 kat. holdas
birtok új épületekkel.

35.000 pengőért: Vér-
tesen 31 és fél kat.
hold elsőosztályú ta-
nyásbirtok.

26.000 pengőért: —
Fancsikán, Diószegi kö-

vesuton 8 kilométerre,
30 és fél holdas szép
birtok.

22.000 pengőért: Haj-
dusámszomban 16 hold
föld és 3 hold szőlő, 2
szobás lakóházzal, vin-
cellérlakással, teljes fel-
szereléssel.

18.500 pengőért: Bal-
mazújvárosban 25 kat.
hold birtok.

18.000 pengőért: On-
dód, Perc dűllő 33. sz.
10 holdas tanyás birtok.

16.000 pengőért: Ha-
lapon 142. sz. 20 és fél
hold tanyás birtok.

15.000 pengőért: Létai
ut 151. és 152 sz. 15
hold. Vároستól 4 kilo-
méterre.

14.000 pengőért: Ha-
láp 100. sz. 15 és fél
hold tanyás birtok.

13.000 pengőért: —
Nagyfőten 15 kat. hold
tanyás birtok, sok épü-
lettel.

12.000 pengőért: On-
dód, Kádár dűllő 48. sz.
8 kat. hold tanyás bir-
tok.

11.000 pengőért: Nyír-
acsádi kövesuton 9 és
fél hold.

7000 pengőért: Ha-
láp mellett, Monostor-
pályi, Ligetben 15 hold.

5000 pengőért: Ondó-
don 3 hold l. o. föld.

4500 pengőért: Nagy-
léta, Liget 61. sz. Wolf
Gyula-féle nyolc és fél
m. holdas tanyás bir-
tok.

4000 pengőért: Kos-
suth kertben 2 holdas
kert gyümölcsös, ked-
vező fizetési feltételek-
kel.

2400 pengőért: Apafa
mellett 2 kat. hold hold

SZŐLŐK:

9000 pengőért: Haj-
dubadházi pályaudvanon
2600 négyzetgöl szőlő, —
kétszobás lakóházzal, —
pince és borházzal.

8000 pengőért: Mar-
tinka közepjárás 81. sz.
alatt 3270 négyzetgöl
kert, kétszobás, torná-
cos, cserepes házzal,
pincével, sok jó épület-
tel.

7000 pengőért: Haj-
dusámszóni Vénkertben
8 magyar hold, fele-
részben megmaradt
szőlő és gyümölcsös, —
épületekkel.

3000 pengőért: Hajdu-
szoboszlón, gyógyfürdő
mellett 380 négyzetgöl
szőlő és gyümölcsös.

2500 pengőért: Haj-
dusámszóni kertben kö-
vesut mellett, hegytetőn
jó fekvésű 2100 négy-
zetgöl szőlőföld, pajtá-
val.

2200 pengőért: Boc-
skayban, állomás és kö-
vesut között 1 kat. hold
szőlő, kedvező feltéte-
lekkel.

1400 pengőért: Mar-
tinka 90. sz. a. 560 négy-
zetgöl kert, kétszoba,
konyhas, cserepes ház-
zal.

900 pengőért: Tamási
megállótól 5 percnyire
900 négyzetgöl szőlő és
gyümölcsös, pajtával.

Házhelyeket

— négyzetgölönként az
alábbi áron ajánlok
megvételre:

18-20 pengőért: Po-
roszlai ut 47. alatt.

18 pengőért: Erdősor
9. szám.

14 pengőért: Erdő
közleiben, Izsó utcán,
391 négyzetgöl

12 pengőért: And-
rássy ut 87. alatt 435
négyzetgöl szőlő.

10 pengőért: And-
rássy-ut 34. és
Buday Ézsaiás u. 55.
több ház hely. (Épületek
becsértékben.)

9 pengőért: Kinizsi u.
71. szám.

8000 pengőért: Ho-
mókkertben, közvetle-
nül az iskolával és övo-
dával szomszédos 1000
négyzetgölös telek

8 pengőért: Dióca v.
19. szám és Homókkert
Kiss Áron u. 19. sz.

7 pengőért: Téglás-
kert, Szepesi utca 14.
és Bihari u. 5.

6 pengőért: Sámsóni
kövesut elején, Cserei
utcán.

5-6 pengőért: Vágó-
hídi villamos mellett, 36
havi részletre.

Kuczik telep Koleséri
Samuel u. 21.

5 pengőért: Kontos-
kert, Szabolcs u. 26. —
Részletre.

4 P 50 fillert: Aczél
utca 47.

3-4 pengőért: Téglás-
kert, Basahalom u. 14.
és 31. sz. a. részletre.

3 pengőért: Vámos-
pécsi ut mentén és Ri-
gó utcán, részletre.

Monostorpályi köves-
uton négy szögönként
2 pengő 50 fillertől 3 és
4 pengőig, 36 havi rész-
letre.

OLCSÓ HÁZHELYEK:

havi 10 pengős rész-
letre kaphatók a debre-
ceni határban, alsójozsai
vasuti megállónál, ahol-
n sűrű vonatközleke-
déssel villanyosnál ol-
csóbban közelíthető meg
a város.

Ipartelep.

Keletisor 7. sz. alatt
1200 négyzetgölös, be-
kerített telken géperőre
berendezett fage-
működő telep, 30 mé-
teres tizemi és több
épülettel. Ára: 32.000
pengő.

LAKÁSOK

kiadók, kettő három,
négy- és ötszobások.

PÉNZKÖLCSENT

ajánlok ingatlan bekebe-
lézésre, méltányos ka-
mat mellett.

BIZTOSÍTÁSOK

irodám után a legked-
vezőbb feltételek mel-
lett köthetők.

Parcelházára

ingatlanokat és azok
értékesítését vállalom.

Keresek
eladó házakat, ház helye-
ket, kiadó lakásokat, el-
adó földeket és földbér-
leteket.

Dienes iroda, Fűvés-
kert utca 16. szám.